

ZİLE TİCARET VE SANAYİ ODASI

HOLLANDA PAZAR ARAŞTIRMA RAPORU

Rapor Tarihi: 12.01.2016

ÜLKE PROFİLİ

Coğrafi Konum;

Hollanda Krallığı, Hollanda ve Karayip Denizindeki altı adadan (Aruba ve Hollanda Antilleri) oluşmaktadır. Avrupa Birliği'nin alan olarak en küçük ülkelerinden bir tanesi olan Hollanda Batı Avrupa'da Kuzey Denizi kıyısında, Almanya ve Belçika arasında yer almaktadır. Ren, Maas ve Shelde nehirlerinin deltasında kurulmuş olan Hollanda'nın 41.526 km²'lik yüzölçümünün 7.578 km²'lik kısmı (% 18) su ve kanallardan oluşmaktadır. Coğrafi yapısı itibariyle düz bir araziye sahip olan ülke topraklarının yarısından çoğu deniz seviyesinin altında bulunmaktadır. Varlığını hidrolik mühendisliğine borçlu olan Hollanda topraklarının % 20'si, "polder" adı verilen denizden kazanılmış topraklar olup ülke topraklarının 2/3'si dünyanın en geniş kapsamlı su kontrol projeleri sayesinde su altında kalmaktan korunmaktadır. Ülkenin en yüksek noktası 321metre, en alçak noktası – 6,7 metre (deniz seviyesinin altında)'dir. 16,5 milyonluk nüfusu ve km² başına düşen 491 kişi ile dünyanın nüfusu en yoğun ülkelerinden birisidir.

Hollanda, nemli ve yağışlı bir iklime sahiptir ve yağışlar tüm yıl boyunca görülmektedir. Hollanda'nın iklimi, Kuzey denizi kıyılarında bulunması ve Karayip bölgesinden gelen "gulf stream"ın etkisi ile ılımlıdır. Yazın ortalama sıcaklık 16 derece, kışın ise 3 derecedir. Bununla birlikte, nem oranının fazlalığı, ısının daha sıcak veya daha soğuk olarak hissedilmesine neden olmaktadır. Diğer taraftan, düz bir arazi yapısına sahip olan ülkede Kuzey Denizi'nden esen rüzgar, özellikle deniz kıyısında bütün etkisi ile hissedilebilmektedir. Konumu nedeniyle değişik hava koşullarının yaşanabildiği bir ülke olan Hollanda'da aynı gün içinde bir kaç kez güneşli ve yağışlı hava yaşanabilmektedir.

Siyasi ve İdari Yapı;

Hollanda idari açıdan, Drenthe, Flevoland, Friesland, Gelderland, Groningen, Limburg, Overijssel, Utrecht, Zeeland, Noord Brabant, Zuid Holland, Noord Holland olmak üzere 12 Eyaletten oluşmaktadır. Kraliçe, Devletin başıdır. Bağlı Bölgeler Aruba ve Antiller'de Kraliçe tarafından atanan valiler bulunmakta olup, bu bölgelerin bakanları da, Kraliyetle ilgili konular görüşülürken toplantılara katılmak üzere, Hollanda Bakanlar Kurulu'nda yer almaktadır.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Hollanda, parlamento esasına dayalı anayasal bir monarşidir. Devlet yapısında “yasama” Kraliçe, Parlamento ve Bakanlar Kurulu’ndan oluşmaktadır. Parlamento, İl Konseyi üyeleri tarafından dört yıllığına seçilen 75 üyeli I. Meclis (Senato) ve halk tarafından gizli oy ve nisbi temsil usulü ile yine dört yıllık süre için seçilen 150 üyeli II. Meclis’den (Temsilciler Meclisi) oluşmaktadır. Başbakan, Liberal Parti’den Mark Rutte’dır. Mevcut siyasi partiler şunlardır: VVD (Liberal Parti), CDA (Hristiyan Demokrat Parti), PvdA(İşçi Partisi), CU (Hristiyan Birlik Partisi), SP (Sosyalist Parti), PVV (Bağımsızlık Partisi), D’ 66 (Demokrat 66), GreenLeft (Yeşil Sol), PvdD (Hayvan Sevenler Partisi).

Şu anda Hükümet, 12 Eylül 2012 tarihinde yapılan seçim sonuçlarına göre iki partili bir koalisyondan oluşmaktadır.

En yüksek yargı makamı Hollanda Yüksek Temyiz Mahkemesi’dir. Mahkeme, yargı idaresinin gözetimi ve temyiz davalarını karara bağlama görevlerini yürütür. Sadece vergi hukukuna giren konularda ilk derece mahkemesi olarak görev yapan beş adet temyiz mahkemesi vardır. Medeni hukuk ve ceza hukuku davaları, altmış bir alt-bölge mahkemesi tarafından ele alınmakta olup, bunların bakmadığı davalar için de on dokuz bölge mahkemesi bulunmaktadır. Ayrıca, çocuklar için çocuk mahkemeleri ve borsa vb. kurumlar için özel tahkim mahkemeleri vardır.

Tarihçe;

Netherlands (Alçak ülkeler), İspanya Krallığı yönetiminde olan on yedi eyaletin bir parçasıydı. On yedi eyalet 1568 yılında İspanya ile savaşa girmiş ve 1581 yılında bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. İspanya, 80 yıl süren savaşların sonunda 1648 yılında eyaletlerin bağımsızlığını tanımıştır. Netherlands Eyaleti’ne 1559 yılında yönetici olarak atanan Nassau Kontu Prens William Orange, Hollanda Kraliyet ailesinin atası ve Hollanda devletinin kurucusu olarak kabul edilmektedir.

16-17’nci yüzyıllarda Avrupa’da kraliyet aileleri arasında süregelen savaşlar, akraba evlilikleri ve miraslar nedeniyle birçok defa yönetim değişikliği yaşanmıştır. 1815 yılında Viyana Kongresi ile Belçika ve Lüksemburg’u da kapsayan bölgede Birleşik Hollanda Krallığı ilan edilmiştir. Daha sonra Belçika 1830 yılında ve Lüksemburg 1890 yılında Birleşik Hollanda Krallığı’ndan ayrılmışlardır. 1848 yılında Hollanda’nın önemli devlet adamlarından Thorbecke tarafından ilk anayasa oluşturulmuştur.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Yeni yapılan keşiflerle zengin hammadde kaynakları bulunması nedeniyle 17'nci yüzyılda Hollanda ekonomik bakımdan güçlenmiş ve dünyanın sayılı bir ticaret merkezi ve deniz gücü haline gelmiştir. Bundan sonra denizlerdeki hakimiyetini uzun süre korumayı başarmıştır. Hollanda, 18 ve 19'uncu yüzyıllarda sömürgeci bir politika izleyerek Afrika'da, Güney Amerika'da ve Asya'da sömürgeler edinmiş olup en önemli sömürgeleri Cape Town, Endonezya ve İngilizlerle şu anki New York şehri karşılığında takas edilen Surinam olmuştur. Hollanda sömürgecilik döneminde yoğun olarak köle ticareti yapmıştır.

Hollanda, I. Dünya Savaşı'nda tarafsız kalmış ve savaşın dışında kalabilmiştir. Ancak Hollanda, II. Dünya Savaşı'nda Almanlar tarafından 1940'ta işgal edilmiş, işgal 1945'te son bulmuştur. Hollanda, II. Dünya Savaşı'ndan sonra tarafsızlık politikasından vazgeçmiş ve NATO ile Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üye olmuştur.

II. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan bağımsızlık hareketleri sonrasında Endonezya ve Güney Afrika'daki sömürgeleri özgürlüklerini ilan etmişler, Antiller ve Aruba'yla ise Hollanda'yla ilişkileri düzenleyici nitelikte bir "İmtiyazlar Anlaşması" imzalanmıştır (29 Aralık 1954). Bu anlaşma ile her ülkenin kendi iç işlerinde bağımsız, dış işlerinde koordineli hareket etmesi kararlaştırılmıştır.

Günümüzde, Kraliçe, Devletin başıdır. Aruba ve Antillerde Kraliyeti temsil eden ve Kraliçe tarafından atanan Valiler bulunmakta olup onların bakanları da Kraliyetle ilgili konular görüşülürken toplantılara katılmak üzere Hollanda Bakanlar Kurulu'nda yer almaktadır.

Nüfus ve İşgücü Yapısı;

Hollanda'nın nüfusu, Şubat 2015 yılı itibarıyla 16,9 milyondur. Nüfusun %80'i Hollandalı, %20'si ise azınlıklardan oluşmaktadır. 3.3 milyonluk göçmen nüfus içerisinde en büyük grup, yaklaşık 400 bin kişi ile Türklerdir. Daha sonra Fas, Surinam ve Endonezya kökenliler gelmektedir.

Nüfus yoğunluğu km2 başına 486 olan Hollanda, dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek olan ülkeler arasındadır. Nüfusu en fazla olan şehirler sırasıyla, Amsterdam, Rotterdam, Lahey, Utrecht, Eindhoven, Tilburg'dur.

Doğal Kaynaklar ve Çevre;

Petrol;

Hollanda Kuzey Denizinde zengin petrol rezervlerine sahip olmakla birlikte, bu rezervlerin miktarı, sahip olduğu doğalgaz kaynaklarından çok daha azdır. Bilinen petrol rezervlerinin miktarı, 100-200 milyon varil olarak tahmin edilmektedir. Hollanda hükümeti petrol çıkarma işlemlerine devam edilmesini taraftarıdır.

Doğalgaz;

Hollanda hem topraklarında hem de Kuzey Denizinde olmak üzere zengin doğalgaz rezervlerine sahiptir. Ülkenin doğalgaz sektörü petrol sektöründen çok daha büyüktür. Avrupa Birliği ülkeleri arasında en büyük doğalgaz rezervleri, 1959 yılında Groningen yakınlarında bulunmuştur. Yıllar boyunca Hollanda, Rusya ile birlikte Batı Avrupa için en önemli doğalgaz tedarikçilerinin başında gelmiştir.

Rusya, Norveç, ABD, Kanada; İran ve Endonezya'dan sonra Hollanda, dünyadaki en büyük doğalgaz üretici ve ihracatçılarından birisidir. Enerji ihtiyacının yaklaşık yarısını kendi doğalgaz kaynakları ile karşılamaktadır.

Yasa gereği yıllık doğalgaz üretimi 2.68 trilyon kübik feet (tcf) ile sınırlanmış olup, 2008-2013 yılları arasında bu değer 2.47 tcf'ye düşürülmüştür. Sınırlamadaki amaç, rezervlerin yakın gelecekte de var olmasıdır.

Doğalgaz üretiminin ekonomideki payı, bu sektördeki vergilerin yüksek olduğu 1980'lerin başında zirveye ulaşmıştır. Yüksek fiyatlar bu sektörden elde edilen geliri büyük ölçüde artırmıştır. Ancak yakıt ve enerji sektöründen elde edilen gelir, 2006 yılında toplam gelirin sadece % 6'sını oluşturmuştur. 1 Ocak 2006'da yaklaşık 1,511 milyar metreküplük doğalgaz rezervi kaldığı açıklanmıştır ve bunun da 21 yılda biteceği hesaplanmıştır. Yeni keşfedilecek ve çıkarılacak doğalgaz miktarının da 240-490 milyar metreküp olacağı tahmin edilmektedir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

2000 yılında, Hollanda doğalgaz sektöründeki özelleştirmenin hızlandırılmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Yeni yasayla birlikte, firmaların ve diğer tüketicilerin, 2004'ten itibaren kendi doğalgaz şirketlerini seçebilmelerine olanak sağlanmıştır.

Çevre;

Hollanda çevreyi koruma yönünde politikalar oluşturmak, düzenlemeler yapmak ve bunları uygulamak konusunda dünyadaki en etkin ülkelerden biridir. Hollanda devleti, çevreye en az zararı verecek şekilde sürdürülebilir kalkınma yollarını aramaktadır. Devlet, ekonomik faaliyetlerin çevreye olan negatif etkisini telafi etmek amacıyla, daha fazla kaynak ayırma kararı almıştır. Hollanda, Kyoto Sözleşmesi'ni imzalamış olan ülkeler arasında bulunmaktadır.

Ministry of Housing, Special Planning and the Environment (Konut, Alan Düzenleme ve Çevre Bakanlığı) çevre politikalarını oluşturmak ve uygulamaktan sorumlu kurumdur. Hollanda'nın mevcut çevre politikası aşağıdaki konulara ilişkin düzenlemelerden oluşmaktadır:

- İklim değişikliği
- Asidifikasyon (Sulardaki PH düzeyinin, atmosferden alınan karbon dioksit nedeniyle PH değerinin azalması)
- Eutrophication (suların, fosfat türü besin maddeleri bakımından zenginleşmesi nedeni ile su içerisindeki bitkilerin büyümesinin hızlanması ve sonuçta oksijenin azalması)
- Zehirli ve zararlı maddeler
- Kirlenmiş alanlar
- Atık bertarafı
- Yeraltı sularının yokolması

Hollanda, endüstriyel karbon dioksit gazı ve sülfür dioksit emisyonuna sahip ülkeler arasında başta gelmektedir. 1980-1990 arasında alınan önlemler sonrası, sülfür dioksit emisyon hacmini yarı yarıya azaltmayı başarmış olan Hollanda'da, nehirler tarımsal ve endüstriyel faaliyetler nedeni ile aşırı şekilde kirlenmiş bulunmaktadır.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

The Netherlands Environmental Assessment Agency (Hollanda Çevresel Değerlendirme Kuruluşu) isimli bağımsız araştırma enstitüsü, Hollanda hükümetine çevresel politikalar ve bölgesel planlama konusunda tavsiyelerde bulunan üç kuruluştan birisidir. 2008 yılında kurulmuştur. Diğerleri, Centraal Planbureau (Merkezi Planlama Bürosu) ve Sociaal en Cultureel Planbureau (Sosyal ve Kültürel Planlama Bürosu) isimli kuruluşlardır.

GSYİH (Milyon \$)	866.400 (2014, IMF)
KBGSYİH (\$)	51.372 (2014, IMF)
Büyüme Oranı (%)	0.90% (2014, IMF)
Nüfus	16.900.000 (2014, IMF)
a Yüzölçümü (km ²)	41.526
Başkent	Amsterdam

Genel Ekonomik Durum;

Ekonomik Yapı;

Hollanda ekonomisi, özel sektör ve kamu sektörünün her ikisinin de önemli roller oynadığı karma bir pazar ekonomisi niteliği taşımaktadır. Ekonomi güçlü bir uluslararası yönelime sahiptir. Hollanda, ticaret ve yüksek düzeyli finansal ve mesleki hizmetleri ile ünlenmiş, dünyadaki en zengin ve refah seviyesi yüksek ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır.

Hollanda, IMF'nin 2014 yılında hazırlamış olduğu sıralamaya göre nominal olarak dünyanın en büyük 17. ekonomisidir. Kişi başına düşen gelirden ise 12. sırada yer almaktadır. Ekonominin ana itici sektörleri nakliye/lojistik, kimya sanayi, ticaret ve hizmetlerden oluşmaktadır. İmalat sanayi Hollanda'da, Almanya, Fransa ve İtalya gibi diğer Avrupa ülkelerinde olduğundan daha az baskın durumdadır. Endüstriyel aktiviteler esas olarak gıda işleme, kimyasallar, petrol işleme ve elektrikli makineler üzerine yoğunlaşmıştır. Son derece mekanize tarım sektörü işgücünün yalnızca % 2'sini istihdam etmekle birlikte gıda işleme sanayisi ve ihracat için önemli miktarda üretim gerçekleştirmektedir. Bilgi iletişim teknolojileri sektörü halen GSMH artışına % 20 civarında katkıda bulunmaktadır. Tarım ve gıda ile kimyasallar gibi daha geleneksel sektörlerde biyoteknoloji giderek artan önemde bir rol oynamaktadır. Oldukça dışa açık olan ekonomi dış ticarete ve finansal hizmetlere bağımlıdır.

GSYİH' nin Sektörlere Göre Dağılımı

* Faktör Maliyetlerine Göre Hesaplanmıştır

a: Gerçekleşen b: EIU tahmini c: EIU beklentisi

	2007 ^a	2008 ^a	2009 ^a	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^c	2013 ^c	2014 ^c	2015 ^c	2016 ^c
Tarım	2.7	2.6	2.8	2.8 ^b	2.8	2.8	2.8	2.7	2.6	2.8
Sanayi	26.1	24.6	24.4	24.0 ^b	23.8	23.8	23.7	26.1	24.6	24.4
Hizmetler	71.2	72.8	72.9	73.2 ^b	73.4	73.4	73.5	71.2	72.8	72.9

* ¹

a:

Ekonomi Politikaları;

Hollanda ekonomisi çok gelişmiş bir serbest piyasa ekonomisidir. Dolayısıyla devletin ekonomideki ana etkisi, daha çok düzenlemeler ve vergilendirme kapsamında olmaktadır. Devlet kapsamlı, yapısal ve düzenleyici reformlar ile sıkı ve istikrarlı bir ekonomi politikasını birlikte uygulamaktadır.

Hollanda ekonomisinin rekabet gücü özellikle son 10 yılda önemli ölçüde gelişmiştir. Bunda hükümetin 1995 yılında Hollanda ekonomisinin teknolojik temelini geliştirecek şekilde büyük kuruluşlara vergi avantajları sağlayan dört yıllık bir planı uygulamaya koymasının özel bir etkisi olmuştur. Hükümet bu dönemde yüksek teknoloji araştırma enstitülerinin kuruluşuna 124 milyon

¹ * ¹Faktör Maliyetlerine Göre Hesaplanmıştır

a: Gerçekleşen b: EIU tahmini c: EIU beklentisi

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

dolar ayırmıştır. Bu planın uygulanması neticesinde, Hollanda özel sektörü yüksek teknoloji Ar-Ge yatırımlarına önem vermiş; üniversite, devlet ve sanayi işbirliği gelişmiştir.

Hollanda devleti ekonomideki rolünü 1980'lerden beri göreceli olarak azaltmaktadır. Özelleştirme çalışmaları halen devam etmekte, piyasaların işleyişi üzerindeki kontrolünü giderek daha da azaltmaktadır. Hollanda, ABD ile birlikte, uluslararası serbest ticareti ve vergi ve tarifelerin azaltılmasını en çok destekleyen iki ülkeden birisidir. Hollanda'nın 1990'larda başlayan ekonomik başarısı, uyguladığı ekonomi politikaları kapsamında 1970'lerin sonu ve 1980'lerde işyerlerinin geçirdiği değişimin sonucudur.

Avrupa'daki diğer ekonomiler 1990'larda ortalama olarak %1.6 oranında büyürken, Hollanda ekonomisi ortalama %2.8 oranında büyümüştür. Devlet pek çok kamu kuruluşunu özelleştirerek ekonomideki rolünü azaltmış, firmaların önemli bir kısmı ileri teknolojileri kullanmaya başlamışlardır. Bu yolla, Hollanda Avrupalı komşularının pek çoğundan daha önce ekonomik reformları gerçekleştirerek, bu ülkelere çok daha fazla rekabetçi hale gelmiştir. Ekonomi politikalarının sonucu olarak, diğer pek çok gelişmiş ülkede olduğu gibi Hollanda ekonomisinde de hizmetler sektörü büyümüş, tarımsal üretim ve sanayi sektörünün GSMH içerisindeki payı göreceli olarak azalmıştır.

Devlet kurumları, ekonomik ve sosyal politikaları belirlerken, işveren dernekleri ve ticaret birlikleri ile yakın işbirliği içerisinde çalışmaktadır. Bu mekanizmaya 'Polder Model' adı verilmektedir. Polder, Hollandacada, denizden kazanılmış arazi anlamına gelmektedir. Politikalar belirlenirken, bağımsız bir kuruluş olan 'Hollanda Merkezi Planlama Bürosu' nun bilimsel görüş ve verileri de göz önüne alınmaktadır.

Polder modeli, 1982 yılında işveren dernekleri, sendikalar ve devletin birlikte, ekonominin yeniden canlandırılması için, daha kısa çalışma saatleri ve daha düşük ücretler uygulanması yoluyla daha fazla kişi istihdam etmek yönünde ortak karar aldığı başlanmıştır. Kamu kuruluşlarının özelleştirilmesi ve bütçe kesintileri yönündeki ekonomi politikaları ile birleştirilen bu model, 1990'ların sonunda gerçekleşen Hollanda mucizesinin nedenidir.

Bu süreçte önemli rolü olan kuruluşlardan biri, Jan Tinbergen tarafından 1945 yılında kurulmuş olan 'Hollanda Merkezi Planlama Bürosu'dur. Jan Tinbergen, geliştirdiği makroekonomik model nedeniyle, 1959 yılında Nobel ödülünü kazanmış, bir ekonomisttir. Modeli önce Hollanda'da, II. Dünya Savaşı sonrasında da ABD ve İngiltere'de uygulanmıştır.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Son yirmi yıldır, ekonomik politikalar kısa ve orta vadeli makroekonomik modellere odaklanmak yerine, ekonomik sistemin hem kurumsal yapısının hem de fiziksel ve sosyal altyapısının iyileştirilmesine odaklanmaktadır. İstikrarlı bir ekonomik ortam yaratmak açısından makroekonomik politikalar hala önemini korumakla beraber, ekonominin büyüme potansiyeli ve performansını güçlendirmek açısından yapısal hususların daha önemli olduğu düşünülmektedir.

Ekonomik Performans

Reel GSYİH Büyüme Projeksiyonu

	2012 ^a	2013 ^a	2014 ^a	2015 ^b	2016 ^b	2017 ^b	2018 ^b
GSYİH (Milyar \$, nominal)	823,6	853,8	866,4	749,4	768,9	798,0	832,1
Reel Büyüme Oranı (%)	-1,6	-0,7	0,9	1,6	1,6	1,7	1,7
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	73,6	87,1	89,7	78,1	77,8	80,7	83,5
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'nin %'si)	8,9	10,2	10,4	10,4	10,1	10,1	10,0
Kişi Başına GSYİH (Dolar, PPP*)	46.221	46.434	47.354	48.317	49.586	51.355	53.259
İşsizlik Oranı (% ort.)	5,8	7,3	7,4	7,2	7,0	6,9	6,5

2

² Kaynak: IMF

Pazar ile İlgili Bilgiler;

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları;

Hollanda’da fikri, sınai ve ticari mülkiyet hakları, yerel yasalar, ilgili AB yasaları ve TRIPS gibi uluslararası bazı anlaşmalarla koruma altına alınmıştır. Ürün ve hizmetlerin, sözkonusu haklar açısından koruma altına alınması için, aşağıda belirtilen dört temel yasa bulunmaktadır:

- Patentlerin korunması
- Taslak ve modellerin korunması
- Markaların korunması
- Telif haklarının korunması

Patentlerin Korunması;

Patent, yeni bir ürün veya üretim aşamasındaki teknik buluşları koruma altına almaktadır. Patent, ürünün üçüncü kişiler tarafından kullanılması, satılması ya da üretilmesinin mucidin iznine tabi olması, yani lisans için kendisine ödeme yapılması anlamına gelmektedir.

Patentler, Hollanda Patent Ofisi (<http://en.octrooicentrum.nl/index.php>) tarafından verilmektedir. Ofis, Hollanda Ekonomi Bakanlığı bünyesinde özerk bir kurumdur. Dosyalarında 60 milyon patent kayıtlı bulunmaktadır. Kurumdan ücretsiz bilgi almak mümkündür. Patent başvurusu şahsi olarak veya bir patent ajansı aracılığıyla yapılabilmektedir. Patent ajansları patent, marka ve modeller konusunda uzmanlaşmış kuruluşlardır.

Dağıtım Kanalları;

Hollanda’daki dağıtım kanalları çok çeşitli ve gelişmiş bir yapıdadır. Ürünün özellikleri ve sektörün yapısına göre, dağıtım kanalları değişiklik göstermekte olup, kullanılacak dağıtım kanalının etraflıca bir araştırma yapıldıktan sonra seçilmesi gerekir. IGEME Rotterdam Ofisinden, ilgili ürün konusundaki pazar araştırması edinildiğinde, ürün için en uygun dağıtım kanalı konusunda bilgiye ulaşmak mümkündür. Ayrıca, yerel pazar ve dağıtım kanalları konusunda uzman bir danışmanlık firmasından da hizmet alınabilir.

Hollanda Gıda Pazarındaki Dağıtım Kanallarına Bir Örnek Olarak, Yaş Meyve-Sebze Dağıtım Kanalları

Hollanda'ya meyve ve sebze ithalatı genelde ithalatçı şirketler tarafından yapılmaktadır. Bu şirketler, manavlara, gıda hizmet sektörüne, gıda işleme sektöründe bulunan firmalara ve perakende zincirlerinin satınalma kuruluşlarına ürün tedarik etmektedir. Aynı zamanda, bu firmalardan bazıları, hem yerel olarak üretilen ürünleri hem de ithal ettikleri ürünlerin ihracatını da yapmaktadır.

Taze meyve ve sebze pazarındaki geleneksel dağıtım kanallarının yanısıra, büyük perakende zincirlerinin doğrudan üretici ve ihracatçı firmalarla temasa geçmesi de sık olarak görülen uygulamalar arasındadır. Uzmanlaşmış ithalatçılar ve büyük firmalar adına çalışan satın alma grupları da doğrudan üretici ve ihracatçılardan alım yapmaktadır. Bu ithalatçıların bazıları aynı zamanda lojistik ve kalite kontrolü hizmeti de vermektedir. 'Superuni', 'Laurus' ve 'Bakker Barendrecht', büyük perakende zincirleri için alım yapan en büyük firmalardır.

Hollanda'daki en büyük meyve ve sebze ticareti yapan firmalardan birisi, 'The Greenery BV' isimli şirkettir. 1988'de kurulan 'The Greenery BV'nin 1500 üretici ortağı olup, 'The Greenery U.A' isimli kooperatifin pazarlama şirketidir. Şirketin İngiltere'de de bir şubesi bulunmaktadır. Üye firmaların tüm ürünleri, 'The Greenery BV' üzerinden pazarlanmaktadır. Şirket, üyelerinin üretimi olan ürünleri pazarlamanın yanı sıra, tüm yıl boyunca müşterilerine her türlü ürünü tedarik edebilmek amacıyla, diğer ülkelerden de ithalat yapmakta; ayrıca Avrupa, Kuzey Amerika ve Uzak Doğu'daki süpermarket zincirlerine meyve ve sebze tedarik etmektedir. Şirketin diğer müşterileri, toptancılar, catering şirketleri ve gıda işleme firmalarıdır.

Hollanda'da son yıllarda, süpermarketlerin pazar payının, manavların ve açık pazarların aleyhine bir şekilde arttığı görülmektedir. Şu anda süpermarketlerin pazar payı yaklaşık %80'dir. Tüketiciler, bir çok malın bir arada bulunması nedeniyle, rahatlık açısından sebze ve meyve alışverişlerini de süpermarketlerden yapmayı tercih etmektedir.

Dünyanın ikinci büyük, Avrupa'nın en büyük limanı olan Rotterdam Limanı, aynı zamanda meyve ve sebze ticareti açısından da dünyadaki önemli limanlardan birisidir. Gerek limanın içerisinde, gerekse yakınında pek çok taşımacılık firması, meyve ve sebze tüccarı, gümrük bürosu, gözetim şirketi, soğuk hava deposu ve mezat bulunmaktadır. Diğer Avrupa kentlerine taşımacılık için geniş bir karayolları ağı da mevcuttur. Rotterdam üzerinde, iki önemli ırmak Kuzey Denizi ile birleşmektedir. Ren Nehri Almanya ve Merkezi Avrupa'ya, Maas Nehri ise Belçika ve Fransa'ya

bağlantı sağlamaktadır. Ayrıca, Rotterdam, Belçika'da bulunan Anvers şehrine de su yolu ile bağlanmaktadır.

Çabuk bozulabilen değerli meyve ve sebzeler havayolu ile taşınmaktadır. Avrupa'nın en büyük 4. havalimanı olan Schiphol, taze ürünlerin depolanması ve nakliyesi için mükemmel olanaklar sunmaktadır.

Reklam ve Promosyon;

Hollanda pazarına girmek isteyen firmalarımız için, ülkede düzenlenen uluslararası nitelikteki fuarlara katılım etkin bir tanıtım aracı olabilir.

Ayrıca İnternet, televizyon, gazete ve dergi gibi yazılı basının yanısıra, billboard reklamları ve televizyon ve sinema reklamları da Hollanda'da yaygın olarak kullanılan, etkin promosyon araçlarıdır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme;

Tüketicinin korunması gözönünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır. İlgili AB mevzuatına <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s16400.htm> web sayfasından ulaşılabilir.

AB mevzuatının yanında, bu konuda Hollanda'nın özel düzenlemeleri de bulunmaktadır. İlave dillerde bilgi de mümkün olmakla birlikte, etiketlerin Hollandaca olması zorunludur. Ayrıca, etiketleme kurallarına uygunluk ve verilen bilgilerin doğruluğu dağıtım zincirinin her aşamasında kontrol edilebilir. Kontroller, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Kamu Sağlığı ve Spor Bakanlığı; <http://www.minvws.nl>) ile Voedsel en Waren Autoriteit - VWA (Gıda ve Tüketim Ürünleri Güvenliği Kurumu) tarafından yürütülmektedir.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar.

- Direktif 75/106/EEC (OJ L-42 15/02/1975) and 80/232/EEC (OJ L-51 25/02/1980); paket boyutlarına dair özel kurallar.
- Yönetmelik (EC) 1935/2004 (OJ L-338 13/11/2004); Gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.
- Direktif 2000/29/EC (OJ L-169 10/07/2000); Ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

Paketleme mevzuatının uygulanmasında görev alan Hollanda kurumları şunlardır:

- Paket hacimleri: Nederlands Meetinstituut B.V. - NMI (Hollanda Metroloji Enstitüsü; <http://www.nmi.nl>)
- Gıda maddeleriyle temas eden malzemeler: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport - VWS (Halk Sağlığı ve Spor Bakanlığı; <http://www.minvws.nl>), Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Tarım, Doğa ve Gıda Kalitesi Bakanlığı) Voedsel en Waren Autoriteit - VWA (Gıda ve Tüketici Ürünleri Güvenliği Kurumu; <http://www.vwa.nl>)

Ülkede İş Kurma Mevzuatı;

Hollanda diğer AB Ülkeleri ile kıyaslandığında, yabancı kişi ya da kuruluşların şirket kurması ve ticari faaliyette bulunması açısından daha esnek ve liberal bir ortam sunmaktadır. Yabancı sermayeli bir şirketin kurulmasında, merkezi başka bir ülkede olan bir şirketin şube veya temsilcilik açmasında özel bir izne gerek bulunmamaktadır. Yerli ve yabancı şirketlerin ticari faaliyetleri bakımından tabi oldukları esaslar arasında da fark bulunmamaktadır. Yabancı sermayeli şirketler de yerli sermayenin çalışabileceği her sahada çalışabilmektedir. Kurulacak şirketlerde, yerli ortak şartı da bulunmamaktadır.

Anonim şirket için 45.000 Avro asgari sermaye şartı bulunmaktadır. Yabancılar genelde limited şirket türünü tercih etmektedirler. Hollanda yasalarına göre limited şirket kurulabilmesi için tek kurucu ortağın olması yeterlidir.

1 Ekim 2012 tarihinden itibaren Hollanda'da limited şirketler için gerekli olan 18.000 € asgari ücret şartı kaldırılmış olup 1 € sermaye ile limited şirketi kurulumu mümkün kılınmıştır.

Yabancı yatırımcıların gayrimenkul edinme, şirket faaliyetlerinden doğan karı serbestçe transfer etme, mevcut veya yeni yatırımlarda kullanma, yatırımını tasfiye ederek veya satarak bedelini ülkesine transfer etme hakkı bulunmaktadır. Türkiye ile Hollanda arasında "Yatırımların Karşılıklı Teşviki" ve "Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" mevcuttur.

Şirketin kurulabilmesi için, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki Ticaret Odasına ön müracaatta bulunulması, şirketin türüne ve özellikle faaliyet alanına göre gerekli bilgi ve belgelerin temin edilmesinde yarar bulunmaktadır. Ticaret Odasından temin edilecek bilgiler kapsamında hazırlanacak belgeler ile yetkili bir notere müracaat edilmesi zorunludur.

Gerekli bilgi ve belgeler notere verildikten sonra, noter tarafından şirketin anasözleşme taslağı hazırlanmakta ve kurulacak şirket için önerilen ticari ünvanın halihazırda faaliyette olan başka bir şirket tarafından kullanılıp kullanılmadığının tespit edilmesi için, Ticaret Odaları nezdinde araştırma yapılmaktadır. Noter tarafından yürütülen çalışmayı takiben, ana sözleşme taslağı ve diğer tüm gerekli belgeler Adalet Bakanlığı'na gönderilmektedir.

Adalet Bakanlığı, yürürlükte olan mevzuat hükümleri açısından kurulacak şirketin ana sözleşme taslağını ve kurucu ortakların durumlarını incelemektedir. Yapılan incelemeden sonra, Bakanlık başvuru ile ilgili görüşünü ilgili notere bildirmektedir. Adalet Bakanlığı'nın uygun görüşüne istinaden, evvelce kurucu ortaklar tarafından imzalanmış olan ana sözleşme taslağı noter tarafından da tasdik edilmektedir.

Şirket sermayesinin, kurulacak şirket adına bir bankada açtırılacak hesaba geçici olarak bloke edilmesi ve ilgili bankadan teyid edici mahiyette belge alınması da gereklidir.

Yukarıda bahsedilen işlemler tamamlandıktan sonra, ticaret sicili kaydı için şirket merkezinin bulunduğu Ticaret Odasına başvurulması gerekmektedir. Şirket kuruluşu için yetkili bir notere yapılacak müracaatta gerekli belge ve bilgiler şunlardır:

Şirket kurucusu gerçek veya tüzel kişiler hakkında bilgiler. Gerçek kişi kurucu ortakların kimliklerini tevsik edici belgeler ve ticari faaliyetleri hakkında bilgi, tüzel kişi kurucu ortakların ticaret sicil kaydı, ticari faaliyetleri ve mali hesapları hakkında bilgiler,

Şirket sermayesi, ortakların pay oranı, hisse devirlerinin tabi olacağı esaslar,

Şirketin faaliyet alanı ve kuruluş amacı,

Şirket merkezinin bulunacağı yer,

Şirketin temsil ve ilzamu, yönetim ve denetim kurullarının teşkili,

Şirket için düşünülen ticari unvan.

Şirket ana sözleşmesinin noter tarafından onayını takiben, ticaret sicili kayıt işlemi için ilgili Ticaret

Odasına yapılacak başvuru için gerekli belgeler ise şunlardır:

Şirketin noter tasdikli ana sözleşmesi,

Şirketin kayıtlı ve ödenmiş sermayesi,

Yönetim ve denetim kurullarında görev alacak kişilerin; isim, adres, uyrukları ve şahısları ile ilgili diğer bilgiler,

Şirketi temsil ve ilzama yetkili yönetici veya yöneticiler hakkında bilgiler.

Şirketin kuruluşu ile ilgili işlemlerin tamamlanmasından sonra, vergi ve sosyal güvenlik kayıtlarının yapılabilmesi için, şirket merkezinin bulunduğu bölgedeki vergi dairesine ve sosyal güvenlik idaresine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Şirket kuruluşu esnasındaki işlemler için yaklaşık süreler şu şekildedir:

-Şirket kuruluşu için Noter tarafından yapılan işlemler, 1 ay

-Adalet Bakanlığı tarafından yapılan incelemenin sonuçlandırılması, 12-14 hafta

-Bankada hesap açtırmak, 3-4 gün

-Ticaret siciline kayıt, 1 gün

-Vergi dairesine kayıt, 4 hafta,

-Ulusal Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıt, 1 ay

Şube veya Temsilcilik Açmaya İlişkin İşlemler;

Merkezi yurtdışında bulunan bir tüzel kişiliğin, Hollanda'da şube veya temsilcilik açmak suretiyle faaliyette bulunması da mümkündür. Şube kurulması şirket kurulmasına göre daha az zaman almaktadır. Şube ve temsilcilik açılabilmesi için, noter işlemleri gerekli olmayıp, şubenin

açılacağı bölgedeki Ticaret Odasında, ticaret siciline kayıt yaptırmak gereklidir. Kayıt için gerekli bilgiler şunlardır:

- Şirket isim ve adresi
- Şirket ana sözleşmesi (Hollandaca, İngilizce, Almanca ya da Fransızcaya çevrilmiş olarak)
- Sermayesi
- Yöneticilerin isim ve adresleri. (İkametgah ilmuhaberi gibi resmi bir belge ile, veriliş tarihi bir aydan eski olmamak üzere, resmi bir belge ile ibraz edilmelidir.

Pazar ile İlgili Bilgiler;

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları;

Hollanda’da fikri, sınai ve ticari mülkiyet hakları, yerel yasalar, ilgili AB yasaları ve TRIPS gibi uluslararası bazı anlaşmalarla koruma altına alınmıştır. Ürün ve hizmetlerin, sözkonusu haklar açısından koruma altına alınması için, aşağıda belirtilen dört temel yasa bulunmaktadır:

- Patentlerin korunması
- Taslak ve modellerin korunması
- Markaların korunması
- Telif haklarının korunması

Patentlerin Korunması;

Patent, yeni bir ürün veya üretim aşamasındaki teknik buluşları koruma altına almaktadır. Patent, ürünün üçüncü kişiler tarafından kullanılması, satılması ya da üretilmesinin mucidin iznine tabi olması, yani lisans için kendisine ödeme yapılması anlamına gelmektedir.

Patentler, Hollanda Patent Ofisi (<http://en.octrooicentrum.nl/index.php>) tarafından verilmektedir. Ofis, Hollanda Ekonomi Bakanlığı bünyesinde özerk bir kurumdur. Dosyalarında 60 milyon patent kayıtlı bulunmaktadır. Kurumdan ücretsiz bilgi almak mümkündür. Patent başvurusu şahsi olarak veya bir patent ajansı aracılığıyla yapılabilmektedir. Patent ajansları patent, marka ve modeller konusunda uzmanlaşmış kuruluşlardır.

Dağıtım Kanalları;

Hollanda'daki dağıtım kanalları çok çeşitli ve gelişmiş bir yapıdadır. Ürünün özellikleri ve sektörün yapısına göre, dağıtım kanalları değişiklik göstermekte olup, kullanılacak dağıtım kanalının etraflıca bir araştırma yapıldıktan sonra seçilmesi gerekir. IGEME Rotterdam Ofisinden, ilgili ürün konusundaki pazar araştırması edinildiğinde, ürün için en uygun dağıtım kanalı konusunda bilgiye ulaşmak mümkündür. Ayrıca, yerel pazar ve dağıtım kanalları konusunda uzman bir danışmanlık firmasından da hizmet alınabilir.

Hollanda Gıda Pazarındaki Dağıtım Kanallarına Bir Örnek Olarak, Yaş Meyve-Sebze Dağıtım Kanalları

Hollanda'ya meyve ve sebze ithalatı genelde ithalatçı şirketler tarafından yapılmaktadır. Bu şirketler, manavlara, gıda hizmet sektörüne, gıda işleme sektöründe bulunan firmalara ve perakende zincirlerinin satınalma kuruluşlarına ürün tedarik etmektedir. Aynı zamanda, bu firmalardan bazıları, hem yerel olarak üretilen ürünleri hem de ithal ettikleri ürünlerin ihracatını da yapmaktadır.

Taze meyve ve sebze pazarındaki geleneksel dağıtım kanallarının yanısıra, büyük perakende zincirlerinin doğrudan üretici ve ihracatçı firmalarla temasa geçmesi de sık olarak görülen uygulamalar arasındadır. Uzmanlaşmış ithalatçılar ve büyük firmalar adına çalışan satın alma grupları da doğrudan üretici ve ihracatçılardan alım yapmaktadır. Bu ithalatçıların bazıları aynı zamanda lojistik ve kalite kontrolü hizmeti de vermektedir. 'Superuni', 'Laurus' ve 'Bakker Barendrecht', büyük perakende zincirleri için alım yapan en büyük firmalardır.

Hollanda'daki en büyük meyve ve sebze ticareti yapan firmalardan birisi, 'The Greenery BV' isimli şirkettir. 1988'de kurulan 'The Greenery BV'nin 1500 üretici ortağı olup, 'The Greenery U.A' isimli kooperatifin pazarlama şirketidir. Şirketin İngiltere'de de bir şubesi bulunmaktadır. Üye firmaların tüm ürünleri, 'The Greenery BV' üzerinden pazarlanmaktadır. Şirket, üyelerinin üretimi olan ürünleri pazarlamanın yanı sıra, tüm yıl boyunca müşterilerine her türlü ürünü tedarik edebilmek amacıyla, diğer ülkelerden de ithalat yapmakta; ayrıca Avrupa, Kuzey Amerika ve Uzak Doğu'daki süpermarket zincirlerine meyve ve sebze tedarik etmektedir. Şirketin diğer müşterileri, toptancılar, catering şirketleri ve gıda işleme firmalarıdır.

Hollanda'da son yıllarda, süpermarketlerin pazar payının, manavların ve açık pazarların aleyhine bir şekilde arttığı görülmektedir. Şu anda süpermarketlerin pazar payı yaklaşık %80'dir .

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Tüketiciler, bir çok malın bir arada bulunması nedeniyle, rahatlık açısından sebze ve meyve alışverişlerini de süpermarketlerden yapmayı tercih etmektedir.

Dünyanın ikinci büyük, Avrupa'nın en büyük limanı olan Rotterdam Limanı, aynı zamanda meyve ve sebze ticareti açısından da dünyadaki önemli limanlardan birisidir. Gerek limanın içerisinde, gerekse yakınında pek çok taşımacılık firması, meyve ve sebze tüccarı, gümrük bürosu, gözetim şirketi, soğuk hava deposu ve mezat bulunmaktadır. Diğer Avrupa kentlerine taşımacılık için geniş bir karayolları ağı da mevcuttur. Rotterdam üzerinde, iki önemli ırmak Kuzey Denizi ile birleşmektedir. Ren Nehri Almanya ve Merkezi Avrupa'ya, Maas Nehri ise Belçika ve Fransa'ya bağlantı sağlamaktadır. Ayrıca, Rotterdam, Belçika'da bulunan Anvers şehrine de su yolu ile bağlanmaktadır.

Çabuk bozulabilen değerli meyve ve sebzeler havayolu ile taşınmaktadır. Avrupa'nın en büyük 4. havalimanı olan Schiphol, taze ürünlerin depolanması ve nakliyesi için mükemmel olanaklar sunmaktadır.

Reklam ve Promosyon;

Hollanda pazarına girmek isteyen firmalarımız için, ülkede düzenlenen uluslararası nitelikteki fuarlara katılım etkin bir tanıtım aracı olabilir.

Ayrıca İnternet, televizyon, gazete ve dergi gibi yazılı basının yanısıra, billboard reklamları ve televizyon ve sinema reklamları da Hollanda'da yaygın olarak kullanılan, etkin promosyon araçlarıdır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme;

Tüketicinin korunması gözönünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır. İlgili AB mevzuatına <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s16400.htm> web sayfasından ulaşılabilir.

AB mevzuatının yanında, bu konuda Hollanda'nın özel düzenlemeleri de bulunmaktadır. İlave dillerde bilgi de mümkün olmakla birlikte, etiketlerin Hollandaca olması zorunludur. Ayrıca, etiketleme kurallarına uygunluk ve verilen bilgilerin doğruluğu dağıtım zincirinin her aşamasında

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

kontrol edilebilir. Kontroller, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Kamu Sağlığı ve Spor Bakanlığı; <http://www.minvws.nl>) ile Voedsel en Waren Autoriteit - VWA (Gıda ve Tüketim Ürünleri Güvenliği Kurumu) tarafından yürütölmektedir.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar.
- Direktif 75/106/EEC (OJ L-42 15/02/1975) and 80/232/EEC (OJ L-51 25/02/1980); paket boyutlarına dair özel kurallar.
- Yönetmelik (EC) 1935/2004 (OJ L-338 13/11/2004); Gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.
- Direktif 2000/29/EC (OJ L-169 10/07/2000); Ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

Paketleme mevzuatının uygulanmasında görev alan Hollanda kurumları şunlardır:

- Paket hacimleri: Nederlands Meetinstituut B.V. - NMI (Hollanda Metroloji Enstitüsü; <http://www.nmi.nl>)
- Gıda maddeleriyle temas eden malzemeler: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport - VWS (Halk Sağlığı ve Spor Bakanlığı; <http://www.minvws.nl>), Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Tarım, Doğa ve Gıda Kalitesi Bakanlığı) Voedsel en Waren Autoriteit - VWA (Gıda ve Tüketici Ürünleri Güvenliği Kurumu; <http://www.vwa.nl>)

Ülkede İş Kurma Mevzuatı;

Hollanda diğer AB Ülkeleri ile kıyaslandığında, yabancı kişi ya da kuruluşların şirket kurması ve ticari faaliyette bulunması açısından daha esnek ve liberal bir ortam sunmaktadır. Yabancı sermayeli bir şirketin kurulmasında, merkezi başka bir ülkede olan bir şirketin şube veya temsilcilik açmasında özel bir izne gerek bulunmamaktadır. Yerli ve yabancı şirketlerin ticari faaliyetleri bakımından tabi oldukları esaslar arasında da fark bulunmamaktadır. Yabancı sermayeli

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

şirketler de yerli sermayenin çalışabileceği her sahada çalışabilmektedir. Kurulacak şirketlerde, yerli ortak şartı da bulunmamaktadır.

Anonim şirket için 45.000 Avro asgari sermaye şartı bulunmaktadır. Yabancılar genelde limited şirket türünü tercih etmektedirler. Hollanda yasalarına göre limited şirket kurulabilmesi için tek kurucu ortağın olması yeterlidir.

1 Ekim 2012 tarihinden itibaren Hollanda'da limited şirketler için gerekli olan 18.000 € asgari ücret şartı kaldırılmış olup 1 € sermaye ile limited şirketi kurulumu mümkün kılınmıştır.

Yabancı yatırımcıların gayrimenkul edinme, şirket faaliyetlerinden doğan karı serbestçe transfer etme, mevcut veya yeni yatırımlarda kullanma, yatırımını tasfiye ederek veya satarak bedelini ülkesine transfer etme hakkı bulunmaktadır. Türkiye ile Hollanda arasında "Yatırımların Karşılıklı Teşviki" ve "Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" mevcuttur.

Şirketin kurulabilmesi için, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki Ticaret Odasına ön müracaatta bulunulması, şirketin türüne ve özellikle faaliyet alanına göre gerekli bilgi ve belgelerin temin edilmesinde yarar bulunmaktadır. Ticaret Odasından temin edilecek bilgiler kapsamında hazırlanacak belgeler ile yetkili bir notere müracaat edilmesi zorunludur.

Gerekli bilgi ve belgeler notere verildikten sonra, noter tarafından şirketin ana sözleşme taslağı hazırlanmakta ve kurulacak şirket için önerilen ticari ünvanın halihazırda faaliyette olan başka bir şirket tarafından kullanılıp kullanılmadığının tespit edilmesi için, Ticaret Odaları nezdinde araştırma yapılmaktadır. Noter tarafından yürütülen çalışmayı takiben, ana sözleşme taslağı ve diğer tüm gerekli belgeler Adalet Bakanlığı'na gönderilmektedir.

Adalet Bakanlığı, yürürlükte olan mevzuat hükümleri açısından kurulacak şirketin ana sözleşme taslağını ve kurucu ortakların durumlarını incelemektedir. Yapılan incelemeden sonra, Bakanlık başvuru ile ilgili görüşünü ilgili notere bildirmektedir. Adalet Bakanlığı'nın uygun görüşüne istinaden, evvelce kurucu ortaklar tarafından imzalanmış olan ana sözleşme taslağı noter tarafından da tasdik edilmektedir.

Şirket sermayesinin, kurulacak şirket adına bir bankada açtırılacak hesaba geçici olarak bloke edilmesi ve ilgili bankadan teyid edici mahiyette belge alınması da gereklidir.

Yukarıda bahsedilen işlemler tamamlandıktan sonra, ticaret sicili kaydı için şirket merkezinin bulunduğu Ticaret Odasına başvurulması gerekmektedir. Şirket kuruluşu için yetkili bir notere yapılacak müracaatta gerekli belge ve bilgiler şunlardır:

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Şirket kurucusu gerçek veya tüzel kişiler hakkında bilgiler. Gerçek kişi kurucu ortakların kimliklerini tevsik edici belgeler ve ticari faaliyetleri hakkında bilgi, tüzel kişi kurucu ortakların ticaret sicil kaydı, ticari faaliyetleri ve mali hesapları hakkında bilgiler,

Şirket sermayesi, ortakların pay oranı, hisse devirlerinin tabi olacağı esaslar,

Şirketin faaliyet alanı ve kuruluş amacı,

Şirket merkezinin bulunacağı yer,

Şirketin temsil ve ilzamu, yönetim ve denetim kurullarının teşkili,

Şirket için düşünülen ticari unvan.

Şirket ana sözleşmesinin noter tarafından onayını takiben, ticaret sicili kayıt işlemi için ilgili Ticaret Odasına yapılacak başvuru için gerekli belgeler ise şunlardır:

Şirketin noter tasdikli ana sözleşmesi,

Şirketin kayıtlı ve ödenmiş sermayesi,

Yönetim ve denetim kurullarında görev alacak kişilerin; isim, adres, uyrukları ve şahısları ile ilgili diğer bilgiler,

Şirketi temsil ve ilzama yetkili yönetici veya yöneticiler hakkında bilgiler.

Şirketin kuruluşu ile ilgili işlemlerin tamamlanmasından sonra, vergi ve sosyal güvenlik kayıtlarının yapılabilmesi için, şirket merkezinin bulunduğu bölgedeki vergi dairesine ve sosyal güvenlik idaresine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Şirket kuruluşu esnasındaki işlemler için yaklaşık süreler şu şekildedir:

-Şirket kuruluşu için Noter tarafından yapılan işlemler, 1 ay

-Adalet Bakanlığı tarafından yapılan incelemenin sonuçlandırılması, 12-14 hafta

-Bankada hesap açtırmak, 3-4 gün

-Ticaret siciline kayıt, 1 gün

- Vergi dairesine kayıt, 4 hafta,
- Ulusal Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıt, 1 ay

Şube veya Temsilcilik Açmaya İlişkin İşlemler;

Merkezi yurtdışında bulunan bir tüzel kişiliğin, Hollanda'da şube veya temsilcilik açmak suretiyle faaliyette bulunması da mümkündür. Şube kurulması şirket kurulmasına göre daha az zaman almaktadır. Şube ve temsilcilik açılabilmesi için, noter işlemleri gerekli olmayıp, şubenin açılacağı bölgedeki Ticaret Odasında, ticaret siciline kayıt yaptırmak gereklidir. Kayıt için gerekli bilgiler şunlardır:

- Şirket isim ve adresi
- Şirket ana sözleşmesi (Hollandaca, İngilizce, Almanca ya da Fransızcaya çevrilmiş olarak)
- Sermayesi
- Yöneticilerin isim ve adresleri. (İkametgah ilmuhaberi gibi resmi bir belge ile, veriliş tarihi bir aydan eski olmamak üzere, resmi bir belge ile ibraz edilmelidir.

Dış Ticaret Politikası ve Vergiler;

Dış Ticaret Politikası;

Hollanda, 1958 yılında yürürlüğe girmiş olan Roma Anlaşması ile oluşturulan Avrupa Toplulukları'nın ve dolayısıyla Avrupa Birliği'nin kurucu üyelerinden biridir. Hollanda'nın dış ticaret mevzuatı AB normlarına uygun ve oldukça liberal bir sistemdir. AB üyeleri arasında gümrük birliği bulunmakta ve ortak dış ticaret politikası uygulanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak dış ticaret politikaları ve ilgili mevzuat AB organları düzeyinde belirlenmekte ve üye ülkelerce bu mevzuatlar aynen alınarak ya da ulusal mevzuatlarına aktararak uygulanmaktadır. Dolayısıyla, Hollanda, diğer AB üyeleri gibi, AB dış ticaret mevzuatını uygulamaktadır. Bu çerçevede, Hollanda dahil tüm AB ülkelerinde Avrupa Toplulukları Entegre Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV dışında aynı olmaktadır.

Hollanda'da gümrük mevzuatının uygulaması Vergi ve Gümrük İdaresi (Belastingdienst; <http://www.belastingdienst.nl>) tarafından takip edilmektedir. Gümrük işlemleri ithalatçı ya da temsilcisi tarafından yürütülebilmektedir. Tek İdari Belge, Gümrük İdaresi'ne elden verilebileceği gibi internetten elektronik olarak da sunulabilmektedir.

Diğer taraftan, tarife dışı engeller, anti-damping uygulamaları, çok taraflı ticaret anlaşmaları ve preferanslar ortak dış ticaret politikasının bir gereği olarak AB düzeyinde belirlenmektedir.

İthalat Rejimi;

AB Gümrük Birliği'nin bir sonucu olarak Hollanda, AB tarafından belirlenen gümrük vergilerini uygulamaktadır. AB'nin uyguladığı gümrük vergilerine dair bilgilere aşağıdaki internet sayfasından (<http://madb.europa.eu/madb/euTariffs.htm>) ulaşılabilmektedir. İthalatta gümrük vergisi, özel tüketim vergisi (bazı ürünlerde) ve KDV alınmaktadır. Gümrük tarifesi tüm AB üyeleri için aynı iken, özel tüketim vergisi ile KDV oranları değişebilmektedir.

Tarifeler ve Diğer Vergiler;

Katma Değer Vergisi, Hollanda'da Belasting over de Toegevoegde Waarde (BTW) adı altında uygulanmaktadır. AB'nin KDV mevzuatı Hollanda mevzuatına Wet op de Omzetbelasting (İşlem Vergisi Kanunu, 28 June 1968, Stb. 1968, 329) ile aktarılmıştır. KDV'yi toplamakla görevli kurum Belastingdienst (Vergi ve Gümrük İdaresi) iken, ithalatta bu görevi Douane (Hollanda Gümrük İdaresi; <http://www.douane.nl>) yürütmektedir.

Hollanda'da piyasaya sürülmek üzere ithal edilen her türlü ürün KDV'ye tabidir. Aşağıdaki gümrük rejimlerine tabi tutulan ürünler için o rejim altında kaldıkları sürece KDV uygulanmamaktadır:

- Serbest bölge ya da serbest antrepoya konulan ürünler
- Geçici depolamaya tabi ürünler
- Gümrük antrepoya ya da dahilde işleme rejimine sokulan ürünler
- Geçici ithal edilen ürünler
- Transit rejimine tabi ürünler

Bazı ürünler KDV'den muafır. Uluslararası taşımacılıkta kullanılacak uçaklar ve bunların donanım malzemeleri, deniz taşıtları (özel botlar hariç) ve bunların donanım malzemeleri ile yapay dış KDV'den muaf olan ticari ürünlerdir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Standart KDV oranı 1 Ekim 2012 tarihinden itibaren % 21 olmuştur. Bazı ürünler için indirimli oran olan % 6 KDV uygulanmaktadır. İndirimli oran uygulanan bazı ürünler şunlardır:

- Canlı hayvanlar
- Ziraat ve bahçecilik tohumları
- Bitki ve bitki ürünleri
- Ağaç
- Gıda ve alkolsüz içecekler
- Su
- Hayvan yemi
- Veterinerlik ilaçları
- İlaçlar ve bazı tıbbi araçlar
- Kitap, gazete, dergi ve diğer basılı eşya
- Sanat ürünleri
- Tarımda kullanılan motorin

Hollanda'da KDV'ye tabi işlemler yapan ancak Hollanda'da yerleşik olmayan yabancı kişiler KDV işlemlerinin yerine getirilmesi amacıyla ya kayıt olmalı ya da bir vergi temsilcisi atamalıdır. KDV için kayıt Belastingdienst Limburg / Kantoer Buitenland'e (Vergi İdaresi – Uluslararası İşler Bölümü) yapılmaktadır. Hollanda'da vergilendirilebilir bir işlem (bir mal ve hizmet satışı) yapmayan yabancılar, Hollanda'da ödedikleri KDV'nin geri ödenmesi için Belastingdienst Limburg / Afdeling Omzetbelasting'den (KDV Dairesi) temin edecekleri bir formla başvurabilmektedir.

Özel tüketim vergisi (Excise tax), belirli ürünlerin üretimi, üçüncü bir ülkeden ithalatı ya da diğer bir AB üyesi ülkeden Hollanda piyasasına sürülmesi durumunda uygulanmaktadır. Özel tüketim vergileri, Douane (Hollanda Gümrük İdaresi) tarafından tahsil edilmektedir.

Özel tüketim vergileri, AB düzeyinde 92/12/EEC sayılı Direktifle genel kurallara bağlanırken özel ürün bazında AB'nin ayrıntılı düzenlemeleri de mevcuttur. Söz konusu mevzuat Hollanda hukukuna Wet op de accijns (Özel Tüketim Vergileri Kanunu, 31 Ekim 1991, Stb. 1991, 561) ile aktarılmıştır. Ürünler bazında özel mevzuat düzenlemeleri de mevcuttur:

- Wet belastingen op milieugrondslag (Çevre Vergileri Kanunu, 23 December 1994, Stb. 1994, 923)
- Wet voorraadvorming aardolieprodukten (Petrol Ürünleri Depolama Kanunu, 28 March 2001, Stb. 2001, 155).

- Wet op de verbruiksbelastingen van alcoholvrije dranken en van enkele andere producten (Alkolsüz içkiler ve diğer Bazı Ürünlerde Tüketim Vergisi Kanunu, 24 December 1992, Stb. 1992, 685)

Özel tüketim vergileri uygulanan ürünler aşağıdadır:

- Alkollü içkiler
- Petrol, elektrik, doğalgaz
- İşlenmiş tütün

Tarife Dışı Engeller;

AB, haksız ticaret uygulamalarına karşı DTÖ anlaşmalarının üye devletlere verdiği yetkiler çerçevesinde, ticari korunma önlemleri uygulamaktadır. AB ve dolayısıyla Hollanda tarafından uygulanan korunma önlemleri bilgilerine aşağıdaki web sayfasından ulaşılabilir.(http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/stats.htm)

Diğer taraftan, tarım, tekstil ve demir-çelik ürünleri ithalatında çeşitli önlemler uygulanmaktadır. Bu uygulamalar kapsamında, ithalatçılardan gümrük işlemlerinin yapılabilmesi için ithalat sertifikası ya da ithalat lisansı talep edilmektedir. Hollanda'da bu çerçevede ithalat lisansı vermeye yetkili kuruluşlar şunlardır:

- Tekstil ürünleri: Belastingdienst / Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (Merkezi İthalat ve İhracat İdaresi)

- Tarım ürünleri:

Süt ve süt ürünleri: Productschap Zuivel (Hollanda Süt Ürünleri Kurulu; www.prodzuivel.nl)

Et, tavuk, yumurta: Productschap Vee, Vlees en Eieren - PVE (Hayvancılık, Et ve Yumurta Kurulu; www.pve.nl)

İşlenmiş meyve ve sebze ürünleri: Productschap Tuinbouw (Bahçecilik Ürünleri Kurulu; www.tuinbouw.nl)

Tahıllar, şeker ve yağlar: Hoofdproductschap Akkerbouw (Tarım Ana Kurulu; www.hpa.nl)

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar;

Hollanda, ilgili AB direktifleri doğrultusunda AB standardizasyon mevzuatını uygulamaktadır. AB standardizasyon mevzuatı, ürünlerin AB pazarına girişte sağlık, güvenlik, tüketiciler ve çevrenin korunması kapsamında uyulması gereken temel konuları kapsamaktadır. Ürünlerin standartlara uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi, piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

AB ülkelerine ve dolayısıyla Hollanda'ya ihracat yaparken pek çok makina, ekipman, elektrikli aletler, oyuncak vb. ürün için CE işareti gereklidir. İthal edilen ürünler için ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi gibi standartlar ve gıdalar için ayrıca, HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında tehlike Analizi sistemi) gibi standartlar ve GLOBALGAP sertifikası gereklidir.

GLOBALGAP olarak bilinen, EurepGAP sertifikası, Euro Retail Produce Working Group'' ve GAP (Good Agricultural Practices -İyi Tarım Uygulamaları) tanımlarının birleşmesi ile oluşmuştur. AB ülkelerinde ve bu kapsamda Hollanda'daki süpermarketlerde satılacak gıdaların ithalatında bu belge talep edilmektedir. Hollanda'daki büyük perakende gıda zincir mağazaları tarafından talep edilen bu sertifikanın, yakın gelecekte AB ülkelerine yapılacak ihracatta zorunlu hale geleceği bilinmektedir.

AB'nin zaman zaman gerekli gördüğü hallerde, örneğin aflatoksin ve gıdalarda kullanılan koruyucu kimyasallar ve oranları veya bunlara benzer tüketici sağlığı açısından tehlike oluşturabilecek konularda ya ithalatçı ya da ilgili devlet kuruluşları aracılığıyla ithal edilen gıdalar gümrüklerden çıkmadan ürünlerden örnekler alınarak analiz edilmekte ve analiz sonuçları belli olana kadar ürünler tutulmaktadır. Bu kapsamda, fındık, fıstık ve incirde aflatoksin, kayısıda kükürt ve zeytinde kullanılan koruyucu kimyasallar kontrolü kapsamında, gerek Hollanda gümrük teşkilatı laboratuvarlarında, gerekse ithalatçı firmanın isteği veya talebi üzerine bağımsız laboratuvarlarda analizler yapılmaktadır. Bu laboratuvarlardan birisi, 'Gıda ve Tüketici Ürünleri Güvenlik Otoritesi - VWA (Voedsel en Waren Autoriteit) isimli devlet kuruluşuna aittir.

Hollanda'da Standartlar konusunda çalışan akreditasyon kuruluşu, Hollanda Standardizasyon Kuruluşu-'Nederlands Normalisatie Instituut – NEN' isimli kuruluş olup, çeşitli standard ve normlar konusunda bilgi, ücret karşılığında web sayfasından (<http://www2.nen.nl>) ya da posta yolu ile alınabilmektedir.

Dış Ticaret;

Genel Durum;

Yüzyıllardır bir ticaret ülkesi olma geleneği, denizdeki stratejik konumu ve küçüklüğü, doğal gaz ve petrol dışında doğal kaynakların olmaması, tarım alanlarının az olması ve tarım ürünleri çeşitliliğinin çok fazla olmaması nedeniyle hammadde ve yarı işlenmiş ürünlerin ithalatına bağımlı olması, Hollanda'nın uluslararası yönelimli çok açık bir ekonomiye sahip olmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu açık ekonomi için diğer ülkelerle ticaretin düzeyi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle dış ticaret politikası dünya pazarlarında proaktif davranmak ve dış ticaretin mümkün olduğu ölçüde liberal olması yönündedir. Dış ticaret ekonomide büyük bir öneme sahip olup ekonomi dış ticarete önemli derecede bağımlıdır. Dış ticaret, ekonomik büyümenin lokomotifidir. Dış ticaret hacmi 2005 yılından itibaren GSMH'nin üzerinde gerçekleşmektedir.

Hollanda'nın ticaret yapısı, yakın komşularıyla yoğun ilişki yanında, dünyanın en uygun fiyat ve kalitedeki üreticilerinden tedarik edip, üretimin düşük talebin yüksek olduğu Avrupa'ya pazarlamak şeklindedir. İhracatın önemli bir kısmı re-eksporttan oluşmakta ve devamlı dış ticaret fazlası verilmektedir. Hollanda, Hollanda, WTO 2014 yılı verilerine göre, dünya ticaretinden aldığı pay açısından ihracatta beşinci, ithalatta ise dokuzuncu sırada yer almaktadır.

Hollanda'ya ithal edilen ürünlerin büyük bir bölümü, hiçbir işlemten geçirilmeden veya basit bir işlemten geçirildikten sonra ihraç edilmektedir. Bu nedenle, Hollanda'nın başlıca ithal ve ihraç ürünleri incelendiğinde, aynı ürünlerin hem ithalat hem de ihracatta başlıca ürünler arasında yer aldıkları ve değerlerinin ihracat lehine küçük farklarla birbirine yakın olduğu görülmektedir. Genellikle re-eksporta konu olan mallar, ABD ve Asya'dan ithal edilmekte ve Avrupa ülkelerine gönderilmektedir. Hollanda'nın AB üyesi olmayan ülkelerle ticarete açık verirken, AB içi ticarete fazla vermesinin başlıca nedeni re-eksport ticaretidir.

Hollanda'nın ihracatında olduğu gibi, ithalatında da AB ülkeleri önde gelmektedir. Hollanda'nın en fazla ihracat yaptığı pazarlar arasında AB üyesi ülkeler başta gelmektedir. Ancak, Hollandalı ihracatçılar son zamanlarda etkinliklerini daha uzak pazarlara kaydırmışlar ve AB dışındaki ülkelere satışlarda kayda değer artışlar olmuştur. Bununla birlikte, özellikle Çin'in ve Rusya ile Suudi Arabistan gibi petrol ve gaz ihraç eden ülkelerin ithalattaki payı artmaktadır.

Diğer taraftan, KOBİ'lerin ekonomide ve dış ticarete rolü zayıflamaktadır. Hollanda KOBİ Birliği (MKB) ile ABN Amro Bank tarafından yapılan bir araştırma sonucuna göre; orta ölçekli firmaların sayıları azalmakta, ortalama istihdam düşmekte ve büyüme çabalarında çok büyük

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre ayrıca, tarım sektörü hariç firmalar kapasitelerini küçültmektedirler. Bunların sonucunda, Hollanda ihracatının azalan sayıdaki büyük ölçekli şirketlere bağımlılığı artmaktadır.

Hollanda'nın ticaret yapısı, yakın komşularıyla yoğun ilişki yanında, dünyanın en uygun fiyat ve kalitedeki üreticilerinden tedarik edip, üretimin düşük talebin yüksek olduğu Avrupa'ya pazarlamak şeklindedir. Bunun yanında Hollanda'nın dış ticaret fazlası istisna yıllar dışında sürekli bir biçimde artış göstermektedir.

Ülkenin Dış Ticareti

Tablo: Hollanda'nın Dış Ticareti (milyar dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2002	219,8	194,1	413,9	25,7
2003	264,8	234,0	498,8	30,8
2004	318,0	284,0	602,0	34,0
2005	349,8	310,6	660,4	39,2
2006	400,7	358,5	759,2	42,2
2007	477,6	421,4	899,0	56,2
2008	545,9	494,9	1.040,8	51,0
2009	431,5	382,2	813,7	49,3
2010	492,6	440,0	932,6	52,6
2011	530,6	492,8	1.023,4	37,8
2012	501,1	554,7	1.055,8	-53,6
2013	506,2	571,3	1.077,5	-65,1
2014	508,4	574,5	1.082,9	-66,1

3

³ Kaynak: ITC Trademap

İhracatında Başlıca Ürünler;

Hollanda'ya ithal edilen ürünlerin büyük bir bölümü, hiçbir işlemten geçirilmeden veya basit bir işlemten geçirildikten sonra ihraç edilmektedir. Bu nedenle, Hollanda'nın başlıca ithal ve ihraç ürünleri incelendiğinde, aynı ürünlerin hem ithalat hem de ihracatta başlıca ürünler arasında yer aldıkları ve değerlerinin ihracat lehine küçük farklarla birbirine yakın olduğu görülmektedir. Genellikle re-eksporta konu olan mallar, ABD ve Asya'dan ithal edilmekte ve Avrupa ülkelerine gönderilmektedir. Hollanda'nın AB üyesi olmayan ülkelerle ticarete açık verirken, AB içi ticarete fazla vermesinin başlıca nedeni re-eksport ticaretidir.

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

Kaynak: TÜİK

GTİP	ÜRÜNLER	2012	2013	2014
9999	Tarifenin diğer yerinde belirtilmeyen ürünler	62.968,6	77.990,7	85.153,9
2710	Petrol Yağları Ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar	71.910,2	76.132,4	65.335,7
8517	Telefon Cihazları	28.339,5	28.643,0	30.728,8
8471	Otomatik Bilgi İşlem Makineleri, Üniteleri	27.843,1	26.951,6	26.686,0
2709	Petrol Yağları Ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar (Ham)	20.596,0	16.271,3	17.052,5
3004	Tedavide Veya Korunmada Kullanılmak Üzere Karışık Olan Veya Karışık Olmayan ürünlerden Oluşan İlaçlar	13.198,4	13.044,1	16.029,2

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

8473	Sadece Veya Esas İtibariyle 84.69 İla 84.72 Pozisyonlarındaki Makina Ve Cihazlarda Kullanılmaya Elverişli Aksam, Parça Ve Aksesuarlar	10.136,1	9.794,6	10.437,5
8443	Matbaacılığa Mahsus Baskı Makineleri, Yardımcı Makineler	10.226,8	9.753,7	9.837,0
9018	Tıpta, Cerrahide, Dişçilikte Ve Veterinerlikte Kullanılan Alet Ve Cihazlar (Sintigrafi	8.874,8	8.909,3	9.172,1
8486	Sadece ve esas itibariyle yarı iletken disklerin veya külçelerin, yarı iletken tertibatın,elektronik entegre devrelerin veya düz panel göstergelerinin imalatında kullanılan türdeki makine ve cihazlar; bu faslın 9(c) nolu notunda belirtilen makine ve cihazlar; aksam, parça ve aksesuar	6.008,5	6.849,8	7.930,8
3002	İnsan kanı; tedavide, korunmada veya teşhiste kullanılmak üzere hazırlanmış hayvan kanı; antiserum ve diğer kan fraksiyonları ve bağışıklık sağlayan ürünler (biyoteknolojik işleme elde edilmiş olsun olmasın) aşılar, toksinler, mikroorganizmakültürleri (mayalar hariç) ve benzeri ürünler	7.540,0	7.313,3	6.159,9
9021	Ortopedik cihazlar	4.814,4	5.766,8	6.157,2
8542	Elektronik Entegre Devreler	5.172,8	5.315,2	5.570,5

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

2902	Siklik hidrokarbonlar	6.343,6	5.837,7	5.336,4
7601	İşlenmemiş Alüminyum	4.262,2	4.453,4	5.206,0
8701	Traktörler	4.370,2	5.020,0	5.064,5
8703	Binek Otomobilleri	4.913,5	4.313,0	4.969,3
8528	Monitörler Ve Projektörler,Televizyon Alıcı Cihazları	4.851,6	4.878,1	4.893,7
3907	Poliasetaller, diğer polieterler ve epoksi reçineler (ilk şekillerde); polikarbonatlar, alkit reçineler, polialilesterler ve diğer poliesterler (ilk şekillerde)	4.808,8	4.804,7	4.596,9
603	Kesme çiçekler ve tomurcukları	4.121,5	3.861,7	3.765,6

4

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti;

Aslında Hollanda'nın ihracatta sağlamış olduğu başarı komşularıyla yaptığı ticaret sayesinde. Örneğin Hollanda'nın Almanya ile yaptığı ticarete verdiği fazla GSYİH'sinin %6'sına ulaşmaktadır. Hollanda'nın AB dışındaki ülkelerle gerçekleştirmiş olduğu ticarete verdiği cari açık GSYİH'sinin yaklaşık %10'u kadardır. Avrupa dışında Hollanda'nın en önemli ihraç pazarı ABD'dir. Asya, Avrupa ve Latin Amerika'da hızlı bir biçimde büyüyen ülkeler ile Hollanda firmaları açısından halen ufak pazarlardır.

Hollanda'nın dış ticaret verilerine bakıldığında önde gelen ülkelerin ithalatta ve ihracatta çoğunlukla aynı ülkeler olduğu görülmektedir. Hollanda'nın en önemli dış ticaret ortağı Almanya'dır. Almanya, 2014 yılında Hollanda'nın ithalatında % 16,3; ihracatında ise % 24,1 pay

⁴ Kaynak: TÜİK

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

sahibidir. Belçika, Hollanda'nın ihracatında hem de ithalatında ikinci sırada yer almaktadır. İngiltere, Fransa, ABD, İtalya, İspanya ve Rusya hem ihracat hem ithalatta önde gelen ülkelerdir.

Hollanda'nın ihracatına bakıldığında AB üyesi ülkelerin toplam ihracatın %70'sini oluşturduğu görülmektedir. Daha önceki yıllarda daha yüksek olan bu oranın yıllar içinde azaldığı görülmektedir. Avrupa ülkeleri dışarıda bırakılacak olursa Hollanda'nın en büyük dış ticaret ortağı ise ABD'dir.

Tablo: Hollanda'nın İhracatında Başlıca Ülkeler (Milyar dolar)

SIRA	ÜLKELER	2012	2013	2014
1	Almanya	134,5	141,3	138,6
2	Belçika	65,4	63,2	63,2
3	İngiltere	44,9	48,3	48,5
4	Fransa	47,2	47,5	47,0
5	ABD	25,5	22,2	25,2
6	İtalya	25,3	26,1	25,0
7	İspanya	15,2	14,8	15,8
8	Polonya	11,0	12,1	12,8
9	Çin	9,8	10,2	10,5
10	İsveç	9,3	10,0	10,4
11	Çek Cumhuriyeti	7,7	8,0	8,7
12	Rusya	9,1	9,0	8,3
13	İsviçre	7,4	7,4	7,4
14	Danimarka	6,9	7,1	7,4

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

15	Avusturya	6,3	6,5	6,8
16	Türkiye	6,0	6,3	6,7
17	Finlandiya	5,5	5,4	5,9
18	İrlanda	3,8	4,3	5,0
19	G.Kore	4,3	4,6	5,0
20	Norveç	4,8	4,9	5,0

Tablo: Hollanda'nın

İthalatında

Başlıca Ülkeler (Milyar dolar)

	ÜLKELER	2012	2013	2014
SIRA				
1	Almanya	80,0	84,0	83,0
2	Belçika	48,5	49,4	49,0
3	Çin	41,0	42,1	48,0
4	ABD	34,1	34,6	35,9
5	İngiltere	35,4	36,3	33,7
6	Rusya	26,1	27,1	24,3
7	Fransa	22,5	22,7	22,6
8	Norveç	15,4	18,1	19,8
9	Japonya	12,6	11,2	11,1
10	İtalya	10,2	10,7	10,6
11	İspanya	8,7	8,7	9,2

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

12	Malezya	7,5	7,9	8,7
13	İsveç	8,5	8,8	8,6
14	Polonya	7,0	7,3	8,0
15	İrlanda	6,4	6,3	7,1
16	Brezilya	7,1	7,2	6,5
17	Çek Cumhuriyeti	7,1	6,3	6,2
18	Nijerya	5,7	5,0	5,3
19	Danimarka	4,5	5,1	4,6
20	Finlandiya	4,5	4,4	4,5
28	<i>Türkiye</i>	2,7	3,0	3,1

5

Türkiye ile Ticaret;

Genel Durum;

Türklerle Hollandalılar arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geçmişi 400 yıl öncesine dayanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun daveti üzerine ilk Hollanda elçisi 1612 yılında İstanbul'a gelmiştir. 1855 yılında Lahey'de açılan büyükelçiliğimize 1859 yılında Yahya Karaca Paşa atanmıştır. O dönemde Osmanlı-Hollanda ilişkilerinde başlıca konu ticarettir. Hollandalı tüccarlar tarafından satın alınan başlıca ürünler, Suriye ve İran'dan ipek, Asya'dan da baharat olmuştur. 17'nci yüzyılda Türkiye, Hollanda'ya yün ve pamuk ihraç etmeye başlamış, Hollanda da buna karşılık İstanbul ve İzmir'e pamuklu ve yünlü kumaş satmıştır. 19'uncu yüzyılda ise Hollanda'ya ihraç ettiğimiz en önemli ürün tütün olmuştur.

⁵ Trademap

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye ile Hollanda arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin güçlendirilmesi için 1934'te Türk-Hollanda Derneği kurulmuştur. Derneğin kuruluş anlaşması her iki ülkenin devlet başkanları olan Atatürk ve Kraliçe Wilhelmina tarafından imzalanmıştır. Bu olaydan önce 1930'da ise Hollanda'nın çok uluslu şirketi olan Philips, Türk Philips Ltd. olarak Türkiye'de faaliyete başlamıştır.

Türkiye ile Hollanda arasındaki ticari ilişkiler, Türkiye ekonomisinin 1980'li yılların başında dışa açılmasından sonra gelişme göstermiştir. 10-12 Şubat 1993 tarihleri arasında Rotterdam, Utrecht, Amsterdam, Den Haag ve Amersfort Ticaret Odaları temsilcilerinin katılımıyla oluşan Hollanda özel sektör heyetinin ülkemizi ziyareti sırasında ikili ticari ilişkileri geliştirmek amacıyla Türkiye-Hollanda İş Konseyi'nin kuruluşu tamamlanmıştır. İş Konseyinin Hollanda tarafı NETUBA (Netherlands-Turkey Business Association) olup üyeleri daha çok Türkiye ile iş yapan veya yapmak isteyen küçük ve orta ölçekli Hollandalı firmalardır. İş Konseyi en son toplantısını 2001 yılında Türkiye'de yapmıştır.

Öte yandan, 1996 yılında AB ile Türkiye arasında imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması ile birlikte diğer Avrupa ülkeleriyle olduğu gibi, Türkiye ile Hollanda arasındaki sanayi ürünleri ticaretinde uygulanan gümrük vergileri kaldırılmış ve bu durum iki ülke arasındaki ticaretin artmasını sağlamıştır.

Türkiye ile Hollanda arasındaki ticaret hacmi, hem ihracat hem de ithalattaki artışlarla devamlı bir artış trendi içerisinde. 2002 yılında iki ülke arasındaki ticaret hacmi yaklaşık 2,4 milyar dolar iken 2011 yılında 3 katına çıkarak 7,2 milyar dolara yükselmiştir. 2003 ve 2009 yılları arasında ikili ticaret ülkemiz lehine iken 2009 yılından sonra aleyhimize dönmüştür. 2013 yılında ise ihracatın artması ve ithalatın azalması ile birlikte Türkiye Hollanda'ya karşı 177 milyon dolarlık bir dış ticaret fazlası vermiş ancak 2014 yılında ihracatın bir miktar azalması ve ithalatın da bir miktar artması sonucunda Türkiye Hollanda'ya karşı tekrar dış ticaret açığı vermiştir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Türkiye- Hollanda Dış Ticaret Değerleri (Milyon Dolar)

Kaynak: TÜİK *:6 aylık veriler

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2002	1.055,6	1.311,3	2.366,9	-255,6
2003	1.525,9	1.656,7	3.182,6	-130,7
2004	2.138,0	1.908,2	4.046,2	229,9
2005	2.469,6	2.151,6	4.621,2	318,0
2006	2.539,3	2.160,1	4.699,4	379,1
2007	3.018,9	2.655,0	5.673,9	363,8
2008	3.143,8	3.056,3	6.200,2	87,5
2009	2.124,0	2.543,1	4.667,0	-419,1
2010	2.461,4	3.156,0	5.617,4	-694,6
2011	3.243,1	4.005,0	7.248,0	-761,9
2012	3.248,4	3.660,6	6.909,0	-412,2
2013	3.539,6	3.362,3	6.901,9	177,3
2013	3.538,0	3.363,6	6.901,6	174,5
2014	3.460,3	3.563,8	7.024,1	-103,5
2014*	1.788,6	1.840,6	3.629,2	-52,0
2015*	1.517,2	1.551,0	3.068,2	-33,9

Tablo: Türkiye'nin Hollanda'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2012	2013	2014
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	166.470,2	178.967,0	186.558,7
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu	111.339,2	189.769,6	176.785,6

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

	taşıtlar			
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.	169.232,8	181.671,3	173.843,5
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	294.197,2	162.090,6	130.388,3
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıy	84.376,4	101.024,0	108.029,9
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş	83.561,4	73.637,8	103.545,9
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	63.023,1	75.304,3	98.965,5
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	204.496,5	357.639,0	84.203,3
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	59.931,7	67.442,1	76.319,4
0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	50.120,0	60.646,5	74.799,9
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)	64.455,5	61.230,9	68.736,3
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	50.380,3	59.962,9	67.381,0
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	56.196,4	54.429,5	63.922,6
7214	Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar (dövülmüş, sıcak haddelenmiş, haddeleme işleminden sonra buru	11.661,5	46.832,9	61.001,3

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	58.399,1	54.787,9	56.607,0
6115	Külotlu çoraplar,taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik	41.623,9	54.121,5	50.340,3
7202	Ferro alyajlar	8.335,0	36.661,8	49.628,8
0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	20.352,0	40.662,2	49.021,7
2008	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçalarının konserveleri	26.215,0	34.058,8	44.821,5
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	28.897,3	33.114,9	40.399,8

6

Tablo: Türkiye'nin Hollanda'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2012	2013	2014
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş	809.060	469.557	564.159
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialliesterle	233.620	225.495	232.895
8701	Traktörler	193.389	179.775	197.752
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	188.933	112.017	138.993
2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller, fenoller, peroksitler ve bunların türevleri	21.174	110.737	103.611
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda	83.485	101.958	99.026

⁶ TÜİK

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

	müstahzarları			
2902	Siklik hidrokarbonlar	36.915	57.244	79.137
2403	Homonize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde hülusalari ve esansları	50.643	49.111	60.921
4002	Sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuk (ilk şekillerde, veya levha, tabaka, şer	64.540	64.213	59.466
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	83.651	55.755	55.534
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	693	101	47.545
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar (kapla	52.574	56.486	46.045
3302	Sanayide ve içecek imalinde hammadde veya koku verici maddeler ve karışımlar	31.009	37.623	43.338
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	47.582	40.966	40.479
2926	Nitril gruplu bileşikler	36.913	32.424	37.892
3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	26.505	43.331	37.524
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	24.927	33.065	35.605
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	37.412	34.751	32.949
8438	Yiyecek ve içeceklerin sınai amaçlarla hazırlanması veya imaline mahsus makina ve cihazlar	33.139	46.538	31.496
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış	43.405	26.534	29.949

	türevleri			
--	-----------	--	--	--

7

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller;

Türkiye ile Hollanda arasında karşılıklı ticaretin geliştirilmesi amacıyla çeşitli anlaşmalar imzalanmıştır.

İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

Kaynak: Müşavirlik Raporu

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi
Ticaret ve Ödeme Anlaşması	06.09.1949
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Ortak Komisyonu (KEK) Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi	24.01.1985
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	27.03.1986
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	27.03.1986
Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Yapılmasına İlişkin Veterinerlik Anlaşması	24.05.1995
Tarım ve Kırsal Politikalar Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	21.09.2000
Enerji Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	03.10.2000
Uluslararası Karayolu Taşıma Anlaşması	17.04.2003
Gümrükler Alanında İdari Yardım Anlaşması	18.08.2005

⁷ TÜİK

Türkiye-HOLLANDA Yatırım İlişkileri;

Hollanda, Türkiye’de yapılan toplam doğrudan yabancı yatırım tutarı içerisinde ilk sırada bulunmaktadır. Toplam yabancı sermayeli firma sayısı açısından da, Alman ve İngiliz firmalardan sonra, Hollandalı firmalar üçüncü sırada gelmektedir.

Bunlardan bazıları, onlarca yıldır Türkiye’de faaliyet gösteren Philips, Unilever, Shell ve ABN Amro gibi eski firmalardır. Son yıllarda Türkiye’de faaliyet göstermeye başlayan Hollandalı firmalar, daha çok, emlak ve inşaat sektörlerinde yatırım yapmıştır. Corio, Redevco ve Multi Turkmall gibi büyük Hollanda şirketleri ya yeni ticari projeler üstlenmekte ya da yerel firma ve gayrimenkulleri satın almaktadırlar. İnşaat ve pazarlama konularında uzmanlaşmış küçük ölçekli pek çok Hollanda firması, tatil yörelerindeki yerleşim projelerinde yoğun olarak faaliyet göstermektedir. Hollanda kökenli firmalar tarafından tercih edilen diğer alanlar ise şunlardır: Toptan ve perakende ticaret, turizm ve catering, nakliye ve haberleşme, makina sanayi, metal ve plastik işleme, tekstil ve hazır giyim, bilişim, yayıncılık ve eğitim sektörleri.

Toptan ve perakende ticaret alanında, hem C&A gibi tanınmış Hollanda perakende mağaza zincirleri, hem de ülke içi ve dışında farklı ürünlerin ticaretini yapan çok sayıda küçük firma bulunmaktadır. Turizm ve catering firmaları da emlak ve inşaat sektörlerinde faaliyet gösterenler gibi, çoğunlukla turistik yörelerde yatırım yapmaktadır. Bu iki sektörde çalışan Hollanda kökenli firmalar, genellikle Antalya, Aydın ve Muğla civarında yatırım yapmış bulunmaktadır.

Türkiye, geniş tüketici altyapısı ve Hollanda ile Avrupa’daki iç piyasalara hizmet verebilecek kalifiye teknik personele sahip olması nedeniyle, telekomünikasyon ve bilişim sektörlerinde de Hollandalı yatırımcıların büyük ilgisini çekmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren GreenCat, TopTel ve BitBrains gibi Hollandalı firmalar da Türkiye’de yatırım yapmış bulunmaktadır.

İki Ülke Arasındaki Ticarete Yaşanan Sorunlar;

Rapor kapsamında bilgi verilmiş olan ve Hollandalı dış ticaret kurum ve kuruluşları tarafından uygulanmakta olan ‘Türkiye Eylem Planı kapsamındaki saptamalardan birisi de, Hollanda iş çevreleri için Türkiye pazarının çok önem taşıdığı ve büyük potansiyel arzettiği, ancak Hollandalı işadamları nezdinde Türk firmalarının olumsuz bir imaja sahip olduğu, bunun da ticaretin ve yatırımların istenilen düzeyde artmasını engellediği yönündedir. Diğer taraftan, Hollandalı tüketiciler nezdinde de Türkiye ve Türk malı imajı çok iyi durumda değildir. Bu nedenle, özellikle nihai

tüketiciye yönelik olan gıda maddeleri, tekstil ürünleri ve ev eşyası gibi Türk ürünlerinin, orijinal markaları ile, Hollanda'da yaşayan Türkler ve Türklere ait dağıtım kanalları haricinde, diğer tüketicilere yönelik olarak pazarlanması pek mümkün değildir. Nitekim bu tür ürünler, Türk bakkalı adı verilen küçük süpermarketlerde ve Türk kökenli kişilerin sahip olduğu mağazalarda satılmaktadır.

Türk işadamlarının Hollandalı firmalarla iş yaparken, bu kültürdeki iş yapma esaslarını ve genel olarak kültürel öğeleri öğrenmeleri ve dikkate almaları gereklidir. Hollandalı firmalarla ticaret yaparken, teslimat sürelerinde gecikme olmamasına özen göstermek ve sözleşme koşullarına uymak büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca, Hollandalı firmalarla, çok iyi bir şekilde gözden geçirilerek imzalanmış yazılı sözleşmeler dahilinde ticaret yapmak; gerekirse bu konuda uzmanlaşmış danışmanlık firmalarından hizmet almak, ileride karşılaşılabilecek maddi kayıpların önüne geçecektir. Hollandalı bir firma ile yapılacak bir ihracat veya ithalat sözleşmesi sadece dayalı olduğu hukuki sistemi belirtmekle kalmayıp, aynı zamanda bir tahkim hükmü de içermelidir. Uluslararası Ticaret Odası ve ulusal ticaret odaları, bu tür tahkim kolaylıkları sağlamaktadır. Bunun dışında Hollanda'da bağımsız tahkim hizmetleri sunan, Hollanda Tahkim Kuruluşu 'NAI' bulunmaktadır. Uluslararası alım satım sözleşmelerinde kullanılmak üzere önerilen bir madde şu şekilde olabilir: 'İşbu sözleşme veya bundan kaynaklanan başka sözleşmelerle ilgili bütün ihtilaflar, İstanbul Ticaret Odası Tahkim Kuruluşu veya Hollanda Tahkim Kuruluşu (NAI) kurallarına uygun olarak tahkim yoluyla kesin olarak çözümlenecektir.'

Hollanda pazarına girebilmek için, öncelikle ürünle ilgili pazara ilişkin bilgiler ve dağıtım kanalları hakkında detaylı bir araştırma yapılmalıdır. Hollanda'nın 'CBI'(www.cbi.eu) isimli kuruluşunun Hollanda ve tüm AB ülkeleri için hazırlamış olduğu pazar araştırmaları mevcuttur. Hollanda'ya gelerek, yerinde pazar araştırması yapmak, gerekirse bir danışmanlık firmasından pazara giriş ve pazara ilişkin detaylar konusunda hizmet almak çok faydalı olabilir.

Hollanda'ya ihracatımızda en başta gelen ürünler, hazır giyim ürünleri olup, Hollanda'nın bu ürünlerdeki toplam ithalatı içerisindeki payımız yaklaşık %10'dur. Bununla beraber, bu ürünler ya Türkiye'de fason olarak üretilmekte ya da büyük mağaza zincirlerinin Türkiye'de bizzat faaliyet gösteren acenta ve alım grupları tarafından ithal edilmekte olup, mağazalarda firmaların kendi etiketleri ile satılmaktadır.

Diğer yandan son senelerde, özellikle Çin başta olmak üzere, Hindistan, Pakistan ve bazı Uzakdoğu ülkelerinin tekstil ve hazır giyim dünya ihrac pazarlarında ve dolayısıyla Hollanda pazarında payını artırmış olması, sözkonusu ürünlerde Türkiye'nin ihracat artış hızının düşmesine neden olmuştur. Ayrıca, 2008 yılı başında, AB ve dolayısıyla Hollanda ithalatta Çin ürünlerine karşı uygulanan ek kotaları kaldırmış olup, Çin'den gelen rekabet daha da artmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak, tüm bu etkenler gözönüne alınarak, Hollanda pazarında hazır giyim ürünleri de dahil olmak üzere tekstil ürünleri ihrac payımızı aynı seviyede tutabilmek ya da artış sağlayabilmek için, firmalarımızın, katma değeri daha yüksek, kaliteli ve tasarımı öne çıkan ürünlerle pazara yönelmesinde fayda vardır.

Aslında her türlü üründe bu yönde bir üretime yönelerek, hem ihracatları giderek büyümekte olan, özellikle Çin başta olmak üzere, Hindistan, Pakistan ve bazı Uzakdoğu ülkelerinden gelen ürünlerle fiyat rekabetinden kaçınmak, hem de geleneksel olarak en büyük ticari ortağımız olan AB (15) ülkelerine yönelik ihracatları giderek büyüyen AB'ye son alınan ülkelerden artan oranda gelecek olan rekabeti de hesaba katmak gerekmektedir.

Avrupa ve Hollanda pazarındaki rakiplerimizden gelecek olan fiyat rekabetinden uzaklaşmanın yolu, ürünlerimizi, çok düşük ihrac fiyatlarıyla pazara giren rakiplerimizin ürünlerinin kalitesi ve tasarımından mümkün olduğu kadar farklılaştırmaktır. Bunun için de Ar-Ge çalışmaları ve yenilikçi ürünler üretme yönünde çaba harcanması gerekmektedir.

Herşeye rağmen, Türk tekstil sanayiinde son yıllarda yapılan teknolojik yatırımlar ve makina parkındaki yenileştirmeler sayesinde, verimlilikte ve ürün kalitesinde artış sağlanmış; firmalar ucuz ithal girdi kullanarak, maliyetlerini de belli oranda düşürmüştür. Sektördeki firma yetkilileri,

Avrupa'ya olan coğrafi yakınlığımız, bazı rakip ülkelere göre nakliye maliyetlerinin düşük olması, hızlı teslim süresi, iyi ve kaliteli servis gibi faktörler açısından, halen avantajlı durumumuzun devam etmekte olduğunu beyan etmektedir. Sektördeki firmalar, rekabet edebilmek için, kaliteli ve katma değeri yüksek ürünler üretmenin gerekliliğini de algılamışlar ve bu yönde daha yoğun çalışmaya başlamışlardır.

2008 yılında başlayan küresel ekonomik kriz nedeniyle bazı zorluklar yaşanıyor olsa da, Türkiye'de gemi inşa ve yan sanayiinde büyük bir gelişme olmuştur. Hollanda gibi geleneksel olarak denizci olan bir ülke ile bu alanlarda hem ortak yatırım hem de ihracat imkanlarımız açısından büyük bir potansiyel mevcuttur.

Son yıllarda ve özellikle 2008 yılından beri, Hollandalı firmalar bazı ürünler için ‘outsourcing’ konusunda Türk firmalarını tercih etmeye başlamışlardır. Firmalar, metal ve plastik işleme sanayilerindeki yüksek kapasite, kalifiye işgücü ve düşük maliyet gibi kriterler ve coğrafi yakınlık nedeniyle Türkiye’yi, Çin, Polonya ve Çek Cumhuriyeti gibi geleneksel ‘outsourcing’ ülkelerine alternatif olarak görmekte ve tercih etmektedir.

Organik tarım ürünleri , bilinçli ve alım gücü yüksek tüketicilerin fazla olduğu Batı Avrupa ülkeleri ve dolayısıyla Hollanda için giderek büyüyen bir pazardır. Bu ürünler için, Türkiye’nin elverişli iklimi, üretim olanakları ve coğrafi yakınlığımız göz önüne alındığında, ihracata yönelik olarak yatırım ve üretim konusu dikkate alınmalıdır. Hollandalı tüketiciler, 2006 yılında organik ürünler için 460 milyon Euro harcamış, bu ürünler için olan harcama tutarı, 2005’e göre %10 artış göstermiştir. Şu anda Hollanda gıda pazarında satılan gıdaların %3’ü organiktir. Satışlarda, süpermarketler ile organik ürünler ve sağlıklı ürünler konusunda uzmanlaşmış satış noktalarının herbirinin payı %43, yemek dağıtım şirketlerinin payı %4’tür. Organik ürünlerin %10’u ise, sadece organik ürünler konusunda uzmanlaşmış mağazalar, diğer satış noktaları ve İnternet üzerinden satılmaktadır. İnternet yoluyla organik gıda satın alma eğilimi de artmaktadır.

AB ve Hollanda helal ürünler pazarının yakın gelecekte daha da büyümesi beklenmekte olup, bu ürünlerin Hollanda’ya ihracatı da önemli bir potansiyel taşımaktadır. Son yıllara kadar, Hollanda da dahil olmak üzere, Batı Avrupa gıda pazarında faaliyet gösteren firmalar helal ürünler sektörüne çok fazla ilgi göstermemiş olmakla beraber, bu ülkelerdeki Müslüman nüfusun önemli oranda artmasıyla birlikte, son yıllarda sektöre yatırım yapmaya başlamışlardır. Batı Avrupa’daki Müslümanların sayısı 15-20 milyona, Hollanda’daki Müslümanların sayısı ise 1 milyona ulaşmış bulunmaktadır. Helal ürünler pazarının altyapısını oluşturmak ve firmalara mali destek sağlamak üzere Hollanda devleti 100 milyon Euro’luk bir bütçe ayırmıştır. Ülkedeki en büyük süpermarket zinciri olan Albert Heijn, kısa bir süre önce, mağazalarında test niteliğinde helal gıda satışına başlamıştır. Hollanda’da helal ürün üreten firmalara sertifika veren 30 kuruluş bulunmaktadır.

AB ülkelerinde en üst düzeyde uygulanmakta olan gıda kalite ve güvenliği ve çevreye duyarlı üretim konusundaki mevzuat çerçevesinde, Hollanda’ya gıda ihracatında gereken belgelerden başlıcaları arasında, ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında tehlike Analizi sistemi) gibi standartlar ve GlobalGAP sertifikası sayılabilir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar;

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü;

Uluslararası doğrudan yabancı yatırım açısından dünyanın en önemli cazibe merkezlerinden birisi olan Hollanda 2014 yılında da ülkeye gelen 30,3 milyar \$ doğrudan yabancı yatırım ile dünyanın en fazla yatırım çeken 5. ülkesi olmuştur. 2014 yılında Hollanda'ya gelen DYY miktarı bir önceki yıla göre %5,6 azalmıştır.

Doğrudan yabancı yatırımlar açısından önemli bir ülke olan Hollanda'nın sahip olduğu DYY stoku da yıllar içerisinde önemli miktarlara ulaşmıştır. 2014 yılı sonunda Hollanda'nın sahip olduğu DYY stoku 664 milyar dolara ulaşmıştır.

Hollanda, aynı zamanda dünyanın önde gelen önemli DYY ihraç eden ülkelerinden birisidir. 2014 yılında Hollanda 40,8 milyar dolar DYY ihraç etmiş olup yurtdışındaki Hollanda menşeli DYY stoku 985 milyar dolara ulaşmıştır.

Tablo: Hollanda'nın DYY Hareketleri (Milyar \$)

	2010	2011	2012	2013	2014
Gelen DYY	-7,2	24,4	17,7	32,0	30,3
Giden DYY	68,4	34,8	5,2	56,9	40,8

8

⁸ UNCTAD, Investment Report 2015

Ülkeler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar;

Hollanda'ya yönelen doğrudan yabancı sermaye yatırım stoklarının %62'si AB kaynaklıdır. Avro Bölgesi merkezli firmalar ise DYY stoklarının neredeyse yarısını (%46) ellerinde bulundurmaktadır.

Tablo: Ülkelere Göre Doğrudan Yabancı Yatırım Stoku (milyon Avro)

ÜLKELER		2012	2013	2014
1.1	Belçika	145,4	148,7	193,7
1.2	Almanya	248,1	285,8	314,0
1.3	Fransa	124,9	128,7	98,3
1.4	İrlanda	112,7	105,1	120,5
1.5	İtalya	101,3	99,4	106,4
1.6	Lüksemburg	481,1	497,8	588,7
1.7	İspanya	49,5	38,2	38,9
1.8	Birleşik Krallık	381,4	357,3	355,4
1.9	İsveç	45,8	45,3	32,7
1.10	Diğer AB Ülkeleri	0,1	0,1	0,1
1	AB TOPLAMI	1.790,8	1814,1	1.962,6
-	AVRO BÖLGESİ	1.341,4	1384,1	1.543,7
2	Diğer Avrupa Ülkeleri	278,1	302,2	291,0

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

-	İsviçre	165,9	177,0	169,2
3	ABD	629,5	703,7	701,7
4	Japonya	60,9	53,6	51,4
5	Diğer Ülkeler	0,5	0,6	2.544,1
6	Toplam Doğrudan Yabancı Yatırımlar	3.257,9	3.428,2	3.590,2

9

Yatırımlarda Öncelikli Alanlar;

Hollanda'da geleneksel anlamda serbest bölge veya serbest liman uygulaması bulunmamakla birlikte, AB'nin Gümrük Kodu ve Gümrük Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri çerçevesinde işletilen serbest antrepoların yanı sıra Schiphol Hava Alanı'nda 2005 yılında açılmış olan, gümrük idaresi gözetiminde malların depolandığı, mallardan serbest bölge işleticisinin sorumlu olduğu, geleneksel anlamdaki serbest bölgeden daha çok gümrüklü antrepo niteliği taşıyan bir serbest bölge mevcut olup serbest bölgenin etrafını çeviren çit, duvar vb. bulunmamakta, malların giriş ve çıkışında fiziki kontrol yapılmamakta, kontrol esas olarak serbest bölge işleticisinin stok envanteri üzerinden ve ilaveten malların fiziki denetimi suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler);

Hollanda'da serbest bölge bulunmamaktadır.

Ülkede İş Kurma Mevzuatı;

Hollanda diğer AB Ülkeleri ile kıyaslandığında, yabancı kişi ya da kuruluşların şirket kurması ve ticari faaliyette bulunması açısından daha esnek ve liberal bir ortam sunmaktadır. Yabancı sermayeli bir şirketin kurulmasında, merkezi başka bir ülkede olan bir şirketin şube veya temsilcilik açmasında özel bir izne gerek bulunmamaktadır. Yerli ve yabancı şirketlerin ticari faaliyetleri bakımından tabi oldukları esaslar arasında da fark bulunmamaktadır. Yabancı sermayeli şirketler de yerli sermayenin çalışabileceği her sahada çalışabilmektedir. Kurulacak şirketlerde, yerli ortak şartı da bulunmamaktadır.

⁹ Hollanda Merkez Bankası

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Limited şirket için 18.000 Avro, anonim şirket içinse 45.000 Avro asgari sermaye şartı bulunmaktadır. Yabancılar genelde limited şirket türünü tercih etmektedirler. Hollanda yasalarına göre limited şirket kurulabilmesi için tek kurucu ortağın olması yeterlidir.

Yabancı yatırımcıların gayrimenkul edinme, şirket faaliyetlerinden doğan karı serbestçe transfer etme, mevcut veya yeni yatırımlarda kullanma, yatırımını tasfiye ederek veya satarak bedelini ülkesine transfer etme hakkı bulunmaktadır. Türkiye ile Hollanda arasında "Yatırımların Karşılıklı Teşviki" ve "Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" mevcuttur.

Şirketin kurulabilmesi için, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki Ticaret Odasına ön müracaatta bulunulması, şirketin türüne ve özellikle faaliyet alanına göre gerekli bilgi ve belgelerin temin edilmesinde yarar bulunmaktadır. Ticaret Odasından temin edilecek bilgiler kapsamında hazırlanacak belgeler ile yetkili bir notere müracaat edilmesi zorunludur.

Gerekli bilgi ve belgeler notere verildikten sonra, noter tarafından şirketin anasözleşme taslağı hazırlanmakta ve kurulacak şirket için önerilen ticari ünvanın halihazırda faaliyette olan başka bir şirket tarafından kullanılıp kullanılmadığının tespit edilmesi için, Ticaret Odaları nezdinde araştırma yapılmaktadır. Noter tarafından yürütülen çalışmayı takiben, anasözleşme taslağı ve diğer tüm gerekli belgeler Adalet Bakanlığı'na gönderilmektedir.

Adalet Bakanlığı, yürürlükte olan mevzuat hükümleri açısından kurulacak şirketin anasözleşme taslağını ve kurucu ortakların durumlarını incelemektedir. Yapılan incelemeden sonra, Bakanlık başvuru ile ilgili görüşünü ilgili notere bildirmektedir. Adalet Bakanlığı'nın uygun görüşüne istinaden, evvelce kurucu ortaklar tarafından imzalanmış olan anasözleşme taslağı noter tarafından da tasdik edilmektedir.

Şirket sermayesinin, kurulacak şirket adına bir bankada açtırılacak hesaba geçici olarak bloke edilmesi ve ilgili bankadan teyid edici mahiyette belge alınması da gereklidir.

Yukarıda bahsedilen işlemler tamamlandıktan sonra, ticaret sicili kaydı için şirket merkezinin bulunduğu Ticaret Odasına başvurulması gerekmektedir. Şirket kuruluşu için yetkili bir notere yapılacak müracaatta gerekli belge ve bilgiler şunlardır:

1. Şirket kurucusu gerçek veya tüzel kişiler hakkında bilgiler. Gerçek kişi kurucu ortakların kimliklerini tevsik edici belgeler ve ticari faaliyetleri hakkında bilgi, tüzel kişi kurucu ortakların ticaret sicil kaydı, ticari faaliyetleri ve mali hesapları hakkında bilgiler,
2. Şirket sermayesi, ortakların pay oranı, hisse devirlerinin tabi olacağı esaslar,

3. Şirketin faaliyet alanı ve kuruluş amacı,
4. Şirket merkezinin bulunacağı yer,
5. Şirketin temsil ve ilzamu, yönetim ve denetim kurullarının teşkili,
6. Şirket için düşünülen ticari unvan.

Şirket ana sözleşmesinin noter tarafından onayını takiben, ticaret sicili kayıt işlemi için ilgili Ticaret Odasına yapılacak başvuru için gerekli belgeler ise şunlardır:

1. Şirketin noter tasdikli ana sözleşmesi,
2. Şirketin kayıtlı ve ödenmiş sermayesi,
3. Yönetim ve denetim kurullarında görev alacak kişilerin; isim, adres, uyrukları ve şahısları ile ilgili diğer bilgiler,
4. Şirketi temsil ve ilzama yetkili yönetici veya yöneticiler hakkında bilgiler.

Şirketin kuruluşu ile ilgili işlemlerin tamamlanmasından sonra, vergi ve sosyal güvenlik kayıtlarının yapılabilmesi için, şirket merkezinin bulunduğu bölgedeki vergi dairesine ve sosyal güvenlik idaresine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Şirket kuruluşu esnasındaki işlemler için yaklaşık süreler şu şekildedir:

- Şirket kuruluşu için Noter tarafından yapılan işlemler, 1 ay
- Adalet Bakanlığı tarafından yapılan incelemenin sonuçlandırılması, 12-14 hafta
- Bankada hesap açtırmak, 3-4 gün
- Ticaret siciline kayıt, 1 gün
- Vergi dairesine kayıt, 4 hafta,
- Ulusal Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıt, 1 ay

Şube veya Temsilcilik Açmaya İlişkin İşlemler;

Merkezi yurtdışında bulunan bir tüzel kişiliğin, Hollanda'da şube veya temsilcilik açmak suretiyle faaliyette bulunması da mümkündür. Şube kurulması şirket kurulmasına göre daha az zaman almaktadır. Şube ve temsilcilik açılabilmesi için, noter işlemleri gerekli olmayıp, şubenin açılacağı bölgedeki Ticaret Odasında, ticaret siciline kayıt yaptırmak gereklidir. Kayıt için gerekli bilgiler şunlardır:

- Şirket isim ve adresi
- Şirket ana sözleşmesi (Hollandaca, İngilizce, Almanca ya da Fransızcaya çevrilmiş olarak)

- Sermayesi
- Yöneticilerin isim ve adresleri. (İkametgah ilmuhaberi gibi resmi bir belge ile, veriliş tarihi bir aydan eski olmamak üzere, resmi bir belge ile ibraz edilmelidir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar;

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü;

Uluslararası doğrudan yabancı yatırım açısından dünyanın en önemli cazibe merkezlerinden birisi olan Hollanda 2014 yılında da ülkeye gelen 30,3 milyar \$ doğrudan yabancı yatırım ile dünyanın en fazla yatırım çeken 5. ülkesi olmuştur. 2014 yılında Hollanda'ya gelen DYY miktarı bir önceki yıla göre %5,6 azalmıştır.

Doğrudan yabancı yatırımlar açısından önemli bir ülke olan Hollanda'nın sahip olduğu DYY stoku da yıllar içerisinde önemli miktarlara ulaşmıştır. 2014 yılı sonunda Hollanda'nın sahip olduğu DYY stoku 664 milyar dolara ulaşmıştır.

Hollanda, aynı zamanda dünyanın önde gelen önemli DYY ihraç eden ülkelerinden birisidir. 2014 yılında Hollanda 40,8 milyar dolar DYY ihraç etmiş olup yurtdışındaki Hollanda menşeli DYY stoku 985 milyar dolara ulaşmıştır.

Tablo: Hollanda'nın DYY Hareketleri (Milyar \$)

	2010	2011	2012	2013	2014
Gelen DYY	-7,2	24,4	17,7	32,0	30,3
Giden DYY	68,4	34,8	5,2	56,9	40,8

¹⁰

Ülkeler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar;

¹⁰ UNCTAD, Investment Report 2015

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Hollanda'ya yönelen doğrudan yabancı sermaye yatırım stoklarının %62'si AB kaynaklıdır. Avro Bölgesi merkezli firmalar ise DYY stoklarının neredeyse yarısını (%46) ellerinde bulundurmaktadır.

Tablo: Ülkelere Göre Doğrudan Yabancı Yatırım Stoku (milyon Avro)

ÜLKELER		2012	2013	2014
1.1	Belçika	145,4	148,7	193,7
1.2	Almanya	248,1	285,8	314,0
1.3	Fransa	124,9	128,7	98,3
1.4	İrlanda	112,7	105,1	120,5
1.5	İtalya	101,3	99,4	106,4
1.6	Lüksemburg	481,1	497,8	588,7
1.7	İspanya	49,5	38,2	38,9
1.8	Birleşik Krallık	381,4	357,3	355,4
1.9	İsveç	45,8	45,3	32,7
1.10	Diğer AB Ülkeleri	0,1	0,1	0,1
1	AB TOPLAMI	1.790,8	1814,1	1.962,6
-	AVRO BÖLGESİ	1.341,4	1384,1	1.543,7
2	Diğer Avrupa Ülkeleri	278,1	302,2	291,0
-	İsviçre	165,9	177,0	169,2

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

3	ABD	629,5	703,7	701,7
4	Japonya	60,9	53,6	51,4
5	Diğer Ülkeler	0,5	0,6	2.544,1
6	Toplam Doğrudan Yabancı Yatırımlar	3.257,9	3.428,2	3.590,2

11

Yatırımlarda Öncelikli Alanlar;

Hollanda'da geleneksel anlamda serbest bölge veya serbest liman uygulaması bulunmamakla birlikte, AB'nin Gümrük Kodu ve Gümrük Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri çerçevesinde işletilen serbest antrepoların yanı sıra Schiphol Hava Alanı'nda 2005 yılında açılmış olan, gümrük idaresi gözetiminde malların depolandığı, mallardan serbest bölge işleticisinin sorumlu olduğu, geleneksel anlamdaki serbest bölgeden daha çok gümrüklü antrepo niteliği taşıyan bir serbest bölge mevcut olup serbest bölgenin etrafını çeviren çit, duvar vb. bulunmamakta, malların giriş ve çıkışında fiziki kontrol yapılmamakta, kontrol esas olarak serbest bölge işleticisinin stok envanteri üzerinden ve ilaveten malların fiziki denetimi suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler);

Hollanda'da serbest bölge bulunmamaktadır.

Ülkede İş Kurma Mevzuatı;

Hollanda diğer AB Ülkeleri ile kıyaslandığında, yabancı kişi ya da kuruluşların şirket kurması ve ticari faaliyette bulunması açısından daha esnek ve liberal bir ortam sunmaktadır. Yabancı sermayeli bir şirketin kurulmasında, merkezi başka bir ülkede olan bir şirketin şube veya temsilcilik açmasında özel bir izne gerek bulunmamaktadır. Yerli ve yabancı şirketlerin ticari faaliyetleri bakımından tabi oldukları esaslar arasında da fark bulunmamaktadır. Yabancı sermayeli şirketler de yerli sermayenin çalışabileceği her sahada çalışabilmektedir. Kurulacak şirketlerde, yerli ortak şartı da bulunmamaktadır.

¹¹ Hollanda Merkez Bankası

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Limited şirket için 18.000 Avro, anonim şirket içinse 45.000 Avro asgari sermaye şartı bulunmaktadır. Yabancılar genelde limited şirket türünü tercih etmektedirler. Hollanda yasalarına göre limited şirket kurulabilmesi için tek kurucu ortağın olması yeterlidir.

Yabancı yatırımcıların gayrimenkul edinme, şirket faaliyetlerinden doğan karı serbestçe transfer etme, mevcut veya yeni yatırımlarda kullanma, yatırımını tasfiye ederek veya satarak bedelini ülkesine transfer etme hakkı bulunmaktadır. Türkiye ile Hollanda arasında "Yatırımların Karşılıklı Teşviki" ve "Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" mevcuttur.

Şirketin kurulabilmesi için, şirket merkezinin bulunacağı yerdeki Ticaret Odasına ön müracaatta bulunulması, şirketin türüne ve özellikle faaliyet alanına göre gerekli bilgi ve belgelerin temin edilmesinde yarar bulunmaktadır. Ticaret Odasından temin edilecek bilgiler kapsamında hazırlanacak belgeler ile yetkili bir notere müracaat edilmesi zorunludur.

Gerekli bilgi ve belgeler notere verildikten sonra, noter tarafından şirketin anasözleşme taslağı hazırlanmakta ve kurulacak şirket için önerilen ticari ünvanın halihazırda faaliyette olan başka bir şirket tarafından kullanılıp kullanılmadığının tespit edilmesi için, Ticaret Odaları nezdinde araştırma yapılmaktadır. Noter tarafından yürütülen çalışmayı takiben, anasözleşme taslağı ve diğer tüm gerekli belgeler Adalet Bakanlığı'na gönderilmektedir.

Adalet Bakanlığı, yürürlükte olan mevzuat hükümleri açısından kurulacak şirketin anasözleşme taslağını ve kurucu ortakların durumlarını incelemektedir. Yapılan incelemeden sonra, Bakanlık başvuru ile ilgili görüşünü ilgili notere bildirmektedir. Adalet Bakanlığı'nın uygun görüşüne istinaden, evvelce kurucu ortaklar tarafından imzalanmış olan anasözleşme taslağı noter tarafından da tasdik edilmektedir.

Şirket sermayesinin, kurulacak şirket adına bir bankada açtırılacak hesaba geçici olarak bloke edilmesi ve ilgili bankadan teyid edici mahiyette belge alınması da gereklidir.

Yukarıda bahsedilen işlemler tamamlandıktan sonra, ticaret sicili kaydı için şirket merkezinin bulunduğu Ticaret Odasına başvurulması gerekmektedir. Şirket kuruluşu için yetkili bir notere yapılacak müracaatta gerekli belge ve bilgiler şunlardır:

1. Şirket kurucusu gerçek veya tüzel kişiler hakkında bilgiler. Gerçek kişi kurucu ortakların kimliklerini tevsik edici belgeler ve ticari faaliyetleri hakkında bilgi, tüzel kişi kurucu ortakların ticaret sicil kaydı, ticari faaliyetleri ve mali hesapları hakkında bilgiler,
2. Şirket sermayesi, ortakların pay oranı, hisse devirlerinin tabi olacağı esaslar,

3. Şirketin faaliyet alanı ve kuruluş amacı,
4. Şirket merkezinin bulunacağı yer,
5. Şirketin temsil ve ilzamu, yönetim ve denetim kurullarının teşkili,
6. Şirket için düşünülen ticari unvan.

Şirket ana sözleşmesinin noter tarafından onayını takiben, ticaret sicili kayıt işlemi için ilgili Ticaret Odasına yapılacak başvuru için gerekli belgeler ise şunlardır:

1. Şirketin noter tasdikli ana sözleşmesi,
2. Şirketin kayıtlı ve ödenmiş sermayesi,
3. Yönetim ve denetim kurullarında görev alacak kişilerin; isim, adres, uyrukları ve şahısları ile ilgili diğer bilgiler,
4. Şirketi temsil ve ilzama yetkili yönetici veya yöneticiler hakkında bilgiler.

Şirketin kuruluşu ile ilgili işlemlerin tamamlanmasından sonra, vergi ve sosyal güvenlik kayıtlarının yapılabilmesi için, şirket merkezinin bulunduğu bölgedeki vergi dairesine ve sosyal güvenlik idaresine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Şirket kuruluşu esnasındaki işlemler için yaklaşık süreler şu şekildedir:

- Şirket kuruluşu için Noter tarafından yapılan işlemler, 1 ay
- Adalet Bakanlığı tarafından yapılan incelemenin sonuçlandırılması, 12-14 hafta
- Bankada hesap açtırmak, 3-4 gün
- Ticaret siciline kayıt, 1 gün
- Vergi dairesine kayıt, 4 hafta,
- Ulusal Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıt, 1 ay

Şube veya Temsilcilik Açmaya İlişkin İşlemler;

Merkezi yurtdışında bulunan bir tüzel kişiliğin, Hollanda'da şube veya temsilcilik açmak suretiyle faaliyette bulunması da mümkündür. Şube kurulması şirket kurulmasına göre daha az

zaman almaktadır. Şube ve temsilcilik açılabilmesi için, noter işlemleri gerekli olmayıp, şubenin açılacağı bölgedeki Ticaret Odasında, ticaret siciline kayıt yaptırmak gereklidir. Kayıt için gerekli bilgiler şunlardır:

- Şirket isim ve adresi
- Şirket ana sözleşmesi (Hollandaca, İngilizce, Almanca ya da Fransızcaya çevrilmiş olarak)
- Sermayesi
- Yöneticilerin isim ve adresleri. (İkametgah ilmuhaberi gibi resmi bir belge ile, veriliş tarihi bir aydan eski olmamak üzere, resmi bir belge ile ibraz edilmelidir.

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar;

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler;

Hollandalılar planlı ve çok önceden belirlenmiş programları dahilinde çalışmalarını ile bilinmektedir. Bu nedenle de randevuları çok önceden, hatta aylar öncesinden almak ve randevu saatlerine uymak önem taşımaktadır. Birkaç gün öncesinden, hatta birkaç hafta öncesinden bir firma ya da kuruluştan randevu almak pek mümkün değildir. Bunun nedenlerinden birisi, yukarıda da belirtildiği gibi, Hollandalıların iş etiği ve kültürel özellikleri sonucu, bu konuda yayınlanan kitaplarda da belirtildiği üzere, planlı ve organize bir şekilde çalışma özellikleri olduğu bilinmektedir.

Hollanda'daki işyeri ve diğer kurumlarda iş bölümü tanımı detaylı bir şekilde yapılmış olup, firma ya da kurum içinde ilgili kişi hastalık ya da tatil nedeniyle ofiste olmadığı takdirde, kendisi dönene kadar ya da eğer varsa yerine bakacak kişiye ulaşana kadar epeyce vakit geçmektedir. Ayrıca, Hollanda iş yasalarına göre çalışanların hakları çok iyi güvence altına alınmış olup, hastalık veya diğer nedenlerle, çalışanların, haftalara, hatta aylara ulaşan izinler almaları sık karşılaşılan bir durumdur. Bu da, bir iş konusunda daha önce görüşülen bir kişiye ertesi gün veya uzun bir süre ulaşamamak ve işlerin aksaması anlamına gelmektedir.

Hollanda'nın AB ülkeleri içerisinde yaklaşık %40'lık bir oranla part- time çalışan kişi sayısının en fazla olduğu ülke olması ve bu nedenle, bir iş konusunda görüşülmüş bir kişiye haftanın bir veya iki günü, ayrıca izin de almışsa üç veya daha fazla gün ulaşamaması anlamına gelmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı, bazen bir firma ya da kuruluştan randevu alabilmek, haftalarca sürebilmektedir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Çalışanların tatile çıkmaları, genelde Mayıs'ta başlayıp, Eylül ayı ortasına kadar sürmektedir. En fazla tatil yapılan aylar olan, Temmuz -Ağustos ayları arasında hem firmalarda hem de resmi kurumlarda çok az kişiye ulaşma imkanı vardır. Kasım ve Aralık ayları da, çalışanların, Noel ve yılbaşı tatilleri ile kendi izin günlerini birleştirip birkaç haftalık tatillere çıkma alışkanlıkları nedeniyle, randevu ayarlamak için çok uygun aylar değildir.

Hollandalılar iş görüşmeleri esnasında, çok fazla diğer konularda sohbet etme alışkanlığında olmayıp, doğrudan iş görüşmesine başlama eğiliminde olmaları, çok açık konuşmaları gibi özellikleri ile de bilinmektedirler. Sosyal statü ve maddi olanaklara ilişkin abartılı ve gösterişçi davranışlardan hoşlanmayıp, statü göstergesi her türlü davranıştan kendileri de kaçınmaktadır.

Hollandalıların, iş yapma kültürü konusunda daha fazla bilgiye aşağıdaki linkte bulunan, 'Business Negotiator -Netherlands' isimli pdf formatındaki dosyadan ulaşılabilir:

<http://www.hollandtrade.com/business-information/rules-and-regulations/business-behaviour-and-travel/>

Hollandalı firmalarla, çok iyi bir şekilde gözden geçirilerek imzalanmış yazılı sözleşmeler dahilinde ticaret yapmak; gerekirse bu konuda uzmanlaşmış danışmanlık firmalarından hizmet almak, ileride karşılaşılabilecek maddi kayıpların önüne geçecektir. Hollandalı bir firma ile yapılacak bir ihracat veya ithalat sözleşmesi sadece dayalı olduğu hukuki sistemi belirtmekle kalmayıp, aynı zamanda bir tahkim hükmü de içermelidir. Uluslararası Ticaret Odası ve ulusal ticaret odaları, bu tür tahkim kolaylıkları sağlamaktadır. Bunun dışında Hollanda'da bağımsız tahkim hizmetleri sunan, Hollanda Tahkim Kuruluşu 'NAI' bulunmaktadır. Uluslararası alım satım sözleşmelerinde kullanılmak üzere önerilen bir madde şu şekilde olabilir: 'İşbu sözleşme veya bundan kaynaklanan başka sözleşmelerle ilgili bütün ihtilaflar, İstanbul Ticaret Odası Tahkim Kuruluşu veya Hollanda Tahkim Kuruluşu (NAI) kurallarına uygun olarak tahkim yoluyla kesin olarak çözümlenecektir.'

Para Kullanımı;

1889/2005 sayılı AB Yönetmeliği çerçevesinde çıkartılan 195/2008 sayılı Kararname uyarınca, AB ülkelerine (Hollanda dahil) giriş ve çıkışlar esnasında 10.000 euroyu aşan miktardaki her türlü nakit para ve anılan kararnamenin 1.maddesi uyarınca nakit para olarak kabul edilen çek, senet vb. kıymetli evrakın Gümrük idaresine bildirilmesi gerekmekte olup , sözkonusu bildirim

yapılmadığı takdirde, kontrollerde tespit edilen nakit para/kıymetli evrakın değerinin 10.000 Euroyu aşan kısmınının % 40'sine kadar varan miktarlarda cezai müeyyidenin, ayrıca nakit para/kıymetli evraka el konulmasının söz konusu olmaktadır.

Bu çerçevede, ağır cezai müeyyidelerle karşılaşılması bakımından vatandaşlarımızın Hollanda'ya (ve diğer AB ülkelerine) yapacakları seyahatler esnasında ve AB ülkelerinden ayrılırken yanlarında bulunduracakları nakit para ve kıymetli evrakla (başkasına devredilmesi önünde bir kısıtlama olmayan nama yazılı çekler dahil) ilgili beyan yükümlülüklerine riayet etme konusunda azami hassasiyet göstermelerinin yararlı olacaktır.

Konu hakkındaki ayrıntılı malumata Avrupa Komisyonu'nun aşağıdaki web adresinden erişilmesi mümkün bulunmaktadır.

http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/cash_controls/index_en.htm

Pasaport ve Vize İşlemleri;

Hollanda'ya iş nedeniyle gelecek olan işadamlarımızın, Ankara'daki Hollanda Büyükelçiliği ya da İstanbul'daki Hollanda Konsolosluğuna başvurarak, ticari vize almaları gerekmektedir. 2006 yılından beri vize konusunda randevu başvuruları, bu konuda Hollanda Büyükelçiliği adına çalışan özel bir şirkete yapılmaktadır. Bu firma ile yapılan telefon görüşmesi ile alınan randevuyu takiben, Hollanda Büyükelçiliği ya da Hollanda Konsolosluğuna gidilerek vize başvurusu yapılmalıdır. Ticari vize alımı konusunda gerekli belgeler arasında, Hollandalı firmadan alınacak bir davet yazısı da talep edilmektedir.

Türk işadamları vize alımı konusunda pekçok sorunla karşılaşmaktadır. Bunların başında, vize işlemlerinin uzun zaman alması ve istenen belgelerin çokluğu; vize verilmeme nedeninin yazılı ya da sözlü olarak kendilerine bildirilmemesi gelmektedir. Diğerleri arasında, daha önce vize alınmış olmasına karşın, daha sonra yapılan bir başvuruda vize verilmemesi, grup halinde fuara katılan aynı şirket çalışanlarının bazılarının vize verilmemesi, kısa süreli vize verilmesi gibi sorunlar bulunmaktadır.

Diğer taraftan, az sayıda firma için geçerli olmasına karşın, olsa ticari vize alımının kolaylaştırılması amacıyla Hollanda Hükümeti tarafından 2008 yılında, 'Turuncu Halı' isimli bir

uygulama başlatılmıştır. Bu uygulamadan yararlanabilecek olan kuruluş ve şirketler şunlardır: Hollanda menşeli kuruluş ya da şirketlerin şubeleri; Hollanda'daki bir kuruluş ya da şirketin kurucuları; Hollanda menşeli bir kuruluş ya da şirket ile en az iki yıl süreli işbirliği anlaşması olan Türk kuruluş ya da şirketleri ile Hollanda menşeli kuruluş ya da şirketler ile son iki yıl içinde gerçekleştirilen işbirliğini belgeleyen Türk kuruluş ya da şirketleri.

Turuncu Halı Uygulaması kapsamında vize müraacatı için gerekli belgeler de şunlardır:

- Şirket antetli kağıdı kullanılmış bir başvuru yazısı,
- Şirket hakkında genel bilgi;
- Seyahat esnasında yapılacak yol, konaklama ve diğer tüm masrafları şirketin üstlendiğini belirten bir teminat yazısı
- Şirketin uygunluk kriterlerini sağladığına dair belge;
- Ticaret sicil belgesi kaydı
- Seyahat edecek olan şirket çalışanlarının listesi
- Niyet mektubunu imzalama yetkisine sahip kişinin imza örneği ile üzerinde yetkili kişinin imzasının bulunduğu, kişiye ait pasaport ya da kimlik kartının fotokopisi (Örnek imzanın altı ayda bir güncellenmesi gerekmektedir).

Turuncu Halı Uygulamasının işadamlarımıza sağladığı kolaylıklar şu şekilde sıralanabilir: Hollanda'ya sıklıkla seyahat eden kişilerin, Büyükelçilik ya da Konsolosluga şahsen başvurma zorunluluğunu kaldırmak; vize başvurusu gereği daha az belge istenmesi; vize başvurusu ve gerekli belgelerin posta yoluyla iletilebilmesi; Hollanda'ya sık seyahat eden kişilere daha uzun süreli (beş yıla kadar) ve çok girişli vize verilmesi.

Başvuru kabul edildiği takdirde, Hollanda'ya seyahat edecek olan şirket çalışanlarının, vize başvuru formu; bir adet fotoğraf; şirketten alacakları niyet mektubu ve sigorta başlangıç belgesini Hollandalı yetkililere vermeleri ve vize ücretini yatırmaları gereklidir. Şirket, niyet mektuplarında, vizenin talebi için tercih edilen süre ile talebin gerekçesini belirtmelidir. Vize, başvuru sahibinin pasaportunun geçerlilik süresi ile önceki vize başvurularının sonucu dikkate alınarak en fazla beş yıla kadar verilmektedir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri;

Genelde resmi iş yerlerinde mesai süresi 09.00-12.00 ve 13.00-17.00 arasındır. Bankaların çoğu hafta içi 09.00-17.00 arası çalışmaktadır. Pazartesi günleri saat 10.00'da hatta 13.00'de açılan bankalar da vardır. Cumartesi günleri ise saat 10.00'dan 13.00'e veya 14.00'e kadar mesai yapan bankalar da bulunabilir.

Hollanda'da mağazaların çalışma saatleri şehirden şehire bazı farklılıklar göstermekle birlikte genelde hafta içi 9.00-17.00 arasındır. Pazartesi günleri çoğu mağaza saat 13.00'de açılmaktadır. Şehirlere göre akşam geç saatlere kadar alışveriş yapılabilen günler, Perşembe veya Cuma günü olup, mağazalar haftada bir gün saat 21.00'e kadar açık kalmaktadır. Büyük şehirlerdeki mağazalar Pazar günleri de genellikle 12.00-18.00 arası açıktır. Küçük yerleşim yerlerinde ise sadece her ayın ilk Pazar günü alışveriş merkezleri açıktır.

Büyük süpermarketler, alışveriş akşamları hariç, hafta içi her akşam 20.00'ye kadar açıktır. Kalabalık bölgelerdeki süpermarketler Pazar günleri de açıktır.

Resmi Tatil Günleri;

Yılbaşı tatili (1 Ocak), Kutsal Cuma (29 Mart), Paskalya (1 Nisan), Kraliçe Günü (30 Nisan), Yükseliş Günü (9 Mayıs), Kutsal Pazartesi Yortusu (20 Mayıs), Noel Günü (25 Aralık), Noel hediyelerinin verildiği gün (26 Aralık)

Yerel Saat;

Yerel Saat Türkiye'den bir saat geridedir.

Telefon Kodları;

Uluslararası Telefon Kodu: 00- 31

Müşavir Raporları;

- ▶ AB-Hollanda Hazır Giyim Raporu
- ▶ CBI Triko Word 2003
- ▶ Ev ve Döşemelik Tekstil
- ▶ Hollanda BIT Sektör Raporu
- ▶ Hollanda Kuru-Konserve Meyve ve Sebze Piyasa Raporu
- ▶ Hollanda Mobilya Sektör Raporu
- ▶ Hollanda Oto Yan Sanayi Raporu 2008
- ▶ Mütahhitlik Ülke Notu 2013
- ▶ Dış Giyim Sektör Raporu
- ▶ Kesme Çiçek
- ▶ Meyve Raporu
- ▶ Mücevherat Sektör Raporu

Bağlantı Linki: ¹²

Temsilciliklerimize Ulaşabilirsiniz;

Temsilciliklerimize Ulaşın
Deventer Ticaret Ataşeliği
Lahey Ticaret Müşavirliği
Rotterdam Ticaret Ataşeliği

Bağlantı Linki: ¹³

¹² <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ulkeler/ulke-detay/Hollanda/musavir-raporlari>

¹³ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ulkeler/ulke-detay/Hollanda/temsilciliklerimize-ulasabilirsiniz>

Pazar Bilgileri;

Pazarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar;

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar;

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler;

Hollandalılar planlı ve çok önceden belirlenmiş programları dahilinde çalışmalarını ile bilinmektedir. Bu nedenle de randevuları çok önceden, hatta aylar öncesinden almak ve randevu saatlerine uymak önem taşımaktadır. Birkaç gün öncesinden, hatta birkaç hafta öncesinden bir firmaya da kuruluştan randevu almak pek mümkün değildir. Bunun nedenlerinden birisi, yukarıda da belirtildiği gibi, Hollandalıların iş etiği ve kültürel özellikleri sonucu, bu konuda yayınlanan kitaplarda da belirtildiği üzere, planlı ve organize bir şekilde çalışma özellikleri olduğu bilinmektedir.

Hollanda'daki işyeri ve diğer kurumlarda iş bölümü tanımı detaylı bir şekilde yapılmış olup, firma ya da kurum içinde ilgili kişi hastalık ya da tatil nedeniyle ofiste olmadığı takdirde, kendisi dönene kadar ya da eğer varsa yerine bakacak kişiye ulaşana kadar epeyce vakit geçmektedir. Ayrıca, Hollanda iş yasalarına göre çalışanların hakları çok iyi güvence altına alınmış olup, hastalık veya diğer nedenlerle, çalışanların, haftalara, hatta aylara ulaşan izinler almaları sık karşılaşılan bir durumdur. Bu da, bir iş konusunda daha önce görüşülen bir kişiye ertesi gün veya uzun bir süre ulaşamamak ve işlerin aksaması anlamına gelmektedir.

Hollanda'nın AB ülkeleri içerisinde yaklaşık %40'lık bir oranla part-time çalışan kişi sayısının en fazla olduğu ülke olması ve bu nedenle, bir iş konusunda görüşülmüş bir kişiye haftanın bir veya iki günü, ayrıca izin de almışsa üç veya daha fazla gün ulaşamaması anlamına gelmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı, bazen bir firma ya da kuruluştan randevu alabilmek, haftalarca sürebilmektedir.

Çalışanların tatile çıkmaları, genelde Mayıs'ta başlayıp, Eylül ayı ortasına kadar sürmektedir. En fazla tatil yapılan aylar olan, Temmuz -Ağustos ayları arasında hem firmalarda hem de resmi kurumlarda çok az kişiye ulaşma imkanı vardır. Kasım ve Aralık ayları da, çalışanların, Noel ve yılbaşı tatilleri ile kendi izin günlerini birleştirip birkaç haftalık tatillere çıkma alışkanlıkları nedeniyle, randevu ayarlamak için çok uygun aylar değildir.

Hollandalılar iş görüşmeleri esnasında, çok fazla diğer konularda sohbet etme alışkanlığında olmayıp, doğrudan iş görüşmesine başlama eğiliminde olmaları, çok açık konuşmaları gibi özellikleri ile de bilinmektedirler. Sosyal statü ve maddi olanaklara ilişkin abartılı ve gösterişçi davranışlardan hoşlanmayıp, statü göstergesi her türlü davranıştan kendileri de kaçınmaktadır.

Hollandalıların, iş yapma kültürü konusunda daha fazla bilgiye aşağıdaki linkte bulunan, 'Business Negotiator -Netherlands' isimli pdf formatındaki dosyadan ulaşılabilir:¹⁴

Hollandalı firmalarla, çok iyi bir şekilde gözden geçirilerek imzalanmış yazılı sözleşmeler dahilinde ticaret yapmak; gerekirse bu konuda uzmanlaşmış danışmanlık firmalarından hizmet almak, ileride karşılaşılabilecek maddi kayıpların önüne geçecektir. Hollandalı bir firma ile yapılacak bir ihracat veya ithalat sözleşmesi sadece dayalı olduğu hukuki sistemi belirtmekle kalmayıp, aynı zamanda bir tahkim hükmü de içermelidir. Uluslararası Ticaret Odası ve ulusal ticaret odaları, bu tür tahkim kolaylıkları sağlamaktadır. Bunun dışında Hollanda'da bağımsız tahkim hizmetleri sunan, Hollanda Tahkim Kuruluşu 'NAI' bulunmaktadır. Uluslararası alım satım sözleşmelerinde kullanılmak üzere önerilen bir madde şu şekilde olabilir: 'İşbu sözleşme veya bundan kaynaklanan başka sözleşmelerle ilgili bütün ihtilaflar, İstanbul Ticaret Odası Tahkim Kuruluşu veya Hollanda Tahkim Kuruluşu (NAI) kurallarına uygun olarak tahkim yoluyla kesin olarak çözümlenecektir.'

Para Kullanımı;

1889/2005 sayılı AB Yönetmeliği çerçevesinde çıkartılan 195/2008 sayılı Kararname uyarınca, AB ülkelerine (Hollanda dahil) giriş ve çıkışlar esnasında 10.000 euroyu aşan miktardaki her türlü nakit para ve anılan kararnamenin 1.maddesi uyarınca nakit para olarak kabul edilen çek, senet vb. kıymetli evrakın Gümrük idaresine bildirilmesi gerekmekte olup , sözkonusu bildirim yapılmadığı takdirde, kontrollerde tespit edilen nakit para/kıymetli evrakın değerinin 10.000 Euroyu aşan kısmınının % 40'sine kadar varan miktarlarda cezai müeyyidenin, ayrıca nakit para/kıymetli evraka el konulmasının söz konusu olmaktadır.

Bu çerçevede, ağır cezai müeyyidelerle karşılaşılması bakımından vatandaşlarımızın Hollanda'ya (ve diğer AB ülkelerine) yapacakları seyahatler esnasında ve AB ülkelerinden ayrılırken yanlarında bulunduracakları nakit para ve kıymetli evrakla (başkasına devredilmesi önünde bir kısıtlama olmayan nama yazılı çekler dahil) ilgili beyan yükümlülüklerine riayet etme konusunda azami hassasiyet göstermelerinin yararlı olacaktır.

Konu hakkındaki ayrıntılı malumata Avrupa Komisyonu'nun aşağıdaki web adresinden erişilmesi mümkün bulunmaktadır.¹⁵

¹⁴ <http://www.hollandtrade.com/business-information/rules-and-regulations/business-behaviour-and-travel/>

¹⁵ http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/cash_controls/index_en.htm

Pasaport ve Vize İşlemleri;

Hollanda'ya iş nedeniyle gelecek olan işadamlarımızın, Ankara'daki Hollanda Büyükelçiliği ya da İstanbul'daki Hollanda Konsolosluğuna başvurarak, ticari vize almaları gerekmektedir. 2006 yılından beri vize konusunda randevu başvuruları, bu konuda Hollanda Büyükelçiliği adına çalışan özel bir şirkete yapılmaktadır. Bu firma ile yapılan telefon görüşmesi ile alınan randevuyu takiben, Hollanda Büyükelçiliği ya da Hollanda Konsolosluğuna gidilerek vize başvurusu yapılmalıdır. Ticari vize alımı konusunda gerekli belgeler arasında, Hollandalı firmadan alınacak bir davet yazısı da talep edilmektedir.

Türk işadamları vize alımı konusunda pekçok sorunla karşılaşmaktadır. Bunların başında, vize işlemlerinin uzun zaman alması ve istenen belgelerin çokluğu; vize verilmeme nedeninin yazılı ya da sözlü olarak kendilerine bildirilmemesi gelmektedir. Diğerleri arasında, daha önce vize alınmış olmasına karşın, daha sonra yapılan bir başvuruda vize verilmemesi, grup halinde fuara katılan aynı şirket çalışanlarının bazılarında vize verilmemesi, kısa süreli vize verilmesi gibi sorunlar bulunmaktadır.

Diğer taraftan, az sayıda firma için geçerli olmasına karşın, olsa ticari vize alımının kolaylaştırılması amacıyla Hollanda Hükümeti tarafından 2008 yılında, 'Turuncu Halı' isimli bir uygulama başlatılmıştır. Bu uygulamadan yararlanabilecek olan kuruluş ve şirketler şunlardır: Hollanda menşeli kuruluş ya da şirketlerin şubeleri; Hollanda'daki bir kuruluş ya da şirketin kurucuları; Hollanda menşeli bir kuruluş ya da şirket ile en az iki yıl süreli işbirliği anlaşması olan Türk kuruluş ya da şirketleri ile Hollanda menşeli kuruluş ya da şirketler ile son iki yıl içinde gerçekleştirilen işbirliğini belgeleyen Türk kuruluş ya da şirketleri.

Turuncu Halı Uygulaması kapsamında vize müracaatı için gerekli belgeler de şunlardır:

- Şirket antetli kağıdı kullanılmış bir başvuru yazısı,
- Şirket hakkında genel bilgi;
- Seyahat esnasında yapılacak yol, konaklama ve diğer tüm masrafları şirketin üstlendiğini belirten bir teminat yazısı
- Şirketin uygunluk kriterlerini sağladığına dair belge;
- Ticaret sicil belgesi kaydı
- Seyahat edecek olan şirket çalışanlarının listesi
- Niyet mektubunu imzalama yetkisine sahip kişinin imza örneği ile üzerinde yetkili kişinin imzasının bulunduğu, kişiye ait pasaport ya da kimlik kartının fotokopisi (Örnek imzanın altı ayda bir güncellenmesi gerekmektedir).

Turuncu Halı Uygulamasının işadamlarımıza sağladığı kolaylıklar şu şekilde sıralanabilir: Hollanda'ya sıklıkla seyahat eden kişilerin, Büyükelçilik ya da Konsolosluğa şahsen başvurma zorunluluğunu kaldırmak; vize başvurusu gereği daha az belge istenmesi; vize başvurusu ve gerekli

belgelerin posta yoluyla iletilebilmesi; Hollanda'ya sık seyahat eden kişilere daha uzun süreli (beş yıla kadar) ve çok girişli vize verilmesi.

Başvuru kabul edildiği takdirde, Hollanda'ya seyahat edecek olan şirket çalışanlarının, vize başvuru formu; bir adet fotoğraf; şirketten alacakları niyet mektubu ve sigorta başlangıç belgesini Hollandalı yetkililere vermeleri ve vize ücretini yatırmaları gereklidir. Şirket, niyet mektuplarında, vizenin talebi için tercih edilen süre ile talebin gerekçesini belirtmelidir. Vize, başvuru sahibinin pasaportunun geçerlilik süresi ile önceki vize başvurularının sonucu dikkate alınarak en fazla beş yıla kadar verilmektedir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri;

Genelde resmi iş yerlerinde mesai süresi 09.00-12.00 ve 13.00-17.00 arasındır. Bankaların çoğu hafta içi 09.00-17.00 arası çalışmaktadır. Pazartesi günleri saat 10.00'da hatta 13.00'de açılan bankalar da vardır. Cumartesi günleri ise saat 10.00'dan 13.00'e veya 14.00'e kadar mesai yapan bankalar da bulunabilir.

Hollanda'da mağazaların çalışma saatleri şehirden şehire bazı farklılıklar göstermekle birlikte genelde hafta içi 9.00-17.00 arasındır. Pazartesi günleri çoğu mağaza saat 13.00'de açılmaktadır. Şehirlere göre akşam geç saatlere kadar alışveriş yapılabilecek günler, Perşembe veya Cuma günü olup, mağazalar haftada bir gün saat 21.00'e kadar açık kalmaktadır. Büyük şehirlerdeki mağazalar Pazar günleri de genellikle 12.00-18.00 arası açıktır. Küçük yerleşim yerlerinde ise sadece her ayın ilk Pazar günü alışveriş merkezleri açıktır.

Büyük süpermarketler, alışveriş akşamları hariç, hafta içi her akşam 20.00'ye kadar açıktır. Kalabalık bölgelerdeki süpermarketler Pazar günleri de açıktır.

Resmi Tatil Günleri;

Yılbaşı tatili (1 Ocak), Kutsal Cuma (29 Mart), Paskalya (1 Nisan), Kraliçe Günü (30 Nisan), Yükseliş Günü (9 Mayıs), Kutsal Pazartesi Yortusu (20 Mayıs), Noel Günü (25 Aralık), Noel hediyelerinin verildiği gün (26 Aralık)

Yerel Saat;

Yerel Saat Türkiye'den bir saat geridedir.

Telefon Kodları

Uluslararası Telefon Kodu: 00- 31

Mevzuat;

Hollanda mevzuat ve uygulamaları hakkındaki bilgilere¹⁶

Dış Ticaret Mevzuatı;

1 Ocak 1963 tarihinde yürürlüğe giren Hollanda İthalat-İhracat Kanunu, uluslararası ve ulusal ticarete serbestlik ilkesini esas almaktadır. Ancak, sözkonusu Kanunun 7. maddesi uyarınca, ilgili Bakanlıklar, kısıtlama yapma hakkına sahiptirler. Ulusal kanunlar, AB Kararları ile düzenlenmekte ve Yönetmeliklerle belirlenmektedir. AB Yönetmelikleri ulusal mevzuata uyarlanmaktadır. AB, ekonomik, ticari, politik ve çevre vs gibi nedenlerden ötürü tüm malların ithalat, ihracat ve transit ticareti ile ilgili yasaklayıcı ve kısıtlayıcı her türlü tedbiri alma hakkına sahiptir. Alınan tedbirler, doğrudan ürün ile ilgili olduğu gibi, menşe ülke ile de ilgili olabilmektedir. AB'nin 1969 tarihli İhracat Yönetmeliği uyarınca bir ülke pazardaki gelişmelere bakarak koruma önlemi alma gereği duyduğunda bu durumu Komisyona bildirmekte ve konu çeşitli yönleriyle, her bir üye ülkenin temsilcisinin yer aldığı Danışma Komitesinde görüşülmektedir. Korunma tedbirleri, Komisyonun teklifi üzerine Konsey tarafından kabul edilmektedir. Bazı acil durumlarda Komisyon bu tür korunma tedbirlerini de uygulayabilmektedir. Komisyonun kararı üzerine, ihraç edilecek bir mal için ihracat belgesi düzenlenmesi zorunluluğu getirilebilmektedir. Ayrıca üye ülkeler de Komisyona bildirmek şartıyla ihracat belgesi düzenlenmesini isteyebilmektedirler.

Hollanda'nın 1981 tarihli İthalat Kararı uyarınca, AB dışındaki belirli ülkelere gelen mallar ile menşei bilinmeyen malların ve AB dışında yer alan ülkelere gelen tarımsal malların ithalatı izne tabidir. Müşterek tarım uygulamaları çerçevesinde AB dışındaki ülkelere yapılan tarım ürünleri ithalatında ithal sertifikası gerekmektedir. Sözkonusu sertifika aynı zamanda ithal müsaadesi yerine geçmektedir.

1980 tarihli Hollanda Tarım Ürünleri İthalat-İhracat Kararı, yetkili mercilerin izni alınmaksızın ya da izin yerine geçebilen ithal-ihraç sertifikası olmaksızın tarım ürünlerinin ithalat ve ihracatını yasaklamaktadır. Buna göre, anılan Kararın ekinde yer alan çeşitli tarım ürünlerinin ithalatında Hollanda Tarım Bakanlığının ön izni gerekmektedir. Tarım Bakanlığı, ithal sertifikalarını hangi kuruluşların vereceğini ve başvuru sırasında hangi dökümanların gerektiğini belirlemektedir. Tarım Bakanlığı, bazı durumlarda muafiyet uygulayabilmekte veya talep halinde yasaklamaları kaldırabilmektedir. Ayrıca, Tarım Bakanlığı, kendi adına izin verme yetkisini Emtia Kurullarına devretmiştir. Emtia Kurulları, ithal- ihraç sertifikalarının yanısıra ulusal izinleri de vermektedir. Öte yandan, ithalatta ödenecek vergilerin tahsili, AB Ortak Tarım Politikası (Hollanda'da sözkonusu Politikanın uygulanmasından Tarım Bakanlığı sorumludur) çerçevesinde uygulanan vergilerin ödenmesi gibi durumlarda da Emtia Kurulları devreye girebilmektedir.

Diğer AB ülkelerinde olduğu gibi, Hollanda'da da tarım ürünlerinin ülke sınırları içine girebilmesi için gümrük kapılarında veterinerlik kontrolleri yapılmaktadır. İthal edilen tarım ürünlerinin "GPC formu" ile canlı hayvanların ise Sınır Geçiş Belgesi ile beyanlarının yapılması

¹⁶ <http://www.antwoordvoorbedrijven.nl/en/> web sayfasından ulaşılabilir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

gerekmektedir. Malların beyanı yapıldıktan sonra AB içinde gideceği yerle ilgili kontrolün yanısıra belgelerin ve ürünlerin kontrolü yapılır. Mallar hangi ülkeye gidecekse oraya önceden haber verilmekte, mallar yerine ulaştıktan sonra da gerekli kontroller yapılmaktadır.

Hollanda'ya ithal edilen gıda maddelerinin AB Yönetmeliklerine uygun olması ve insan tüketimi ile ilgili her türlü yiyecek maddesinin sağlık sertifikasının bulunması gereklidir. Özellikle tüketici sağlığı açısından Hollanda mevzuatı, AB mevzuatından daha katı hükümler içermektedir. Örneğin Hollanda, gıda ile ilgili tehlikeli maddeler konusunda AB Direktiflerinden ayrı ve daha katı bir mevzuat oluşturmuştur. Konu ile ilgili olarak Hollanda'nın İthalatı Geliştirme Merkezinden temin edilen bilgiler ekte yer almaktadır.

Hollanda'da ithalatçı belgesi adı altında herhangi bir döküman, dolayısıyla da böyle bir belge alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Firmanın, ithalat yapabilmesi için kuruluş işlemlerini tamamlaması ve Ticaret Odasına kaydını yaptırması yeterlidir. Firmalar, Ticaret Odasına kayıt yaptırırken, iştegal sahaları ile ilgili bölüme ilgi alanlarına giren ürünleri de kayıt ettirirler. Eğer ürün adı verilmemiş ve iştegal konusu olarak ithalat/ihracat yazılmış ise, o takdirde firma, her türlü mal ithalatı ve ihracatı ile uğraşabilmektedir.

Hollanda'da sadece malların kaydı yapılmaktadır. Firmaların ise, şarap ve ilaç ithalatı dışında herhangi bir merciiye kayıt mecburiyetleri bulunmamaktadır. Şarap ithalatında, ithalatçı firmanın Şarap Birliği'ne kayıt olması ve ithal edilen şarabın üzerindeki etikette ithalatçının kayıt numarasının yer alması gerekmektedir. Hollanda'da şarap üretimi çok az olduğundan ve ihtiyacın büyük kısmı ithalat yolu ile karşılandığından, AB Direktiflerine de uygun olarak dengeli bir ithalat yapılabilmesi ve ithal edilen miktarın bilinebilmesi için sözkonusu Şarap Birliği kurulmuş ve şarap ithal eden firmalar ile ithal edilen şarap miktarının anılan Birliğe kaydı zorunlu hale getirilmiştir.

Deniz ve hava yolu ile AB'nin gümrük sınırları içine giren mallar, tersi ispat edilmedikçe müşterek mal olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, AB içinde bir hava alanında yüklenen bir mal ile AB sınırları içindeki bir nakliye şirketi ile AB içindeki diğer bir havalimanına nakledilen mallar ve AB gümrük sınırları içinde bulunan limanlara denizyolu ile nakil yapabilme iznine sahip firmalar tarafından taşınan mallar, müşterek mal olarak kabul edilmektedir. Hollanda'da yerleşik nakliye şirketleri, yukarıda belirtilen izni Rotterdam gümrüklerinden almaktadırlar. AB gümrük sınırları içine giren mallar ile ilgili ithalat formaliteleri tamamlandıktan sonra, malların gümrük sınırları içinde hareket edebilmesi için izin verilmesi gerekmektedir. Malların AB sınırları dışına çıkması ihracat olarak kabul edilmektedir.

Hollanda'ya doğrudan ithalat, sadece deniz ve havayolu ile yapılmaktadır. Örneğin denizyolu ile doğrudan Hollanda'ya gelen malın ithalinde takip edilen yol şu şekildedir: Geminin bekletilmesi oldukça maliyetli olduğundan hemen boşaltılması için gerekli işlemler başlatılır. Önce mallarla ilgili giriş beyanı yapılır. Gemi ile gelen mallar için "Douane 11" formu veya standart manifesto gerekmektedir. Ayrıca, gemi için de "Benelux 20" formu ile beyanda bulunulur. (Havayolu ile gelen mallar için "hava ulaşımı genel beyanı" istenmekte, bunun yanında ayrıca hava taşımacılığına ilişkin manifesto ya da standart manifesto gerekmektedir.) Gümrük müfettişi, talep edilmesi halinde yukarıda belirtilen beyanların elektronik olarak yapılabilmesi için izin verebilmektedir.

Re-eksport : AB’nde serbest dolaşıma girmiş olan mallar, AB gümrük sınırları dışına çıkarılacağı zaman İhracat Yönetmeliğine tabidirler. Söz konusu Yönetmelik, aynı zamanda AB dışına geçici süreli olarak çıkacak mallar için de geçerlidir. İhraç edilecek mallar için bazı durumlarda ithal vergilerinin iadesi yapılmaktadır. İhraç edilecek mallar, nakliye araçlarına yükleninceye kadar geçici olarak depoya veya B ve C tipi antrepolara alınmaktadır. İhraç beyanı, “ED formu” (Enig Document- Tek Bilgi Formu- 1,2 ve 3. sayfalar) doldurularak yapılır. İhraç amaçlı mallar, AB sınırları dışına belirli gümrük kapılarından çıkarılabilirler ve bu kapılara kadar gümrük kontrolü altındadırlar. Çıkış yapılmadan önce tüm belgeler kontrol edilmektedir.

Hollanda’da malların serbest dolaşıma girebilmesi için gümrük ve diğer vergilerin ödenmesi gerekmektedir. Belirli ülkelerden gelen bazı mallar için düşük tarife veya gümrüksüz giriş uygulaması bulunmaktadır. İthal beyanı, “ED formu”nun 6.7. ve 8. sayfaları doldurularak yapılır. Beyanların işleme alınması, SAGITTA olarak adlandırılan otomatizasyon sistemi ile gerçekleştirilmektedir. İthal edilen mal için özel tüketim vergisi, vergi resmi gibi vergi ve harçlar ödenecekse, söz konusu mal, özel vergi ödenecek mallar bölümüne alınmaktadır. Tarım ürünleri için gümrük uygulamaları çerçevesinde 2 kopya “L formu” istenmektedir.

İthalat

İhracat

Hollanda İş ve İşbirliği Ajansı-EVD

Bankacılık

Vergi

Gümrük Vergileri

TARIC

Yatırım

Tarım

Standartlar ve Teknik Düzenlemeler

Hollanda Standartlar Enstitüsü

Hollanda Akreditasyon Kurulu

Dış Ticaret Politikası ve Tarifeler;

Dış Ticaret Politikası ve Vergiler;

Dış Ticaret Politikası;

Hollanda, 1958 yılında yürürlüğe girmiş olan Roma Anlaşması ile oluşturulan Avrupa Toplulukları’nın ve dolayısıyla Avrupa Birliği’nin kurucu üyelerinden biridir. Hollanda’nın dış ticaret mevzuatı AB normlarına uygun ve oldukça liberal bir sistemdir. AB üyeleri arasında gümrük birliği bulunmakta ve ortak dış ticaret politikası uygulanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak dış ticaret politikaları ve ilgili mevzuat AB organları düzeyinde belirlenmekte ve üye ülkelerce bu mevzuatlar aynen alınarak ya da ulusal mevzuatlarına aktararak uygulanmaktadır. Dolayısıyla, Hollanda, diğer AB üyeleri gibi, AB dış ticaret mevzuatını uygulamaktadır. Bu çerçevede, Hollanda dahil tüm AB

ülkelerinde Avrupa Toplulukları Entegre Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV dışında aynı olmaktadır.

Hollanda'da gümrük mevzuatının uygulaması Vergi ve Gümrük İdaresi (Belastingdienst;¹⁷) tarafından takip edilmektedir. Gümrük işlemleri ithalatçı ya da temsilcisi tarafından yürütülebilmektedir. Tek İdari Belge, Gümrük İdaresi'ne elden verilebileceği gibi internetten elektronik olarak da sunulabilmektedir.

Diğer taraftan, tarife dışı engeller, anti-damping uygulamaları, çok taraflı ticaret anlaşmaları ve preferanslar ortak dış ticaret politikasının bir gereği olarak AB düzeyinde belirlenmektedir.

İthalat Rejimi;

AB Gümrük Birliği'nin bir sonucu olarak Hollanda, AB tarafından belirlenen gümrük vergilerini uygulamaktadır. AB'nin uyguladığı gümrük vergilerine dair bilgilere aşağıdaki internet sayfasından (<http://madb.europa.eu/madb/euTariffs.htm>) ulaşılabilmektedir. İthalatta gümrük vergisi, özel tüketim vergisi (bazı ürünlerde) ve KDV alınmaktadır. Gümrük tarifesi tüm AB üyeleri için aynı iken, özel tüketim vergisi ile KDV oranları değişebilmektedir.

Tarifeler ve Diğer Vergiler;

Katma Değer Vergisi, Hollanda'da Belasting over de Toegevoegde Waarde (BTW) adı altında uygulanmaktadır. AB'nin KDV mevzuatı Hollanda mevzuatına Wet op de Omzetbelasting (İşlem Vergisi Kanunu, 28 June 1968, Stb. 1968, 329) ile aktarılmıştır. KDV'yi toplamakla görevli kurum Belastingdienst (Vergi ve Gümrük İdaresi) iken, ithalatta bu görevi Douane (Hollanda Gümrük İdaresi; <http://www.douane.nl>) yürütmektedir.

Hollanda'da piyasaya sürülmek üzere ithal edilen her türlü ürün KDV'ye tabidir. Aşağıdaki gümrük rejimlerine tabi tutulan ürünler için o rejim altında kaldıkları sürece KDV uygulanmamaktadır:

- Serbest bölge ya da serbest antrepoya konulan ürünler
- Geçici depolamaya tabi ürünler
- Gümrük antreposuna ya da dahilde işleme rejimine sokulan ürünler
- Geçici ithal edilen ürünler
- Transit rejimine tabi ürünler

Bazı ürünler KDV'den muaftır. Uluslararası taşımacılıkta kullanılacak uçaklar ve bunların donanım malzemeleri, deniz taşıtları (özel botlar hariç) ve bunların donanım malzemeleri ile yapay dış KDV'den muaf olan ticari ürünlerdir.

¹⁷ <http://www.belastingdienst.nl>

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Standart KDV oranı 1 Ekim 2012 tarihinden itibaren % 21 olmuştur. Bazı ürünler için indirimli oran olan % 6 KDV uygulanmaktadır. İndirimli oran uygulanan bazı ürünler şunlardır:

- Canlı hayvanlar
- Ziraat ve bahçecilik tohumları
- Bitki ve bitki ürünleri
- Ağaç
- Gıda ve alkolsüz içecekler
- Su
- Hayvan yemi
- Veterinerlik ilaçları
- İlaçlar ve bazı tıbbi araçlar
- Kitap, gazete, dergi ve diğer basılı eşya
- Sanat ürünleri
- Tarımda kullanılan motorin

Hollanda'da KDV'ye tabi işlemler yapan ancak Hollanda'da yerleşik olmayan yabancı kişiler KDV işlemlerinin yerine getirilmesi amacıyla ya kayıt olmalı ya da bir vergi temsilcisi atamalıdır. KDV için kayıt Belastingdienst Limburg / Kantoor Buitenland'e (Vergi İdaresi – Uluslararası İşler Bölümü) yapılmaktadır. Hollanda'da vergilendirilebilir bir işlem (bir mal ve hizmet satışı) yapmayan yabancılar, Hollanda'da ödedikleri KDV'nin geri ödenmesi için Belastingdienst Limburg / Afdeling Omzetbelasting'den (KDV Dairesi) temin edecekleri bir formla başvurabilmektedir.

Özel tüketim vergisi (Excise tax), belirli ürünlerin üretimi, üçüncü bir ülkeden ithalatı ya da diğer bir AB üyesi ülkeden Hollanda piyasasına sürülmesi durumunda uygulanmaktadır. Özel tüketim vergileri, Douane (Hollanda Gümrük İdaresi) tarafından tahsil edilmektedir.

Özel tüketim vergileri, AB düzeyinde 92/12/EEC sayılı Direktifle genel kurallara bağlanırken özel ürün bazında AB'nin ayrıntılı düzenlemeleri de mevcuttur. Söz konusu mevzuat Hollanda hukukuna Wet op de accijns (Özel Tüketim Vergileri Kanunu, 31 Ekim 1991, Stb. 1991, 561) ile aktarılmıştır. Ürünler bazında özel mevzuat düzenlemeleri de mevcuttur:

- Wet belastingen op milieugrondslag (Çevre Vergileri Kanunu, 23 December 1994, Stb. 1994, 923)
- Wet voorraadvoorming aardolieproducten (Petrol Ürünleri Depolama Kanunu, 28 March 2001, Stb. 2001, 155).
- Wet op de verbruiksbelastingen van alcoholvrije dranken en van enkele andere producten (Alkolsüz içkiler ve diğer Bazı Ürünlerde Tüketim Vergisi Kanunu, 24 December 1992, Stb. 1992, 685)

Özel tüketim vergileri uygulanan ürünler aşağıdadır:

- Alkollü içkiler
- Petrol, elektrik, doğalgaz
- İşlenmiş tütün

Tarife Dışı Engeller;

AB, haksız ticaret uygulamalarına karşı DTÖ anlaşmalarının üye devletlere verdiği yetkiler çerçevesinde, ticari korunma önlemleri uygulamaktadır. AB ve dolayısıyla Hollanda tarafından uygulanan korunma önlemleri bilgilerine aşağıdaki web sayfasından ulaşılabilir.¹⁸

Diğer taraftan, tarım, tekstil ve demir-çelik ürünleri ithalatında çeşitli önlemler uygulanmaktadır. Bu uygulamalar kapsamında, ithalatçılardan gümrük işlemlerinin yapılabilmesi için ithalat sertifikası ya da ithalat lisansı talep edilmektedir. Hollanda'da bu çerçevede ithalat lisansı vermeye yetkili kuruluşlar şunlardır:

• Tekstil ürünleri: Belastingdienst / Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (Merkezi İthalat ve İhracat İdaresi)

• Tarım ürünleri:

Süt ve süt ürünleri: Productschap Zuivel (Hollanda Süt Ürünleri Kurulu;¹⁹)

Et, tavuk, yumurta: Productschap Vee, Vlees en Eieren - PVE (Hayvancılık, Et ve Yumurta Kurulu;²⁰)

İşlenmiş meyve ve sebze ürünleri: Productschap Tuinbouw (Bahçecilik Ürünleri Kurulu;²¹)

Tahıllar, şeker ve yağlar:²²

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar;

Hollanda, ilgili AB direktifleri doğrultusunda AB standardizasyon mevzuatını uygulamaktadır. AB standardizasyon mevzuatı, ürünlerin AB pazarına girişte sağlık, güvenlik, tüketiciler ve çevrenin korunması kapsamında uyulması gereken temel konuları kapsamaktadır. Ürünlerin standartlara uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi, piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

AB ülkelerine ve dolayısıyla Hollanda'ya ihracat yaparken pek çok makina, ekipman, elektrikli aletler, oyuncak vb. ürün için CE işareti gereklidir. İthal edilen ürünler için ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi gibi standartlar ve gıdalar için ayrıca, HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında tehlike Analizi sistemi) gibi standartlar ve GLOBALGAP sertifikası gereklidir.

¹⁸ http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/stats.htm

¹⁹ www.prodzuivel.nl

²⁰ www.pve.nl

²¹ www.tuinbouw.nl

²² Hoofdproductschap Akkerbouw (Tarım Ana Kurulu; www.hpa.nl)

GLOBALGAP olarak bilinen, EurepGAP sertifikası, Euro Retail Produce Working Group’’ ve GAP (Good Agricultural Practices -İyi Tarım Uygulamaları) tanımlarının birleşmesi ile oluşmuştur. AB ülkelerinde ve bu kapsamda Hollanda’daki süpermarketlerde satılacak gıdaların ithalatında bu belge talep edilmektedir. Hollanda’daki büyük perakende gıda zincir mağazaları tarafından talep edilen bu sertifikanın, yakın gelecekte AB ülkelerine yapılacak ihracatta zorunlu hale geleceği bilinmektedir.

AB’nin zaman zaman gerekli gördüğü hallerde, örneğin aflatoksin ve gıdalarda kullanılan koruyucu kimyasallar ve oranları veya bunlara benzer tüketici sağlığı açısından tehlike oluşturabilecek konularda ya ithalatçı ya da ilgili devlet kuruluşları aracılığıyla ithal edilen gıdalar gümrüklerden çıkmadan ürünlerden örnekler alınarak analiz edilmekte ve analiz sonuçları belli olana kadar ürünler tutulmaktadır. Bu kapsamda, fındık, fıstık ve incirde aflatoksin, kayısıda kükürt ve zeytinde kullanılan koruyucu kimyasallar kontrolü kapsamında, gerek Hollanda gümrük teşkilatı laboratuvarlarında, gerekse ithalatçı firmanın isteği veya talebi üzerine bağımsız laboratuvarlarda analizler yapılmaktadır. Bu laboratuvarlardan birisi, ‘Gıda ve Tüketici Ürünleri Güvenlik Otoritesi - VWA (Voedsel en Waren Autoriteit) isimli devlet kuruluşuna aittir.

Hollanda’da Standardlar konusunda çalışan akreditasyon kuruluşu, Hollanda Standardizasyon Kuruluşu-‘Nederlands Normalisatie Instituut – NEN’ isimli kuruluş olup, çeşitli standard ve normlar konusunda bilgi, ücret karşılığında web sayfasından (<http://www2.nen.nl>) ya da posta yolu ile alınabilmektedir.

Sektörler;

Genel Sektörel Bilgiler;

Tarım ve Hayvancılık;

Hollanda nisbeten küçük toprak alanı ve yoğun nüfusu ile kişi başına düşen alan açısından küçük bir ülkedir. Kişi başına 0.2 hektar toprak düşmektedir. Ancak, tarımda kullanılan ileri teknolojiler ülkeyi Avrupa’nın en önemli tarım ürünü ihracatçılarından ikincisi durumuna getirmiştir. Tarım işletmelerinin çoğunluğu çok küçüktür ve yaklaşık olarak 20 hektar civarındadır. Ancak, sermaye yoğun ve modern teknikler kullanılmaktadır.

Tarımsal Üretim İstatistikleri

Kaynak: CBS

	2005	2010	2011	2012*
Patates	3.213	3.546	3.857	3.384
Patates (Tohum)	1.310	1.452	1.313	1.479
Patates (işlenmek için)	2.254	1.845	2.163	1.904
Şeker Pancarı	5.931	5.280	5.858	5.735
Soğan	983	1.252	1.582	1.330
Arpa	307	204	205	206
Yulaf	9	8	8	10
Çavdar	11	10	8	9
Buğday	1.175	1.370	1.175	1.302
Tritikale	20	14	10	12
Mısır (Koçan)	83	85	75	63
Tatlı Mısır	281	197	204	191
Yemlik Mısır	9.672	10.341	10.559	10.670
Keten	27	11	8	13
Çilek	39	43	47	50
Elma	359	338	418	281
Armut	195	274	336	119
Domates	660	815	815	805

Geleneksel olarak güçlü bir tarım sektörüne sahip olan Hollanda'da araştırma ve geliştirme çalışmalarına verilen önem sayesinde hektar başına alınan ürünün yüksekliği dikkat çekmektedir. Küçük bir ülke olmasına rağmen yıllık ürün miktarında ulaşılan etkileyici sonuç, üretimdeki yüksek kalitenin sonucudur.

Tarımsal ürün ihracatında değer olarak dünyada ABD ve Fransa'nın ardından 3. sırada yer almaktadır (55 milyar dolar) ve tarımsal üretiminin yaklaşık % 60'ını ihraç etmektedir.

Hollanda tarım ürünleri üretiminde, gen mühendisliği, çapraz gübreleme ve 'çapraz dölleme' konularında büyük bir üne sahiptir. Başta Amsterdam yakınındaki uluslararası bitki ve çiçek mezatı Aalsmeer olmak üzere, bazı önemli uluslararası ticari tarımsal mezatlar Hollanda'da bulunmaktadır.

Toplam alanın %69'u tarımsal üretime ayrılmıştır. Hayvancılık (besi ve süt), et ve yumurta sektörü üretimde yaklaşık %50'lik bir payla önde gelmektedir. Hollanda, yaklaşık 11 milyar kg. yıllık süt üretimi ile dünya birincisidir; bu miktarın yarısı peynir üretiminde kullanılmaktadır.

AB'nin Ortak Tarım Politikası (CAP) çerçevesinde vermekte olduğu fiyat destekleri ve ihracat subvansiyonlarında 1992 yılından itibaren yapılmaya başlanılan kesintiler nedeniyle, 1990'lı yıllardan bu yana hızla gelişen diğer bir üretim alanı da organik üretimdir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Devlet tarafından alınan bir karar ile uygulamaya konulan ‘Öncelikli Ekolojik Yapılanma’ politikası çerçevesinde 2018 yılına kadar 150 bin hektar tarımsal alanın ‘doğal alan’ olarak ayrılması da planlanmaktadır.

Tarım ve bahçecilik ürünlerinin bir kısmı Hollanda gıda, içecek ve tütün endüstrisinde girdi olarak kullanılmaktadır. Dünyanın sayılı çokuluslu şirketlerinde biri olan Unilever’in merkezi Hollanda’da bulunmaktadır. Ülkede tarım ve çiftlik gereçleri, makina ve teçhizatı ile tohumlama, seracılık, paketlenme ve tasarım teknikleri de son derece gelişmiştir.

Balıkçılık ekonomide önemli olan yerini korumaktadır. Bu konuda, AB ülkeleri arasında, Danimarka, Fransa, İspanya ve İngiltere’den sonra gelmektedir.

Sanayi;

Hollanda’da, yeni teknoloji yaratarak bir çok sektörde dünya liderliği yapmak ve iş hacmi ve sermaye artışı sağlamak, hükümet ve özel sektörün birinci hedefi olarak gösterilmektedir. Bu amaçla teknolojik buluşların sanayide kullanımının yaygınlaştırılması için çok önemli olan devlet-özel sektör-üniversite işbirliği sağlanmış durumdadır. Bölgesel kalkınma açısından önem taşıyan bölgelerde çeşitli konularda (yiycek ve gıda, su, nano teknoloji ve sistemleri, enerji, madde) ihtisaslaşmış teknoparklar oluşturulmaktadır.

Hollanda imalat sanayi çoğunlukla küçük ve orta boy işletmeler ile az sayıda olan ancak piyasaları yönlendirebilecek kadar güçlü olan çokuluslu şirketlerden oluşmaktadır. İmalat sanayi, küçük firmalar da dahil, ihracata yöneliktir. Üretim hacmi olarak gıda, içecek, kimya, kağıt ve matbaacılık, elektrikli makineler, makine ekipman, nakliye araçları sanayi kolları önde gelmektedir. Elektronik ve mikroçipler, ilaç sanayi, gen mühendisliği ve tıbbi cihazlar gelişen sektörlerdir. Bunların dışında medikal teknoloji, çevre teknolojileri, enerji, yaşam bilimleri, gemi inşa ve bilişim teknolojileri üretiminde önemli bir konumdadır.

Sanayi Üretim İstatistikleri

Kaynak: CBS

	2010	2011	2012*
İmalat Sanayi Üretimi	100,0	103,3	102,5
SEKTÖRLER			
Gıda Sektörü	100,0	101,6	99,2
Tekstil ve Deri	100,0	103,2	100,1
Kereste, İnşaat Malzemeleri	100,0	106,1	98,5
Kağıt ve Basım	100,0	100,9	99,5
Petrol, Kimya ve Kauçuk ve Metal Ürünleri	100,0	100,9	103,2
Elektrik- Elektronik	100,0	103,9	101,8
Temel Metal ve Metal Ekipmanları	100,0	100,0	104,9
Taşıma Ekipmanları	100,0	122,3	116,0
Mobilya	100,0	99,0	96,5

Madencilik;

Ülkenin doğu ve kuzey bölgelerinde bir miktar tuz madeni işletilmekte olup, başkaca maden bulunmamaktadır.

İnşaat;

Hollanda'da kamu sektörü konut pazarında önemli bir yere sahiptir. Toplumun alt gelir kesimlerine yönelik konutların kira miktarları çok sıkı bir kontrol altında olup, pek çok konut yarı resmi konut şirketlerince kontrol edilmektedir. Ancak son yıllarda hükümetlerin uyguladığı daha liberal pazar ekonomisi politikaları, ekonominin bu kesiminde de kendisini hissettirmektedir. Devletin konut şirketlerine daha fazla çalışma serbestisi getirilmesi ve bu alandaki teşviklerin azaltılması sonucu, 1994 yılından beri, inşaat sektörü içinde özel sektörün payı giderek artmaktadır.

Büyük ölçekli altyapı ve toprak kazanımı, deniz dibi tarama, su baskınlarından korunma ve benzeri projelerde deneyimleri çok iyi olan Hollandalı müteahhitlik firmaları, Ortadoğu, Uzakdoğu ve Orta Amerika'da pek çok büyük projede iş üstlenmektedir.

2000 yılından itibaren mimarlık firmalarının sayısı ve şehir planlaması, peyzaj bahçe planlamasında çalışan firmaların sayısı %6.2 oranında artmıştır. Sektördeki firmaların çoğu küçük ve orta ölçeklidir.

Yaklaşık 800 danışmanlık ve mühendislik firması altyapı inşaatı konusunda uzmanlaşmış olup, altyapı inşaatı yapan şirketlere yönelik tasarım ve danışmanlık hizmeti vermektedir. İnşaat mühendisliği, offshore endüstrisi ve çevre teknolojileri alanlarında çalışan Hollandalı danışmanlık ve mühendislik firmaları arasında önde gelenler, Imtech, DHV, Royal Haskoning, Fugro, Orengevoud, Arcadis, Grontmij and Boskalis'tir.

Altyapı konusunda uzman mühendislik firmaları, altyapı inşaatı yapan firmaların kendisinden daha uluslararası konumdadır. Diğer bir deyişle, altyapı inşaatı konusunda faaliyet gösteren firmalar daha çok yerel pazarda iş yaparken, mühendislik firmaları tasarım ve knowhow ihraç etmektedir.

Turizm;

Hollanda'ya yapılan seyahatler genellikle kısa süreli olup, komşu ülkeleri de kapsayan turlardan oluşmaktadır. Hollanda Turizm Bürosu (NBTC), Hollanda'nın tanıtımı konusunda faaliyet gösteren başlıca kurumdur.

Hollanda'nın turizm geliri azımsanmayacak ölçüde yüksek olmasına rağmen, Fransa, İspanya ve Yunanistan gibi ülkelere kıyasla GSYİH içindeki payı düşüktür. Diğer taraftan Hollandalılar çok sık olarak yurtdışına çıkmakta olup, dolayısıyla Hollanda sürekli olarak turizm gelirleri konusunda büyük miktarda açık vermektedir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Hollanda, ucuz otellerden, lüks otellere kadar geniş bir otel ağına sahiptir ve son yıllarda bu sektörde yaşanan şirket birleşmelerinin ardından, Fransa orijinli Accor ve İspanya orijinli NH gibi çokuluslu oteller, piyasa lideri konumuna gelmiştir. Yabancı turistlerin en popüler uğrak yeri başkent Amsterdam'dır. Bununla birlikte Kuzey denizi kıyıları ve Wadden adaları da hem Hollandalılar hem de yabancı turistler tarafından rağbet görmektedir. 10 yılda bir gerçekleştirilen Floriade isimli çiçek fuarı ve Biddinghuizen'deki 'Walibi World Holland' eğlence parkı turistlerin ziyaret ettiği önemli merkezlerdir. Ülkenin küçüklüğü ve toplu taşıma araçları dahil ulaşım altyapısının çok gelişmiş olması turistlere büyük kolaylıklar sağlamaktadır.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı;

Hollanda'nın deniz kıyısında ve Batı Avrupa'nın üç büyük ırmağı olan Ren, Maas ve Schelde'nin deltasında bulunması ekonominin gelişmesinde büyük rol oynamakta ve ülkeyi önemli bir transit alanı haline getirmektedir. Ülke, uluslararası bir ticaret ve dağıtım merkezidir. Çok gelişmiş bir nakliye ve lojistik altyapısına sahiptir.

Uluslararası bir ticaret merkezi olan Hollanda'da, gelişmiş bir taşımacılık altyapısına sahip olan dünyanın en büyük ikinci ve Avrupa'nın en büyük limanı olan Rotterdam Limanı, işleme ve kargo dağıtım merkezidir. Rotterdam limanı ve çevresindeki sanayi kompleksi, Avrupa'nın en önemli taşıma, aktarma, işleme ve kargo dağıtım merkezidir. Limanın, mavnalı, karayolu, demiryolu ve denizyolu aracılığıyla, Avrupa'nın iç bölgelerine doğru mükemmel bir bağlantısı vardır.

Rotterdam limanı, özellikle taşımacılık, gümrükleme, elleçleme ve lojistik açıdan kusursuz hizmetler sunmakta ve GSMH'nin %2'sine tekabül eden bir katma değer yaratmaktadır. Limanda, Belçika'daki Anvers limanının yaklaşık iki katı kadar kargo işlem görmektedir. Limanda işlem gören yükler, kuru yük olarak kömür, hurda ve cevher halde metaller, özellikle demir-çelik; tahıllar, hayvan yemi ve sıvı yük olarak ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasallar olarak sayılabilir. Bunun yanısıra konteyner taşımacılığı da önemli bir yer tutmaktadır.

Rotterdam ve Amsterdam limanları dahil olmak üzere, Hollanda'da 14 limandan oluşan dört adet büyük liman kompleksi bulunmaktadır. Hollanda 550'si kargo gemisi olmak üzere, 1.380 gemilik bir ticaret filosuna sahiptir.

Hollanda'daki içsu yollarının uzunluğu, yaklaşık 5.000 km olup, bunun 3.745 km'si kanallardan oluşmaktadır. Hollanda'nın iç sular ticari filosu yaklaşık, 4.770 adet olup, taşıma kapasitesi 5.57 milyon gros ton'dur. Bu trafiğin % 60'ı dış ticaret taşımacılığına aittir.

Amsterdam'da bulunan Schiphol Havalimanı Batı Avrupa'nın dördüncü büyük havalimanıdır. Schiphol dışında, Hollanda'da 16 yerel havalanı bulunmaktadır.

Güçlü ulaşım altyapısının önümüzdeki dönem daha da gelişmesi beklenmektedir.

Hollanda içerisinde ulaşım, en çok karayolu ve demiryolu ağıyla sağlanmaktadır. Ülke mükemmel bir demiryolu ulaşım sistemine sahiptir ve ülkenin her noktasına trenler ile ulaşmak mümkündür. Büyük yerleşim birimlerinde sistemli çalışan metro, tramvay, otobüs gibi toplu taşıma araçlarının yanı sıra, ülkenin küçük ve genellikle engebesiz yapısı nedeniyle bisiklet kullanımı çok yaygındır. Hemen hemen her kişiye bir bisikletin düştüğü Hollanda'da bisiklet günlük yaşamın bir parçasıdır. Otoyolların toplam uzunluğu 2 200 km. iken, bisiklet yolları 19.000 km'dir.

Son yıllarda yük taşımacılığının, demiryolları yerine bir miktar daha karayollarına kaymasından dolayı, Rotterdam limanı ve Almanya'daki Ruhr bölgesi arasında 5 milyar Euro harcanarak, 'Betuwe Yük Taşımacılığı Demiryolu' inşa edilmiştir. 2013 yılında tamamlanarak açılması planlanmaktadır. Hollanda'nın 2,806 km'lik demiryolları üzerinden yılda yaklaşık 320 milyon yolcu seyahat etmektedir.

Türkiye ile Hollanda arasında, Denizcilik Anlaşması bulunmamaktadır. İki ülke arasındaki deniz ticaret hacminin genişletilmesi ve bu anlamda yapılacak işbirliğinin artırılması için her iki taraf da çaba sarfetmektedir. Rotterdam Liman İdaresi ve Rotterdam Belediyesi, Türk ithalatçı ve ithalatçıları ile Hollanda'da bulunan Türk kökenli girişimcilerin limanın imkanlarından daha çok yararlanmalarını teşvik için çeşitli projeler geliştirmektedir. Bu kapsamda, 2004 yılı içinde Rotterdam Liman İdaresi, Rotterdam Belediyesi ve Rotterdam Ticaret Odası yetkilileri Türkiye'ye bir heyet ziyareti düzenleyerek, İstanbul ve İzmir Liman İdareleri ile de görüşmelerde bulunmuştur. Bunun sonucu olarak, 'TIC Trade and Investment Center' kurulmuş olup, daha çok Hollandalı firmalara yönelik hizmet vermektedir.

Telekomünikasyon;

Ülke telekomünikasyon altyapısı bakımından da çok gelişmiştir ve Avrupa'nın, Amerika ile doğrudan internet bağlantısını sağlayan ilk link olan Gigaport, Hollanda'da bulunmaktadır.

Hollanda'da telekomünikasyon sektörü GSYİH'nin yaklaşık %2'sine tekabül eden, yaklaşık 10 milyar Euro büyüklüğünde bir değere sahiptir. 1997 yılında sektörün tümüyle özelleştirilmesi, ulusal telekom kuruluşu KPN/PTT Telecom'un monopol konumuna son vermiştir. Rekabet 1998 yılından sonra, WorldCom, KPNQwest, Viatel, Global Crossing, CasTel, Telfort (Nederlandse Spoorwegen/British Telecom) ve Enertel gibi piyasaya giren şirketler nedeniyle artmış, ancak bu şirketlerden bazıları daha sonra iflas etmiştir.

Hollanda, kişi başına düşen bilgisayar sayısı bakımından Avrupa'da birinci durumdadır ve toplumun her kesiminde bilgi teknolojilerinden yoğun şekilde faydalanılmaktadır.

Enerji;

Hollanda'nın kendi enerji üretimi, talebinin %20'sini karşılamakta olup, net bir ithalatçıdır. Petrol, kömür ve doğalgaz ithal etmektedir. Önemli miktarda petrol kaynakları bulunmaktadır ve aynı zamanda dünyadaki en büyük doğalgaz üreticilerinden ve ihracatçılarından biri durumundadır. Avrupa gaz boru hattı yoluyla diğer Avrupa ülkelerinden bazılarına ihracat yapmakta ve aynı zamanda bir miktar doğalgaz da ithal etmektedir. Doğalgaz konusunda net bir ihracatçıdır ve Belçika, Almanya, Fransa, İsviçre ve İtalya'ya gaz satmaktadır.

Enerji İstatistikleri

Kaynak: CBS

	2005	2010	2011	2012*
Enerji Arzı	3.314	3.492	3.246	3.287
Ekstraksiyon	2.628	2.935	2.707	2.699
İthalat	8.589	9.594	9.329	10.099
İhracat (-)	6.978	8.300	8.145	8.521
Depolar (-)	870	729	783	719
Stoklardan Kullanılanlar	-	-7	137	-271
Enerji Kullanımı				
Enerji Kullanımı	3.315	3.492	3.246	3.287
Kömür ve Türevleri	342	318	313	344
Petrol ve Türevleri	1.253	1.305	1.241	1.278
Doğal Gaz	1.480	1.643	1.434	1.373
Yenilenebilir Enerji	89	127	132	136
Nükleer Enerji	41	38	40	39
Atıklardan ve Diğer Kaynaklardan Elde Edilen	44	51	53	55
İthalat	66	419	422	413

Rotterdam Liman kompleksi, geniş rafineri ve depolama olanakları nedeniyle petrol ve petrol ürünleri için Avrupa'ya yönelik bir dağıtım yeri durumundadır. Shell, Esso, Kuveyt Petrolleri ve Total'in Rotterdam Limanı çevresinde rafinerisi bulunmaktadır.

Elektrik, doğalgaz, kömür, nükleer enerji ve diğer kaynaklardan üretilmektedir. Hollanda elektrik üretiminin bir kısmını da ihraç etmektedir. Elektrik üretiminde en önemli firmalar, Alman asıllı Eon, Belçika asıllı Electrabel, Nuon, EPZ ve Essent olarak sayılabilir. En büyük dağıtım firması ise Eneco'dur. Hollanda'nın elektrik üretiminin sadece %4'ü nükleer enerjiden elde edilmektedir. 1993 yılından beri faaliyette bulunan tek nükleer enerji tesisi, ülkenin güney batı bölgesindeki Borssel'e de bulunmaktadır.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Rotterdam Liman kompleksi, geniş rafineri ve depolama olanakları nedeniyle petrol ve petrol ürünleri için Avrupa'ya yönelik bir dağıtım yeri durumundadır. Shell, Esso, Kuveyt Petrolleri ve Total'ın Rotterdam Limanı çevresinde rafinerisi bulunmaktadır.

Elektrik, doğalgaz, kömür, nükleer enerji ve diğer kaynaklardan üretilmektedir. Hollanda elektrik üretiminin bir kısmını da ihraç etmektedir. Elektrik üretiminde en önemli firmalar, Alman asıllı Eon, Belçika asıllı Electrabel, Nuon, EPZ ve Essent olarak sayılabilir. En büyük dağıtım firması ise Eneco'dur. Hollanda'nın elektrik üretiminin sadece %4'ü nükleer enerjiden elde edilmektedir. 1993 yılından beri faaliyette bulunan tek nükleer enerji tesisi, ülkenin güney batı bölgesindeki Borssel'e de bulunmaktadır.

Hollanda, Karbondioksit gazı emisyonlarının azaltılması hedefleri doğrultusunda, rüzgar, güneş, su, bioatık ve atıklardan enerji üretimi konusunda düzenlemeler yapmaktadır. Firmalar küçük ve orta ölçeklidir. Büyük ölçekli ve uluslararası enerji şirketleri, şirket bünyesinde yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda ayrı birer departman oluşturmuşlardır.

Devlet enerji politikası kapsamında hedef, 2020 itibarıyla enerjinin %20'sini yenilenebilir enerji kaynaklarından elde etmek ve yıllık olarak enerji tüketimini %2 oranında azaltmaktır. Bu hedefin çıkış noktası da, AB tarafından 2007 yılında alınan karar kapsamında, sera gazları oranının 2020 yılı itibarıyla, 1990 yılı emisyon oranının %30'u oranında azaltılmasıdır.

Hollanda yenilenebilir enerji yoluyla elde edilen elektrik de ithal etmektedir.

Bankacılık;

GSYİH'nın %74'nün hizmetler sektöründen sağlandığı Hollanda'da gelişmiş bir finansal sektör mevcuttur. Ticaretteki bilgi birikiminin, Hollanda'yı dünyanın sayılı finans devletlerinden biri yaptığı söylenebilir. Ticari bankaların birçoğu, ülke dışındaki kendi şubeleri aracılığıyla veya uluslararası konsorsiyumlara üye olarak köklü dış bağlantılar kurmuş olup, sundukları hizmet çeşitliliği ve niteliği bakımından saygınlığa sahiptirler. Birçoğu uluslararası menkul kıymetler borsalarında kayıtlıdır. Ticaret bankacılığı, konut finansmanı, elektronik bankacılık, finansal kiralama ve faktoring konularında hizmet veren ticari bankalar, ayrıca aracılık işlemleri de yapmakta ve menkul kıymet yatırım fonlarını ve diğer yatırım araçlarını yönetmektedirler.

Hollanda'nın 4 büyük bankası arasında bulunan ABN-Amro ve bir Benelüks bankası olan Fortis Bank, iflaslarını önlemek amacı ile Devlet tarafından satın alınmıştır. Rabobank ve ING Bank da ülkenin en önemli bankaları arasındadır.

Hollanda'da Yapı Kredi Bankası, Demir Halk Bank, Finansbank, İş Bankası, Garanti Bankası ve Ekonomi Bankası faaliyet göstermektedir

Hollanda, Karbondioksit gazı emisyonlarının azaltılması hedefleri doğrultusunda, rüzgar, güneş, su, bioatık ve atıklardan enerji üretimi konusunda düzenlemeler yapmaktadır. Firmalar küçük ve orta ölçeklidir. Büyük ölçekli ve uluslararası enerji şirketleri, şirket bünyesinde yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda ayrı birer departman oluşturmuşlardır.

Devlet enerji politikası kapsamında hedef, 2020 itibarıyla enerjinin %20'sini yenilenebilir enerji kaynaklarından elde etmek ve yıllık olarak enerji tüketimini %2 oranında azaltmaktır. Bu hedefin çıkış noktası da, AB tarafından 2007 yılında alınan karar kapsamında, sera gazları oranının 2020 yılı itibarıyla, 1990 yılı emisyon oranının %30'u oranında azaltılmasıdır.

Hollanda yenilenebilir enerji yoluyla elde edilen elektrik de ithal etmektedir.

Bankacılık;

GSYİH'nın %74'nün hizmetler sektöründen sağlandığı Hollanda'da gelişmiş bir finansal sektör mevcuttur. Ticaretteki bilgi birikiminin, Hollanda'yı dünyanın sayılı finans devlerinden biri yaptığı söylenebilir. Ticari bankaların birçoğu, ülke dışındaki kendi şubeleri aracılığıyla veya uluslararası konsorsiyumlara üye olarak köklü dış bağlantılar kurmuş olup, sundukları hizmet çeşitliliği ve niteliği bakımından saygınlığa sahiptirler. Birçoğu uluslararası menkul kıymetler borsalarında kayıtlıdır. Ticaret bankacılığı, konut finansmanı, elektronik bankacılık, finansal kiralama ve faktoring konularında hizmet veren ticari bankalar, ayrıca aracılık işlemleri de yapmakta ve menkul kıymet yatırım fonlarını ve diğer yatırım araçlarını yönetmektedirler.

Hollanda'nın 4 büyük bankası arasında bulunan ABN-Amro ve bir Benelüks bankası olan Fortis Bank, iflaslarını önlemek amacı ile Devlet tarafından satın alınmıştır. Rabobank ve ING Bank da ülkenin en önemli bankaları arasındadır.

Hollanda'da Yapı Kredi Bankası, Demir Halk Bank, Finansbank, İş Bankası, Garanti Bankası ve Ekonomi Bankası faaliyet göstermektedir

Potansiyel Sektörler;

Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhracat Potansiyelimiz;

Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhracat Potansiyelimiz

Sektör	GTI P	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil Yan Sanayi	5402	Sentetik filament iplikleri	417,8	67,4	633,0	2,2	12,4	7	32,6	30,4	Türkiye 16 ABD 15 İtalya 12 Japonya 9 Çin 5	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %4

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil Yan Sanayi	5511	Sentetik ve suni devamsız liflerden iplikler	33,4	14,4	203,9	6,8	29,1	53	5,1	3,1	Almanya 51 Türkiye 33 Çin 1	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %5
Tekstil Yan Sanayi	6004	Diğer Örme Mensucat (En>30cm)	16,7	9,0	477,0	0,3	15,7	26	4,7	3,7	Çin 36 Türkiye 27 G.Kore 22 İtalya 8 İspanya 2	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %8

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTİ P	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil Yan Sanayi	6006	Diğer örme mensucat	46,7	10,7	933,0	0,3	50,9	44	5,0	4,8	Çin 61 Türkiye 21 İtalya 3 Tayvan 3 G.Kore 3	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %8

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, ceket vs. (örme)	1.088,9	68,7	1.370,1	3,5	12,2	27	28,8	24,1	Çin 25 Bangladeş 18 Türkiye 12 Kamboçya 10 Almanya 9	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %12

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil	6109	Tişörtler, Fanilalar, Atletler, ve Diğer İç Giyim Eşyası (Örme)	1.738,4	186,5	3.566,8	4,5	4,2	12	93,8	70,6	Bangladeş 30 Türkiye 16 Çin 13 Almanya 8 Hindistan 5	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %12
Tekstil	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. (örme)	1.971,3	76,2	1.754,2	3,5	13,0	21	20,8	18,5	Çin 35 Bangladeş 17 Almanya 9 Kamboçya 8 Türkiye 6	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %10,5- 12

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil	6115	Külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar	446,7	50,3	1.216,7	3,4	-7,0	7	17,6	16,1	Çin 32 Türkiye 19 Almanya 9 İtalya 8 Pakistan 7	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %8- 12
Tekstil	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, pantolon, tulum ve şort	1.670,7	108,0	1.566,3	3,7	6,9	7	40,2	39,1	Bangladeş 25 Çin 16 Almanya 13 Türkiye 9 Pakistan 5	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %12

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTI P	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, etek, pantolon etek, vb.	1.737,6	173,7	2.417,7	3,1	-4,4	7	77,6	53,2	Çin 24 Türkiye 13 Bangladeş 12 Almanya 11 Hindistan 5	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %12

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil	6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	437,5	26,4	630,2	2,8	20,2	7	10,4	9,0	Bangladeş 22 Çin 20 Almanya 12 Hindistan 10 Türkiye 9	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %12

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTİ P	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Tekstil	6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	506,7	99,0	1.370,8	2,6	31,4	13	53,6	35,1	Türkiye 26 Pakistan 26 Çin 15 Hindistan 9 Almanya 6	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %6,90- 12

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTI P	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Demir Çelik	7202	Ferrosalyajlar	2.479,6	49,6	162,7	8,2	35,4	3	29,0	19,3	Brezilya 18 G.Afrika 11 Norveç 7 Endonezya 4 Çin 3	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %0- 7

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatında ki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Metal Ürünler	7613	Sıkıştırılmış / sıvılaştırılmış gaz için alüminyum kaplar	14,7	2,8	16,4	2,8	216,6	81	1,4	0,4	İsrail 57 Türkiye 22 Fransa 7 Almanya 4 Estonya 3	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %6
Beyaz Eşya	8418	Buzdolaplar	799,0	35,7	2.019,5	1,8	20,7	4	13,3	12,1	Çin 20 Almanya 15 İtalya 12 Fransa 7 Polonya 6	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %0- 2,20

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Motorlu Taşıtlar	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	2.302,0	130,4	4.138,9	1,8	-19,6	-3	52,9	55,0	Almanya 34 İspanya 14 Belçika 10 Türkiye 9 İngiltere 8	Türkiye Gümrük Birliği Kapsamında %0, diğer %10- 22
Motorlu Taşıtlar	870210	Dizel/yarı dizel motorlu toplu yolcu taşıtları				80,9	19,6	1.115,7	0,6	-6,7	40	9,0 8,5 Polonya 33 Türkiye 33 Belçika 22 Almanya 11

Tarım ve Gıda Ürünleri İhracat Potansiyelimiz;

Tarım ve Gıda Ürünleri İhracat Potansiyelimiz;

Tarım ve Gıda Ürünleri İhracat Potansiyelimiz

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ünelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Deniz Ürünleri	030284	Deniz levreği; taze veya soğutulmuş	35,6	27,6	129,9	6,5	10,3	4,7	13,4	16,0	Türkiye 83 Yunanistan 12 Fransa 2	Türkiye %0 MFN %15

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
											Belçika 1 İngiltere 1	
Deniz Ürünleri	030285	İzmaritgiller; taze veya soğutulmuş	25,0	20,8	134,0	4	44,0	37	10,2	13,3	Türkiye 89 Yunanistan 10 Fransa 1	Türkiye %0 MFN %15
Deniz Ürünleri	030449	Tatlısu, kırmızı ve diğer balıkların filetoları; taze veya soğutulmuş	99,6	58,4	63,9	15,4	10,4	4	28,2	28,0	Türkiye 64 İzlanda 6 Endonezya 3 Surinam 3 Filipinler 3	Türkiye %0 MFN %9-18
Deniz Ürünleri	030489	Diğer balıkların filetoları; dondurulmuş	63,0	14,5	56,1	2,7	256,2	-3	6,9	8,2	İzlanda 30 Türkiye 17	Türkiye %0 MFN %9

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ünelere Uyguladığı Gümrük Oranları
											Kazakistan 14 Danimarka 9 Çin 9	
Kabuklu Meyveler	080222	Fındık (kabuksuz)	34,9	21,4	1340,9	1,9	20,5	70	10,2	11,5	Türkiye 64 Almanya 10 Gürcistan 8 İtalya 4 İspanya 3	Türkiye %3 MFN %3,2
Kurutulmuş Meyveler	080420	İncir (taze/kurutulmuş)	19,2	10,5	280,5	3,4	-1,3	0	2,6	2,4	Türkiye 46 Brezilya 28	Türkiye %0 MFN %15

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
											İspanya 5 Almanya 5 Avusturya 4	
Taze Sebze Meyve	080540	Greyfurt ve pomelo (taze/kurutulmuş)	159,1	8,2	95,9	16	192,7	-8	5,6	3,3	G.Afrika 29 Çin 28 ABD 19 İsrail 8 Türkiye 7	Türkiye %0 MFN %2,4
Kurutulmuş Meyveler	080620	Üzüm; (kurutulmuş)	128,5	54,6	477,2	7,1	2,3	-5	23,6	23,7	Türkiye 46 Yunanistan 10 ABD 9	Türkiye %0 MFN %2,4

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ünelere Uyguladığı Gümrük Oranları
											İran 8 G.Afrika 7	
Kurutulmuş Meyveler	081310	Kayısı (zerdali dahil) kurutulmuş	17,4	12,9	344,3	3,8	38,5	36	5,4	3,9	Türkiye 87 G.Afrika 5 Almanya 2 İngiltere 2 Özbekistan 2	Türkiye %0 MFN %5,6
Konserveler	200110	Hıyar ve kornişon (sirke, asetik asit/konserve edilmiş)	47,0	25,1	84,1	7,8	6,8	-4	4,8	2,3	Türkiye 52 Almanya 36 Hindistan 6 Belçika 4 Hindistan	Türkiye %0 MFN %17,6

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ünelere Uyguladığı Gümrük Oranları
											1	
Konservele r	200190	Diğer sebze ve meyve vs. (sirke, asetik asit/konserve edilmiş)	48,2	11,8	157,2	3,2	-19,4	1	4,2	4,1	Türkiye 28 Almanya 24 Yunanistan 9 Belçika 6 Peru 6	Türkiye %0 MFN: Ürünün içeriğine göre gümrük vergisi oranları değişiklik göstermektedir.
Konservele r	200799	Diğer reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları	118,4	9,4	320,8	5	61,3	9	3,4	6,1	Türkiye 25 Belçika 18 Almanya 16 Fransa 7 G.Afrika 5	Ürünün içeriğine göre gümrük vergisi oranları değişiklik göstermektedir.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Sektör	GTIP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2014 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2013-2014 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2014 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2015 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ünelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Meyve Suları	200979	Elma suyu (diğerleri)	98,5	19,3	92,1	4,7	-20,7	-6	9,1	8,1	Türkiye 28 Polonya 19 Avusturya 15 Almanya 13 Çin 8	Ürünün içeriğine göre gümrük vergisi oranları değişiklik göstermektedir .

Ab İle İlişkiler;

Avrupa Birliği;

Türkiye-AB Ortaklık İlişkisinin Kurulması, Ankara Anlaşması ve Katma Protokol;

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyelik koşulları gerçekleşinceye kadar bir "ortaklık" kuran Ankara Anlaşması 12 Eylül 1963'de imzalanarak, 1 Aralık 1964 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Anlaşmanın amacı 2. Maddesinde de yer aldığı üzere, Türkiye ekonomisinin hızlandırılmış kalkınmasını ve Türk halkının istihdam seviyesinin ve yaşama şartlarının yükseltilmesini sağlama gereğini tümü ile göz önünde bulundurarak, taraflar arasındaki ticari, ekonomik ilişkileri aralıksız ve dengeli olarak güçlendirmeyi teşvik etmektedir.

Anlaşma ile ortaklık ilişkisinin amacının ortaya konulmasının yanı sıra, Gümrük Birliği'nin esasları, tarım, malların, kişilerin, sermayenin ve hizmetlerin serbest dolaşımı, ulaştırma, rekabet, mevzuat ile ekonomik ve ticari politikaların uyumlaştırılması, ortaklık organları, Türkiye'nin tam üyelik imkânları, ortaklık ilişkisinde çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümü gibi konular hükme bağlanmıştır.

Ankara Anlaşması, Türkiye ile Topluluk arasında hazırlık, geçiş ve son dönem olarak adlandırılan üç kademedede tamamlanacak bir ortaklık ilişkisi kurmaktadır. Ankara Anlaşması'nın Katma Protokol ile düzenlenen Geçiş Dönemi'nin tamamlanmasını izleyen dönemde ise, "son dönem" başlamaktadır. Bu dönem Türkiye ile AET arasındaki Gümrük Birliği'ne dayanır. Türkiye ile AB arasında iki yıl süren müzakereler sonunda 5 Mart 1995 tarihinde yapılan Ortaklık Konseyi toplantısında alınan 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) uyarınca, Türkiye-AB Gümrük Birliği 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Detaylı bilgi için tıklayınız.

Türkiye-AB İlişkilerinin Kronolojisi;

Serbest Ticaret Anlaşmalarına İlişkin Genel Bilgi;

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) düzenlemelerinin günümüzün gereksinimlerini karşılayamaması ve çok taraflı ticaret düzeninin yeni pazar açılımları konusunda yetersiz kalması, ülkeleri ikili ve bölgesel ticaret anlaşmaları yapmaya yöneltmiş, Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) son dönemde gerek gelişmiş ülkeler arasında, gerekse kuzey-güney ve güney-güney ticari ve ekonomik ilişkilerinde yaygınlaşmıştır. Ülkeler arasındaki STA ağının genişlemesi ile birçok ülke mal tedarikini STA ortaklarından temin ederken, STA ağlarının dışarısında kalan ülkeler tercihli ticaretin sağladığı imkânlardan mahrum kalmıştır. Domino etkisi yaratan bu durum, tüm ülkelerin artan şekilde STA ağları oluşturmasını beraberinde getirmiştir.

Öte yandan, Türkiye'nin, Avrupa Birliği (AB) ile arasındaki Gümrük Birliği ilişkisi uyarınca, AB'nin Ortak Ticaret Politikasını üstlenme yükümlülüğü bulunmakta olup, üçüncü ülkelere yönelik olarak AB'nin tercihli ticaret sistemi üstlenilmektedir.

Bu kapsamda, Türkiye, gerek uluslararası ticaretteki STA ağları oluşturma eğilimine paralel olarak gerekse Gümrük Birliği çerçevesinde AB'nin Serbest Ticaret Anlaşmaları akdettiği ülkelerle karşılıklı yarar esasına dayalı benzer anlaşmalar akdetmektedir.

Ülkemizin STA politikasına ilişkin detaylı bilgi için tıklayınız.

AB'nin yürürlükteki STA'larına ilişkin detaylı bilgi için tıklayınız.

AB'nin müzakeresi devam eden STA'larına ilişkin detaylı bilgi için tıklayınız.

Ülkemizin STA'larını yansıtan tabloya ulaşmak için tıklayınız.

Bağlantı linki: ²³

Yürürlükte Bulunan Sta'lar Genel Bilgi;

Bugüne kadar, ülkemizce 33 adet STA imzalanmış olup bunlardan Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleriyle akdedilmiş olan 11 adet STA, bu ülkelerin AB üyelikleri nedeniyle feshedilmiştir. Geriye kalanlardan 18 adet STA (EFTA, İsrail, Makedonya, Bosna ve Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Suriye[1], Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ, Sırbistan, Şili, Ürdün, Morityus, Güney Kore ve Malezya) hâlihazırda yürürlükte.

Söz konusu ülkelerden Güney Kore ile STA'nın genişletilmesi çalışmaları kapsamında ve STA'nın parçası olarak Hizmet Ticareti Anlaşması ve Yatırım Anlaşması da müzakere edilmiş, Anlaşmalar 26 Şubat 2015 tarihinde imzalanmıştır. Anlaşmaların, iç onay sürecinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

İlaveten, EFTA, Bosna-Hersek, Arnavutluk ve Makedonya ile de Anlaşmaların kapsamının genişletilmesi görüşmeleri sürdürülmektedir.

[1]Türkiye ile Suriye Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşması 6 Aralık 2011 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile askıya alınmıştır. Askıya alma kararı için tıklayınız.

Yürürlükte olan STA'lar listesi;

Arnavutluk

Bosna Hersek

Efta

Fas

Filistin

Güney Kore Cumhuriyeti

Gürcistan

²³ http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/Genel_Bilgi.html

Karadağ
Makedonya
Malezya
Morityus
Mısır
Suriye
Sırbistan
Şili
Tunus
Ürdün
İsrail

Müzakere Süreci Tamamlanan Sta'lar Genel Bilgi;

Ülkemiz halihazırda beş ülke ile STA müzakerelerini tamamlamıştır. Lübnan STA'sı Lübnan tarafının, Kosova, Moldova ve Faroe Adaları STA'ları ise her iki tarafın iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir. Ayrıca Gana STA'sı müzakereleri tamamlanmış olup, yakın bir zamanda imzalanması hedeflenmektedir.

Müzakere Süreci Tamamlanan STA'lar listesi;

Faroe Adaları
Gana
Kosova
Lübnan
Moldova

Müzakere Süreci Devam Eden Sta'lar;

Halihazırda 14 ülke/ülke grubu (Peru, Ukrayna, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Japonya, Singapur, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kamerun, Seyşeller, Körfez İşbirliği Konseyi, Libya, MERCOSUR ve Çad) ile STA müzakereleri devam etmektedir.

Söz konusu müzakereler kapsamında; Peru, Meksika, Japonya, Singapur ile yürütülen müzakerelerde hizmet ticareti ve yatırımlara ilişkin fasıllar da görüşülmektedir.

Ayrıca, 10 ülke/ülke grubu (ABD, Kanada, Tayland, Hindistan, Endonezya, Vietnam, Orta Amerika Topluluğu, Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri, Cezayir ve Güney Afrika Cumhuriyeti) nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunulmuştur.

Taviz Değişimine Konu Olan Tarım Ürünleri;

Ülkemiz STA'larında tam liberalizasyon sağlanan sanayi ürünlerinden farklı olarak tarım ürünlerinde sınırlı sayıda ürün için sınırsız veya tarife kontenjanı kaspamında vergi indirimi/muafiyeti şeklinde taviz değişimleri uygulanmaktadır.

Bosna-Hersek STA'sında diğer STA'lardan farklı olarak az sayıda ürün hariç tüm tarım ürünlerinde liberalizasyon sağlanmıştır. Buna ilaveten, son dönemde yürürlüğe giren Güney Kore ve Malezya STA'larında eski dönemde imzalanan STA'lara nazaran daha kapsamlı bir taviz yapısı oluşturulmuştur.

Bağlantı Linki: ²⁴

Menşe Kuralları ve Menşe Kümülasyonu Sistemi Genel Bilgi;

Menşe (Origin) Nedir?

Tercihli veya tercihsiz ticaret anlaşmalarının ortak özelliği, söz konusu düzenlemelerin uygulanabilmesi için malların iktisadi milliyetinin belirlenmesini sağlayan kurallara ihtiyaç duymalarıdır. Bu bakımdan, menşe; eşyanın 'iktisadi milliyeti' olarak tanımlanırken, menşe kuralları da eşyanın hangi ülke menşeli olduğunun belirlenmesini sağlayan spesifik kurallar olarak tanımlanabilmektedir. Kyoto Sözleşmesi'nde menşe kuralı; "ulusal mevzuat veya uluslararası anlaşmalarla belirlenmiş ilkelerden hareketle geliştirilmiş ve bir ülke tarafından eşyanın menşesini tespit etmek amacıyla kullanılan spesifik hükümler" olarak tanımlanmıştır.

Uluslararası ticarete, eşyanın menşe ülkesine bağlı olarak değişen gümrük vergilerinin uygulanması veya belirli ülkeler menşeli eşyanın ithalatta antidamping, telafi edici gümrük vergisi, korunma önlemi veya miktar kısıtlaması gibi ticaret politikası araçlarına tabi olması, eşyanın menşesinin belirlenmesini gerekli kılmaktadır. Bu itibarla, uygulanacak gümrük vergileri ve eş etkili vergiler ile ticaret politikası araçlarının tespitinde eşyanın menşesinin ve tarife sınıflandırmasının bilinmesi gerekmektedir.

Bir eşyanın "menşe ülkesi" ile "geldiği ülke" terimleri farklı şeyleri ifade etmektedir. İkisi her zaman aynı ülke olmayabilir. Mesela; Tunus'ta imal edilen bir eşyayı İsviçre'nin Türkiye'ye ihraç etmesi halinde, eşyanın menşesi Tunus, geldiği ülke ise İsviçre'dir. Aynı şekilde, bir ülkede serbest dolaşımda bulunan eşya her zaman o ülke menşeli değildir. Ancak, belli kriterleri karşılayan eşyanın menşe statüsünden bahsedilebilir. Tercihli olmayan ve tercihli olmak üzere iki tür menşe kuralı söz konusudur.

²⁴ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/taviz-degisimi>

Menşee kurallarına ve ÷lkemizin dahil olduğu menşee k÷m÷lasyon sistemlerine ilişkin detaylı bilgi için tıklayınız:

Bağlantı Linki: ²⁵

Serbest Ticaret Anlaşmalarında ÷lkemize Uygulanan Vergiler

Bağlantı Linki: ²⁶

Çok Taraflı ve Bölgesel İlişkiler;

21. y÷zyılda d÷nyada son derece kapsamlı, çeşitli ve karmaşık dış ilişkiler ağı oluşmuştur. Bug÷n artık siyaset ve ekonomik ilişkileri birbirinden bağımsız d÷şünmek çok güç olduğu gibi, bu iki unsurun sürekli etkileşim içinde olduğu kabul edilmektedir.

D÷nyada hızla artan bir şekilde, birden çok ÷lkeyi veya tüm d÷nya ÷lkelerini yakından ilgilendiren birçok gelişme yaşanmakta, bunun bir sonucu olarak bu tür bölgesel ve küresel konulara da bölgesel ve çok taraflı çözümler bulunması çabası artmaktadır.

D÷nyanın en stratejik bölgelerinden birisinde konumlanmış olan Türkiye de giderek artan bir şekilde bu süreçte yerini almaktadır.

Geçmişten bu yana bölgesindeki ÷lkeler ile işbirliğini geliştirmek isteyen ve bu amaçla, EİT ve KEİ gibi birçok oluşuma öncülük eden Türkiye aynı zamanda, İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan ekonomik düzen içinde de yerini almıştır. Artık, ÷lkemizin amaçları bu tür işbirliği platformlarını daha bir etkin bir şekilde kullanmak ve firmalarımıza daha güvenli ve öngörülebilir bir hukuki ve iktisadi zemin hazırlamaktır.

²⁵ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/SerbestTic-MenseKurallariveMenseKumulasyonuSistemi>

²⁶ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/sta-uygulamasi>

Bölgesel İlişkiler;

Çok Taraflı İlişkiler;

Bölgesel İlişkiler;

Dünya ticaret sisteminin hukuki altyapısını oluşturan Dünya Ticaret Örgütü kurallarına bir istisna olarak getirilen bölgesel ticaret anlaşmalarında 1990'lerden başlayarak önemli bir artış yaşanmıştır. Halihazırda dünya ticaretinin yaklaşık %50'si tercihli ticaret düzenlemeleri kapsamında yapılmaktadır.

Ülkemiz coğrafyası, nüfusu, dinamik iş gücü, zengin enerji ve tarım kaynakları, turizm kapasitesi ve rekabetçi işletme maliyetleri ile bölgesel işbirliği açısından çok güçlü bir potansiyele sahiptir. Bununla beraber, ticaret rakamlarına bakıldığında bölgemizdeki işbirliğinin bu potansiyeli yansıtmaktan uzak olduğu görülmektedir.

Ülkemizin bölgede oynadığı ekonomik ve ticari öncü rolün bir yansıması olarak, dost ve kardeş bölge ülkeleri ile ikili ilişkilerimiz kurucu üyesi olduğumuz Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ), Gelişen Sekiz Ülke (D8), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) çatıları altında kuvvetlendirilmektedir.

Söz konusu kuruluşlar çatısı altında özellikle ticaret alanında işbirliğinin geliştirilmesi amacına yönelik olarak tercihli ticaret düzenlemeleri tesis edilmesi çalışmalarına ülkemizce özel önem atfedilmektedir. Bu minvalde İİT, EİT ve D8 Tercihli Ticaret Anlaşmalarının tamamına ülkemizce taraf olunmuş ve yükümlülüklerimiz yerine getirilmiştir.

Söz konusu Anlaşmaların işlerlik kazanmasının ülkelerimiz arasındaki ticaretin artırılmasına, ticarete belirli pazarlara bağımlılığın azaltılmasına ve refah artışına önemli katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

İslam İşbirliği Teşkilatı
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
Gelişen Sekiz Ülke (D8)
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
Bağlantı Linki: ²⁷

²⁷ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/cokTaraflıBolgeselIliski/bolgeselIliski>

Çok Taraflı İlişkiler;

İkinci Dünya Savaşı'nın yol açtığı yıkımın ardından baş gösteren istikrarlı bir barış arayışı, ülkeleri sorunların birlikte görüşülüp çözülebileceği bir platform arayışına itmiştir. İktisadi temelden yoksun bir küresel siyasi düzenin sürdürülebilir olamayacağı gerçeğinden hareketle, siyasi bir platform olarak kurulan Birleşmiş Milletler ile iktisadi istikrarı temin üzere kurulan Uluslararası Para Fonu (IMF), çok taraflı ilişkilerin başat kurumlarıdır. Kalkınma ayağında bugünkü adıyla Dünya Bankası olarak bilinen Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), II. Dünya Savaşı'nda altyapısı çökmüş Avrupa'nın yeniden inşası için Amerika Birleşik Devletleri'nin tahsis ettiği Marshal yardımlarını dağıtmak üzere kurulan ve adı sonradan İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'na (OECD) dönüşen Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilatı (OEEC) öne çıkmaktadır.

Ticaret ayağında, IMF ve Dünya Bankası'na ilave olarak serbest ticareti geliştirmek üzere bir ticaret örgütü kurulmasına niyetlenilmişse de bu konuda arzu edilen başarı sağlanamamıştır. 1947 yılında imzalanan Gümrükler ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT), 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü'nün kurulmasına kadar geçen sürede, küresel serbest ticaretin tabi olduğu kuralların müzakere edildiği çok taraflı kurum olma işlevini görmüştür.

Çok taraflı ilişkilerin, 2008 yılında yaşanan küresel finansal kriz sonrası öne çıkan bir diğer platformu niteliğindeki G20, küresel politik, iktisadi ve finansal sorunların görüşülmesi amacıyla dünyanın en büyük 20 ekonomisine sahip ülkenin liderlerinin bulunduğu bir yapılanmadır. Daimi bir sekreteryası bulunmayan G20, küresel ekonomiyi ilgilendiren muhtelif konularda etkin bir işbirliği olanağı sağlamakta; katılımcı ülkelere küresel ekonomik sorunlara yönelik çözüm arayışlarının bir parçası olarak çok taraflı diplomaside yerini giderek sağlamlaştırmaktadır. G20'nin 2015 yılı dönem başkanlığı Türkiye tarafından üstlenilmiştir.

Birleşmiş Milletler (BM)
Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)
İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

G20

Birleşmiş Milletler;

BM'nin kurucu antlaşması niteliğindeki BM Şartı, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 50 ülke tarafından 26 Haziran 1945 tarihinde San Francisco'da imzalanmıştır. Polonya'nın da daha sonra BM Yasası'nı imzalamasıyla, kurucu üye devletlerin sayısı 51'e yükselmiştir.

Birleşmiş Milletler'in 193 üyesi bulunmaktadır.

BM'nin kurucu üyelerinden olan Türkiye, Teşkilata 24 Ekim 1945 tarihinde üye olmuştur.

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

Ülkemizin son yıllarda ekonomik büyüme ve kalkınma alanında sağladığı ilerleme ve ikili ve çok taraflı ilişkiler alanında sağladığı gelişmeler neticesinde BM'nin ticari ve ekonomik konulardaki organlarında da etkinliğimizin artmasını sağlamıştır. Bu kapsamda, Türkiye 2011 yılında 9-13 Mayıs 2011 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen BM 4. En Az Gelişmiş Ülkeler Konferansına da ev sahipliği yapmıştır.

BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) başta olmak üzere BM'nin ticaret ve ticaretle bağlantılı konularda faaliyet gösteren Sınai Kalkınma Örgütü, Dünya Sağlık Örgütü, Gıda ve Tarım Örgütü gibi uzmanlık kuruluşlarının çalışmaları Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Bakanlığımız, BM'nin bu organları aracılığıyla uluslararası ekonomik, sosyal, kültürel, eğitim, sağlık ve ilgili konularda yürüttüğü çalışmalara etkin olarak katılmakta ve bu konularda dünya ülkelerine gerekli tavsiyelerin oluşturulmasında rol üstlenmektedir.

2015 Sonrası Kalkınma Gündemi

Birleşmiş Milletler IV İstanbul Eylemi

Birleşmiş Milletler AEK (UN ECE)

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC)

Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO)

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC)

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü

Dünya Sağlık Örgütü (Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi)

Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi GSP

BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı

Bağlantı Linki: ²⁸

Dünya Ticaret Örgütü;

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, savaşın galibi Kuzey Amerika ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere dünyada barış ve istikrarı sürekli kılmak amacıyla, güçlü bir uluslararası ekonomik işbirliği sisteminin kurulması yönünde yoğun bir çaba gösterilmiştir. Bu çerçevede, ülkelerin kalkınma çabalarına yardımcı olmak, uluslararası likidite ve mali güven gibi ihtiyaçlara cevap vermek ve uluslararası ticareti serbestleştirip artırmak amacıyla yeni kurumların oluşturulması yoluna gidilmiştir. "Bretton Woods" kurumları olarak bilinen Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın kurulması bu çabaların sonucunda ortaya çıkmış; böylelikle mali alanda uluslararası işbirliği yönünde kurumsal altyapı oluşturulabilmiştir.

Uluslararası mali alanda sağlanan işbirliğinin yanısıra, uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi yönünde de benzer bir işbirliğine ihtiyaç duyulması sonucunda, 50 kadar ülkenin temsilcisi tarafından "Uluslararası Ticaret Örgütü" (International Trade Organisation - ITO) adı verilen bir

²⁸ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/content/htmlViewer.jspx>

uluslararası örgütün kurulması amaçlanmıştır. Öte yandan, ITO'nun kuruluş müzakereleri devam ederken, belirli mallar üzerinde tarife indirimlerinde bulunmak ve ITO'nun ülkelerce onaylanmasına kadar geçecek sürede bu indirimleri uygulamaya koymak amacıyla, 23 ülke Ekim 1947'de Cenevre'de geçici bir anlaşma olarak nitelendirilen Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT)'ni imzalamışlardır. ITO'nun kurulamaması üzerine, “geçici” olma özelliğine rağmen, Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması 1948-1994 yılları arasında dünya mal ticaretini düzenleyen temel disiplin olarak uygulanmış ve kurumsal bir kimlikten yoksun olmasına rağmen bu alanda genel kabul gören bir çerçeve oluşturmuştur.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), yaklaşık yarım yüzyıl boyunca, Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına (GATT) istinaden yürütülen son çok taraflı ticaret müzakere turu olan Uruguay Turu (1986-1995)'nin sonucunda, 1995'te kurulmuştur. Türkiye GATT'a 1951 yılında Torquay Turu sırasında taraf olmuş ve DTÖ'nün de kurucu üyeleri arasında yer almıştır.

Amaç ve İlkeler;

Kurumsal Yapı ve İşleyiş
Doha Kalkınma Gündemi
Ticaret Politikalarını Gözden Geçirme Mekanizması
DTÖ Katılım Süreci
DTÖ Koordinasyon Kurulu
Ticaretin Kolaylaştırılması
Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması
Çoklu Anlaşmalar
Bilgi Teknolojileri Anlaşması
Çevresel Ürünlerde Pazara Giriş
Çevrel Ürünler Çoklu Girişim Müzakereleri

Bağlantı Linki: ²⁹

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı;

1960 Paris Anlaşmasıyla kurulan İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), ekonomik gelişme ve refahın sağlanması amacıyla kamu politikalarının hemen her alanında teknik çalışmalar yürüten bir hükümetler arası işbirliği teşkilatıdır.

Ülkemizin de kurucuları arasında bulunduğu OECD, makroekonomik politikalar başta olmak üzere; ticaret; tarım; vergi; finans; rekabet; eğitim; sağlık; çevre; yatırım; sanayi; teknoloji, bilgi ve

²⁹ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/content/htmlViewer.jsp>

iletişim; ulaştırma; sektörel gelişim (demir-çelik, gemi inşa v.b.); istihdam ve sosyal güvenlik gibi hükümetlerin politika oluşturdıkları çok geniş bir sahada faaliyet göstermektedir.

Teşkilatın temel hedefi, bahse konu alanlarda üyelerini en güncel veri ve analizler ışığında en iyi politika seçenekleriyle donatmak, bu kapsamda küresel sorunlar için de gerekli çözümleri üretmektir. Bu itibarla, OECD aynı zamanda analitik kapasitesi yüksek bir düşünce kuruluşu olarak da tanımlanmaktadır.

Kurumsal Yapı;

OECD Bakanlar Konseyi Toplantıları
Ekonomi Politikaları İnceleme Komitesi
Ticaret Komitesi
Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu
OECD Çelik Komitesi
İstanbul Rekabetçilik Merkezi
Bağlantı Linki: ³⁰

G20

Uluslararası ekonomik işbirliği kapsamında temel platform olarak kabul edilen G20'nin oluşturulması, 25 Eylül 1999 tarihinde Vaşington'da gerçekleştirilen G-7 Maliye Bakanları ve Merkez Başkanları Toplantısında kararlaştırılmıştır.

1994'te yaşanan Meksika Peso krizi, 1997'deki Asya krizi ve 1998'deki Rusya krizinin ardından, uluslararası sistemde önemi ve ağırlığı gitgide artan “yükselmekte olan piyasa ekonomileri”nin (emerging market economies) küresel ekonomik yönetişimde daha fazla temsil edilmesi ve küresel ekonomik ve mali istikrarın sağlanması ve teşvik edilmesi için gayri resmi bir tartışma ve görüş alış verişi ortamı sağlanması G20'nin kuruluş amacı olarak ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizin kuruluşundan bu yana üyesi olduğu “yükselen piyasa ekonomileri” ile gelişmiş ülkelerin bir araya geldiği G20 platformu, ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşmaktadır. Ayrıca, IMF ve Dünya Bankası, düzenlenen toplantılara üst düzeyde katılmaktadır.

Küresel ekonomik ve finansal sistem açısından büyük önem taşıyan G20 ülkeleri, küresel gayrisafî hasılanın yaklaşık %85'ini; dünya ticaretinin %75'inden fazlasını ve dünya nüfusunun üçte ikisini temsil etmektedir.

Bir daimi sekretaryası bulunmayan G20, dönem başkanlığı ve genel sekretaryanın kurulması görevleri her sene Gruba dâhil farklı bir bölgeden bir üye ülke tarafından üstlenilecek şekilde faaliyet

³⁰ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/content/htmlViewer.jspx>

göstermektedir. Bu çerçevede başkanlık, bir önceki yılın, içinde bulunulan yılın ve bir sonraki yılın dönem başkanlarının oluşturduğu bir “troyka” tarafından yürütülmektedir. 2013 yılında Rusya Federasyonu tarafından üstlenilen Sekretarya görevi, 2014 yılında Avustralya tarafından yerine getirilmiştir.

3-4 Kasım 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen G20 Cannes Liderler Zirvesi sonunda yayımlanan Deklarasyon çerçevesinde, ülkemiz G20 Dönem Başkanlığını 1 Aralık 2014 tarihi itibarıyla resmen devralmış bulunmaktadır. 1 Aralık 2015 tarihine kadar sürdüreceğimiz Dönem Başkanlığı görevi, bu tarihte bir sonraki Dönem Başkanı Çin’e devredilecektir. Ülkemiz, bu tarihten 1 Aralık 2016 tarihine kadar ise, Dönem Başkanı Çin ve 2017 yılında Dönem Başkanı olacak ülke ile birlikte Troyka’da yer almaya devam edecektir.

Küresel mali dengesizliklerin giderilmesi başta olmak üzere dünya gündeminde önemli yer işgal eden konular öncelikle G20 platformunda tartışılmakta ve çözüm için öneriler geliştirilmektedir. Mali politikaların yanı sıra ticaretin finansmanı, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Doha Kalkınma Gündeminin sonuçlandırılması ve ticarete korumacılığa karşı ortak politikalar geliştirilmesi de G20’nin ticaretle ilgili öncelikli konularını oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, 2007 Temmuz ayında ABD’de baş gösteren ve daha sonra pek çok ülkeye sirayet eden finansal piyasa çalkantılarının küresel ekonomiyi tehdit eder bir boyuta ulaşması sebebiyle konunun, 2008 yılında G20 ülkelerinin liderleri düzeyinde ele alınmasına karar verilmiştir. 2008 Kasım ayında Vaşington’da ilki düzenlenen G20 Liderler Zirvesi sonrasında, 2009 yılının Nisan ayında Londra’da, 2009 yılının Eylül ayında ABD’nin Pittsburgh şehrinde; 2010 yılının Haziran ayında Kanada’nın Toronto şehrinde, 2010 yılının Kasım ayında Seul’de; 2011 yılının Kasım ayında Cannes’da, 2012 yılının Haziran ayında Meksika’nın Los Cabos şehrinde, 2013 yılının Eylül ayında St. Petersburg’da ve son olarak Avustralya dönem başkanlığında 15-16 Kasım 2014 tarihlerinde Brisbane’da liderler düzeyinde toplantılar gerçekleştirilmiştir. Dönem Başkanlığımızdaki müteakip G20 Liderler Zirvesi, 15-16 Kasım 2015 tarihlerinde Antalya’da düzenlenecektir.

Türkiye’nin 2015 G20 Dönem Başkanlığı Yapılanması

2015 Yılı Türkiye Dönem Başkanlığı Genel Gündemi

2015 Yılı Ticaret Önceliklerimiz

Bağlantı Linki: ³¹

Ticaret ve Ekonomik Anlaşmaları;

Hizmet Ticareti Anlaşmaları ve Müzakereleri

Dünya Ticaret Örgütü

Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları

³¹ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/content/htmlViewer.jspx>

Faydalı Linkler;

Genel Bilgi;

Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması Metni ve Ekleri
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları (YKTK)
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşmaları (ÇVÖA)

Bağlantı Linki: ³²

Ülkeler;

- Kuzey Amerika
- Orta Amerika
- Güney Amerika
- Karayipler
- Avrupa
- Orta Asya
- Doğu Asya
- Güney Asya
- Güney Doğu Asya
- Orta Doğu
- Avusturalya
- Afrika

Ülkeler ve Ülke Masaları;

Bağlantı Linki: ³³

- Ticaret Müşavirleri Toplantıları
- Ticaret Müşavirleri Konferansı
- Ticaret Müşavirleri Bölgesel Toplantıları

Bağlantı Linki: ³⁴

³² <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ticEkoAnlasmalar>

³³ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/cokTarafliBolgeseIliski/cokTarafliIliskiler>

³⁴ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ticaret-musavir-toplanti>

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması;

Anlaşmanın İmza Tarihi : 27/03/1986
Resmi Gazete Tarihi : 22/08/1988
Resmi Gazete No : 19907
Yürürlük Tarihi : 30/09/1988
Uygulama Tarihi : 01/01/1989

Türkiye Cumhuriyeti İle Hollanda Krallığı arasında gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleme ve vergi kaçakçılığına engel olma anlaşması Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Hollanda Krallığı Hükümeti Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle,

Aşağıdaki Anlaşmaya Varmışlardır:

Bölüm I

Anlaşmanın Kapsamı

Madde 1

Kişilere İlişkin Kapsam

Bu Anlaşma Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

Kavranan Vergiler;

1. Bu Anlaşma, hangisinde, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Devletlerden birinin namına veya onun politik alt bölümleriyle mahalli idarelerinin namına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul ve gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin toplam tutarı üzerinden müteşebbisçe ödenen vergiler ve bunun yanısıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere toplam gelir veya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye'de:

- Gelir Vergisi;
- Kurumlar Vergisi;
- Savunma Sanayii Destekleme Fonu;

(Bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir).

b) Hollanda'da:

- Gelir Vergisi (de inkomstenbelasting);
- Ücretler Vergisi (de loonbelasting);
- Kurumlar Vergisi (de vennootschapsbelasting) 1810 tarihli Madencilik Kanununa (Mijnwet 1810) göre verilen müsaadeler çerçevesinde veya 1965 tarihli Kıta Sahanlığı Madencilik Kanununa (Mijnwet Continentaal Plat 1965) göre doğal kaynakların işletilmesinden elde edilen net kar üzerinden alınan Hükümet payı dahil olmak üzere;
- Temettü Vergisi (de dividendbelasting) dir.

(Bundan böyle "Hollanda vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Bu Anlaşma, aynı zamanda Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikde olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Devletlerin yetkili makamları, vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Bölüm I

Tanımlar

Madde 3

Genel Tanımlar;

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe:

a) "Devlet" terimi metin gereğine göre Türkiye veya Hollanda'yı, "Devletler" terimi Türkiye ve Hollanda'yı ifade eder:

b) (i) "Türkiye" terimi, Türkiye Kanunlarının yürürlükte olduğu her türlü saha dahil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanını bunun yanısıra uluslararası hukuka uygunluk gösteren Türk mevzuatının, Türkiye'nin deniz yatağında ve bunun toprak altında doğal kaynak arama ve işletme yönünden haklarını icra edebileceği saha olarak tescil ettiği veya bundan sonra tescil edebileceği Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz altındaki deniz yatağını ve bunun toprak altını ifade eder;

(ii) "Hollanda" terimi, uluslararası hukuka uygunluk gösteren Hollanda mevzuatının, Hollanda'nın deniz yatağında ve bunun toprak altında doğal kaynak arama ve işletme yönünden belirgin haklarını icra edebileceği saha olarak tescil ettiği veya bundan sonra tescil edebileceği Kuzey Denizi altındaki deniz yatağı ve bunun toprak altı dahil olmak üzere Hollanda Krallığının Avrupa'da bulunan kısmını ifade eder;

c) "Vergi" terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan her türlü vergi anlamına gelir;

- d) "Kişi" terimi, gerçek kişileri, şirketleri ve kişilerin oluşturduğu diğer kuruluşları kapsamına alır;
- e) "Şirket" terimi, her tür tüzel kişi veya vergileme yönünden tüzel kişi olarak muamele gören her tür şahsiyet anlamına gelir;
- f) "Kanuni merkez" terimi, Türkiye yönünden Türk Ticaret Kanununa göre tescil edilen merkezi ve Hollanda yönünden Hollanda mevzuatına göre kurumlaşılacak yeri ifade eder;
- g) "Devletlerden birinin teşebbüsü" ve "diğer Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, Devletlerden birinin bir mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Devletin bir mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir;
- h) "Uluslararası trafik" terimi, Devletlerden birinin bir teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan her türlü taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki, yalnızca diğer Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.
- i) "Vatandaşlar" terimi;

(i) Türkiye yönünden, Türk Vatandaşlığını "Türk Vatandaşlık Kanunu" gereğince elde eden bütün gerçek kişileri ve Türkiye'de yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan bütün hükmi şahısları, ortaklıkları ve dernekleri;

(ii) Hollanda yönünden, Hollanda vatandaşlığını elde eden bütün gerçek kişileri ve Hollanda'da yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan bütün hükmi şahısları, ortaklıkları ve dernekleri ifade eder;

j) "Yetkili makam" terimi:

(i) Türkiye'de, Maliye ve Gümrük Bakanı'nı veya onun tam yetkili temsilcisini;

(ii) Hollanda'da, Maliye Bakanı'nı veya onun tam yetkili temsilcisini ifade eder.

2. Devletlerden birinin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4

Mukim

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "Devletlerden birinin mukimi" terimi o Devletin mevzuatı gereğince ikametgah, ev, kanuni merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir:

- a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi);
- b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;
- c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sızkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;
- d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi fiili işmerkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Bununla beraber, bu kişi Devletlerden birinde fiili iş merkezine diğerinde kanuni merkeze sahip olduğunda, kişinin bu Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Devlette mukim olduğu hususunu, Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşmayla tespit edeceklerdir.

Madde 5

İşyeri

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atelye;
- f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal zenginliklerin elde edilmesine yarayan diğer yerler.

3. Bir inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projesi yalnızca altı ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

Zile Ticaret ve Sanayi Odası

- a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;
- b) Teşebbüse ait mal ve ticari eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;
- c) Teşebbüse ait mal ve ticari eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;
- d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;
- e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;
- f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca (a) ile (e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçının bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kişi - 6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acente dışında - bir Akit Devlette diğer Akit Devletin teşebbüsü namına hareket ederse, aşağıdaki şartlarla bu teşebbüs, ilk bahsedilen Devlette bu kişinin gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir:

a) Eğer bu kişi, işe ilişkin sabit bir yerden yürütülebilecek 4 üncü fıkrada belirtilen türden faaliyetlerle sınırlı olmamak üzere, o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa işyerinin varlığı kabul edilecektir. Ancak anılan fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler, bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir; veya

b) Eğer bu kişi, böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına sürekli olarak sevk ettiği mallardan veya ticari eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden mal veya ticari eşya stoku bulundurursa, işyerinin varlığı kabul edilecektir. Şu kadar ki, sözkonusu kişinin yalnızca malların veya ticari eşyanın sürekli olarak sevkini değil, fakat bu malların veya ticari eşyanın satışıyla bağlantılı bütün faaliyetleri bilfiil yürüttüğü; ancak ilk bahsedilen devlette vergiden kaçınmak için satış mukavelesini bizzat akdetmediği ispatlanmadıkça bir önceki cümle hükümleri uygulanmayacaktır.

6. Bir teşebbüs Devletlerden birinde işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için o Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Devletlerden birinin mukimi olan bir şirket, diğer Devletin mukimi olan veya diğer Devlette ticari faaliyette bulunan bir şirketi kontrol eder, ya da onun tarafından kontrol edilirse (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde), bu şirket diğeri için işyeri oluşturmayacaktır.

Bölüm III

Gelirin Vergilendirilmesi

Madde 6

Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir;

1. Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, bahse konu varlığın yer aldığı Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükarda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, her çeşit dalyanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletme hakkından veya işletilmesinden doğan sabit, ya da değişken ödemeler üstündeki hakları kapsayacaktır; gemiler, uçaklar ve kara nakil vasıtaları gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

Ticari Kazançlar;

1. Devletlerden birinin bir teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, kazanç bu diğer Devlette, işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, Devletlerden birinin bir teşebbüsü diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu anda, bu işyerine her bir Devlette, eğer bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan ve yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticari eşya alınması dolayısıyla doğan hiç bir kazanç, bu işyerine atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o Maddelerin hükümleri bu Madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

Gemicilik, Hava ve Kara Taşımacılığı;

1. Devletlerden birinin bir teşebbüsün uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

Bağımlı Teşebbüsler;

1. a) Devletlerden birinin bir teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Devletin bir teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı anda veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak Devletlerden birinin bir teşebbüsünün ve diğer Devletin bir teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı anda ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticari ve mali ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken; fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukuki olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaktır.

Madde 10

Temettüler;

1. Devletlerden birinin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, temettü ödeyen şirketin mukim olduğu Devlette, o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

a) Temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç), gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 20'si.

Bu fıkra hükümleri, bünyesinden temettü ayrılan şirket kazancının vergilenmesine etki etmeyecektir.

3. Devletlerin yetkili makamları 2 nci fıkranın uygulama şeklini karşılıklı anlaşmayla belirleyeceklerdir.

4. Bu Maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanca katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanısıra dağıtımını yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri kapsar.

5. Devletlerden birinin bir şirketinin, diğer Devlette bulunan bir işyerinde icra ettiği ticari faaliyetten elde ettiği kazanç, 7 nci Maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden de işyerinin bulunduğu Devlette vergilendirebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi, bu Maddenin 2 nci fıkrasının a) bendinde öngörülen oranın yüzde 50'sini aşmayacaktır.

6. Devletlerden birinin mukimi olan bir temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olarak bulunduğu diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Hollanda'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Hollanda'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyerinin ya da sabit yerin arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre 7 nci veya 14 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

7. Devletlerden birinin mukimi olan bir şirket diğer Devlette kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, sözkonusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde ediş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde bu diğer Devlet, bir şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançdan oluşması durumu değiştirmez.

Madde 11

Faiz;

1. Devletlerden birinde doğan ve diğer Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu faiz elde edildiği Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi;

a) Vadesi iki yılı aşan bir borç dolayısıyla ödenen faizde, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu;

b) Diğer tüm durumlarda, faizin gayrisafi tutarının yüzde 15 ini, aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın:

a) Hollanda'da doğan ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına ödenen faiz, Hollanda vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Türkiye'de doğan ve Hollanda Merkez Bankasına ödenen faiz, Türk vergisinden muaf tutulacaktır;

c) Devletlerden birinin Hükümeti, politik alt bölümleri veya mahalli idareleri, diğer Devlette doğan faiz dolayısıyla bu diğer Devlet vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Devletlerin yetkili makamları 2 nci ve 3 üncü fıkraların uygulama şeklini karşılıklı anlaşmayla belirleyeceklerdir.

5. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancını paylaşma hakkını tanıyan tanımın her nevi alacak hakkından doğan gelirleri ve özellikle hazine bonolarından, tahvillerden ve bonolardan elde edilen gelirleri, bunun yanısıra sözkonusu bono ve tahvillere ilişkin primleri ifade eder.

6. Devletlerden birinin mukimi olan bir faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Hollanda'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Hollanda'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre 7 nci veya 14 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

7. Bir Devlet'in kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

8. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara

uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

9. Devletlerden birinin bir mukimi, diğer Devletin bir mukimine sınai, ticari veya bilimsel bir malı, teçhizatı veya ticari eşyayı sattığında ve sözkonusu satışa ait ödeme sözkonusu mal, teçhizat veya ticari eşyanın teslimini takip eden belirli bir süre sonra yapıldığında, bu Maddenin amaçları yönünden sözkonusu ödemenin hiç bir bölümü faiz olarak kabul edilmeyecektir. Böyle durumda 5 ve 7 nci Madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 12

Gayrimaddi Hak Bedelleri;

1. Devletlerden birinde doğan ve diğer Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Devletlerin yetkili makamları 2 nci fıkranın uygulama şeklini karşılıklı anlaşmayla belirleyeceklerdir.

4. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri, radyo-televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebi, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınai, ticari, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı, kullanma hakkı veya satışı ile sınai, ticari, bilimsel teçhizatın kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

5. Devletlerden birinin mukimi olan bir gayrimaddi hak bedeli lehdarı, bu bedelin elde edildiği diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Hollanda'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Hollanda'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve bu gayrimaddi hak bedeli bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

Madde 13

Sermaye Değer Artış Kazançları;

1. Devletlerden birinin bir mukimince, diğer Devlette yer alan ve 6 ncı maddede bahsedilen bir gayrimenkulün devrinden elde edilen kazanç, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Devletlerden birinin bir teşebbüsünün diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Devletlerden birinin bir teşebbüsünce, uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların devrinden elde edilen kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca elden çıkarmanın mukim olduğu Devlette vergilendirilebilecektir.

5. 4 üncü fıkra hükümleri, her bir Devletin kendi mevzuatına göre, diğer Devletin bir mukiminin ilk bahsedilen Devlette mukim bir şirketin ihraç ettiği hisse senetlerini veya tahvilleri (bu Devlette sermaye piyasasına kaydedilen hisse senetleri ve tahviller hariç) ilk bahsedilen Devletin bir mukimine devretmesi dolayısıyla elde ettiği kazançlar üzerinden vergi alma hakkını etkilemeyecektir. Ancak bunun için, iktisap ile devir arasındaki sürenin bir yılı geçmemesi gerekir.

6. 4 üncü fıkra hükümleri, her bir Devletin kendi mevzuatına göre, sermayesi tamamen veya kısmen hisselerle bölünmüş olan ve o Devletin mevzuatı uyarınca o Devletin mukimi durumunda bulunan bir şirketin hisse senetlerinin veya intifa haklarının, diğer Devlette mukim bir gerçek kişi tarafından devredilmesi dolayısıyla elde edilen kazançlar üzerinden vergi alma hakkını etkilemeyecektir. Ancak bunun için, hisse senetlerini veya intifa haklarını devreden gerçek kişinin, devirden önce gelen son beş yıllık dönemde ilk bahsedilen Devletin mukimi durumunda olması gerekir.

Madde 14

Serbest Meslek Faaliyetleri;

1. Devletlerden birinin bir mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

(a) Kişi bu diğer Devlette bu faaliyetleri icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip ise veya

(b) Kişi bu diğer Devlette, sözkonusu faaliyetleri icra etmek amacıyla, 12 aylık herhangi bir kesintisiz dönemde, bir veya birkaç seferde 183 gün veya daha fazla kalırsa, sözkonusu gelir, aynı zamanda diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette bulunulan süre içinde elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Devletlerden birinin bir teşebbüsünün serbest meslek faaliyetleri veya benzer nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler Türkiye’de icra edilirse ve eğer:

(a) Teşebbüs, bu faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Devlette bir işyerine sahip olursa; veya

(b) Faaliyetlerin icra edildiği süre veya süreler, herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde toplam 183 günü aşarsa, sözkonusu gelir, aynı zamanda bu diğer Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda olayına göre, ya yalnızca sözkonusu işyerine atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette icra edilen faaliyetlere atfedilebilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Her iki durumda da Türkiye Cumhuriyeti, sözkonusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alabilir. Bununla beraber, sözkonusu geliri elde eden, böyle bir vergiye tabi tutulduktan sonra, sözkonusu gelir dolayısıyla bu Anlaşmanın 7 nci Maddesi hükümlerine göre net esasında vergilendirilmeyi, bir diğer deyişle sözkonusu gelir sanki Türkiye’de bulunan bir işyerine atfedilebilmiş gibi vergilendirilmeyi tercih edebilir.

3. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra, doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin, muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini ve özel mesleki bilgi ve maharet gerektiren diğer faaliyetleri kapsamına alır.

Madde 15

Bağımlı Faaliyetler;

1. 16, 18, 19 ve 20 nci Madde hükümleri saklı kalmak üzere, Devletlerden birinin bir mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

- Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve
- Ödeme, bu diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve
- Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, Devletlerden birinin bir mukiminin, diğer Devletin bir teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

Müdürlere Yapılan Ödemeler;

Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette mukim bir şirketin Yönetim Kurulu üyesi bir “bestuurder” veya “commissaris” olması dolayısıyla eline geçen prim, ikramiye, huzur hakkı ve diğer benzeri ödemeler bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

Artist ve Sporcular;

1. 14 ve 15 inci Madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, Devletlerden birinin mukimi olan ve tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan sanatçıların ve bunun yanısıra sporcuların diğer Devlette icra ettikleri bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci Madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Devlette vergilendirilebilir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ve sporcuların Devletlerden birinde icra ettikleri faaliyetlerden elde ettikleri gelir, bu Devlete yapılan ziyaretin diğer Devletin veya bu diğer Devletin bir politik alt bölümünün, bir mahalli idaresinin veya statüye sahip bir kuruluşunun kamusal fonlarından önemli ölçüde desteklenmesi kaydıyla, ilk bahsedilen Devlette vergilendirilmeyecektir. Bu kapsama kar amacı gütmeyen hayır kurumlarının bu tür faaliyetlerden elde ettiği gelir de dahildir; ancak bu gelirin hiçbir bölümünün maliklere, üyelere veya hissedarlara ödenmemesi ve bunların şahsi menfaatine tahsis edilmemesi zorunludur.

Madde 18

Emekli Maaşları, Düzenli Ödemeler ve Sosyal Güvenlik Emekli Maaşları;

1. 19 uncu Maddenin 1 inci fıkra hükmü saklı kalmak üzere, Devletlerden birinin bir mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşlarıyla sağlanan diğer benzeri menfaatler, ve bu kişiye yapılan düzenli ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bununla beraber, Devletlerden birinde mukim olup, bu Devletin vatandaşı olmayan bir kişiye diğer Devletteki geçmiş çalışmaları karşılığında sağlanan ve devamlılık göstermeyen bu tür menfaatler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. 1 inci fıkra hükümlerinden sapma olarak, Devletlerden birinin sosyal güvenlik sistemi hükümlerine göre, diğer Devletin bir mukimine, geçmiş çalışmaları dolayısıyla veya bu çalışmalar dikkate alınmaksızın ödenen emekli maaşları, ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilir. Bununla beraber, eğer sözkonusu emekli maaşı diğer Devletin mukimi ve vatandaşı olan bir gerçek kişiye ödenirse, bu emekli maaşı yalnızca diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

4. “Düzenli ödeme” terimi, para veya parayla ölçülebilir bir menfaat karşılığında tam ve yeterli ödemede bulunma taahhüdünü mutazammın, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek olan belli bir meblağı ifade eder.

Madde 19

Kamu Görevleri;

1. Devletlerden birine veya onun bir politik alt bölümüne ya da bir mahalli idaresine bir kamu görevi dolayısıyla herhangi bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, politik alt bölüm veya mahalli idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan sağlanan menfaatler, emekli maaşları da dahil, bu Devlette vergilendirilebilir.

2. Devletlerden birisi veya onun bir politik alt bölümü veya bir mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlara ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci Maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

Profesör ve Öğretmenler;

1. Devletlerden birinde mukim olup, diğer Devlette bir üniversite, yüksek okul veya diğer bir öğretim veya araştırma kuruluşunda iki yılı aşmayan bir süre öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir profesör veya öğretmenin, sözkonusu öğretim veya araştırma karşılığında eline geçen paralar, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Ancak bunun için, sözkonusu paraların bu diğer Devlet dışındaki kaynaklardan elde edilmesi zorunludur.

2. Bu Madde, kamu menfaatine yönelik olmayan; fakat özellikle özel kişi veya kişilerin menfaatine yürütülen araştırmalar dolayısıyla elde edilen araştırma gelirlerine uygulanmayacaktır.

Madde 21

Öğrenciler;

1. Bir Devleti ziyaret etmeden hemen önce diğer Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyerin, geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak için, bu Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği paralar, bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Bir Devleti ziyaret etmeden hemen önce diğer Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette öğrenimi veya mesleği ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin eline geçen ücretler, bu ilk bahsedilen Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 22

Diğer Gelirler;

1. Devletlerden birinin bir mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 6 ncı Maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya bir sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunması ve sözkonusu işyeri ya da sabit yer ile geliri doğuran hak veya varlık arasında önemli bir bağ olması halinde, bu

gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Bölüm IV

Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

Madde 23

Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi;

1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde giderilecektir:

a) Bir Türkiye mukimi, b) bendinde kavrananlar hariç olmak üzere, bu Anlaşma hükümlere göre Hollanda'da vergilendirilebilen bir gelir unsuru elde ettiğinde Türkiye, bu geliri vergiden muaf tutacaktır. Ancak Türkiye, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplariken, muaf tutulan gelir sanki vergiden muaf değilmiş gibi bir vergi oranı uygulayabilir. Temettüer için bu bendin bundan önceki hükmü Hollanda mukimi bir şirketin en az yüzde 10 sermayesini doğrudan doğruya elinde bulunduran bir Türkiye mukimine uygulanacaktır.

b) Hollanda'da bu Anlaşma hükümleri uyarınca ödenen vergi, yabancı vergilerin mahsubuna ilişkin Türk vergi mevzuatı hükümlerine göre aşağıda sayılan gelirler üzerinden Türkiye'de alınan vergilere mahsup edilecektir.

i) a) bendinde yazılı olmayan temettüer;

ii) Faizler;

iii) Gayrimaddi hak bedelleri;

iv) 13 üncü Maddenin 5 inci fıkrası gereğince, Hollanda'da vergilendirilen sermaye değer artış kazançları.

Bununla beraber bu mahsup, Hollanda'da vergilendirilebilen gelir için Türkiye'de mahsupdan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

c) Bu fıkranın amaçları yönünden Hollanda'da gelir üzerinden ödenen vergiler belirlenirken, Hollanda Yatırım Hesapları Kanununda (Wet Investeringsrekening) bahsedilen yatırım primleri ve hibeleri ve yatırım yapmama ödemeleri dikkate alınmayacaktır. Bu paragrafın amaçları yönünden, 2 nci maddenin 3 üncü fıkrasının b) bendinde ve 4 üncü fıkrasında belirtilen vergiler, gelir üzerinden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

2. Hollanda mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde giderilecektir:

a) Hollanda, mukimlerini vergilerken, sözkonusu vergilerin üzerinden hesaplandığı vergi matrahına, bu Anlaşma hükümlerine göre Türkiye'de vergilendirilebilen gelir unsurlarını dahil edebilir.

b) Bununla beraber, bir Hollanda mukimi bu Anlaşmanın 6 ncı Maddesine, 7 nci Maddesine, 10 uncu Maddesinin 6 ncı fıkrasına, 11 inci Maddesinin 6 ncı fıkrasına, 12 inci Maddesinin 5 inci fıkrasına, 13 üncü Maddesinin 1 ve 2 inci fıkralarına, 14 üncü Maddesine , 15 inci Maddesinin 1 inci fıkrasına, 16 ncı Maddesine, 18 inci Maddesinin 3 üncü fıkrasına, 19 uncu Maddesine ve 22 inci Maddesinin 2 nci fıkrasına göre Türkiye’de vergilendirilebilen gelir unsurları elde ettiğinde ve bu gelir unsurların a) bendinde bahsedilen matraha dahil ettiğinde, Hollanda, sözkonusu gelir unsurlarını vergiden indirim yaparak muafiyete tabi tutacaktır. Bu indirim, çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin Hollanda mevzuatı hükümlerine uygunluk gösterecek bir şekilde hesaplanacaktır. Bu amaçla, bahsedilen gelir unsurlarının sözkonusu hükümlere göre Hollanda vergisinden muaf olan toplam gelir unsurlarına, dahil olduğu kabul edilecektir.

c) Bunun ötesinde Hollanda, bu Anlaşmanın 10 uncu Maddesinin 2 nci fıkrasına, 11 inci Maddesinin 2 nci fıkrasına, 12 nci Maddesinin 2 nci fıkrasına, 13 üncü Maddesinin 5 inci fıkrasına, 15 inci Maddesinin 3 üncü fıkrasına, 17 nci Maddesine ve 18 inci Maddesinin 2 nci fıkrasına göre Türkiye’de vergilendirilebilen gelir unsurları için, hesaplanan Hollanda vergisinden mahsuba müsaade edecektir; ancak bunun için, bu gelir unsurlarının a) bendinde bahsedilen matraha dahil edilmesi zorunludur. Mahsup edilecek miktar, bu gelir unsurları için Türkiye’de ödenen vergiye eşit olacaktır. Ancak bu mahsup, eğer bu şekilde matraha alınan gelir unsurları, çifte vergilendirmeyi önlemeye ilişkin Hollanda mevzuatı hükümlerine göre Hollanda vergisinden muaf tutulan gelir unsurlarından ibaret olsaydı, ne miktarda indirim müsaade edilecek idiyse, bu miktarı aşmayacaktır.

d) Türkiye’de yatırımları teşvik amacıyla tanınan vergi indirim, muafiyet ve istisnaları dolayısıyla, Türkiye’de mukim bir şirketin ödediği temettüler üzerinden, Türkiye’de doğan faiz üzerinden veya Türkiye’de elde edilen gayrimaddi hak bedeli üzerinden gerçekte alınan Türk vergisi, Türkiye’nin sırasıyla 10 uncu Maddenin 2 nci fıkrasının a) ve b) bentleri, 11 inci Maddenin 2 nci fıkrası ve 12 nci Maddenin 2 nci fıkrasına göre alabileceği vergiden daha düşük olursa, bu takdirde, sözkonusu temettü, faiz ve gayrimaddi hak bedelleri üzerinden Türkiye’de ödenen verginin, bahsedilen hükümlerde öngörülen oranlarda ödendiği kabul edilecektir. Bununla beraber, eğer Türk mevzuatına göre, daha önce bahsedilen temettü, faiz ve gayrimaddi hak bedellerine uygulanan genel vergi oranları, bu bentte bahsedilen vergi oranlarından daha aşağı düşürülürse, bu bendin amaçları yönünden bu düşük oranlar uygulanacaktır. Bu bent hükümleri, bu Anlaşmanın etkin hale geldiği tarihi takip eden on yıllık bir süre için uygulanacaktır. Bu süre, yetkili makamlar arasında karşılıklı anlaşmayla uzatılabilir.

3. Devletlerden birinin bir mukimi, 13 üncü Maddenin 6 ncı fıkrası gereğince diğer Devlette vergilendirilebilen bir sermaye değer artış kazancı elde ettiğinde, bu diğer Devlet sözkonusu kazanç üzerinden alacağı vergiden, sözkonusu kazanç için ilk bahsedilen Devlette alınan vergiye eşit bir miktarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bölüm V

Özel Hükümler

Madde 24

Ayrım Yapılmaması;

1. Devletlerden birinin vatandaşları diğer Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm, 1 inci madde hükümlerine bakılmaksızın Devletlerden birinin veya her ikisinin de mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 10 uncu maddenin 5 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Devletlerden birinin bir teşebbüsünün diğer Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bu Anlaşmanın 9 uncu Maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci Maddesinin 8 inci fıkrası veya 12 inci Maddesinin 7 nci fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, Devletlerden birinin bir teşebbüsünün vergi matrahı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddi hak bedeli şeklindeki ödemelerle diğer ödemeler, bu ödemeler sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir.

4. Devletlerden birinin diğer Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu Maddenin hükümleri, Devletlerden birinin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

Madde 25

Karşılıklı Anlaşma Usulü;

1. Devletlerden birinin bir kişisi, Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin milli mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 24 üncü Maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Devletin yetkili makamına başvurabilir.

2. Sözkonusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkar bir çözüme ulaşmadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Varılan anlaşma, Devletlerin iç mevzuatlarında yer alan süre kısıtlamalarına bakılmaksızın uygulanacaktır.

3. Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulamamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilemenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilir.

4. Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler.

Madde 26

Bilgi Değişimi;

1. Devletlerin yetkili makamları bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri; bunun yanı sıra, bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci Maddeyle sınırlı değildir Devletlerden biri tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleriyle veya cebri icra ya da cezasıyla veya bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara, adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil, verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette Devletlerden birini:

- a) Kendinin veya diğer Devletin mevzuatına veya idari alışkanlıklarına uymayacak idari önlemler alma;
- b) Kendinin veya diğer Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
- c) Herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme; yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 27

Diplomasi ve Konsolosluk Memurları;

1. Bu Anlaşma hükümleri, diplomasi ve konsolosluk memurlarının devletler hukukunun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir. Bununla beraber bu Anlaşma, Devletlerden birinde bulunan ve o Devlet mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergiler yönünden tabi oldukları mükellefiyetlere aynen tabi olmayan, uluslararası organizasyonlara, bunların organ ve memurlarına ve bir üçüncü Devletin diplomatik veya konsolosluk misyon üyelerine uygulanmayacaktır.

2. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, Devletlerden birinin diplomatik veya konsolosluk misyon üyesi olup, diğer Devlette veya bir üçüncü Devlette bulunan ve gönderen Devletin vatandaşı olan gerçek kişiler, eğer gönderen Devlet mukimlerinin gelir üzerinden ödenecek vergiler yönünden tabi oldukları mükellefiyetlere orada aynen tabi tutulurlarsa, bu taktirde gönderen Devletin mukimi kabul olunacaklardır.

Madde 28

Hükümranlılık Genişlemesi;

1. Bu Anlaşma tümüyle veya gerekli görülebilecek değişikliklerle, bu Anlaşmanın uygulandığı vergilere önemli ölçüde benzer nitelikte vergiler alan ve Avrupa'da yer almayan, Hollanda Krallığı kısmına genişletilebilir. Böyle bir genişleme, diplomatik yollarla nota teatisiyle anlaşmaya bağlanan ve ayrıntıları belirtilen değişikliklere ve şartlara, yürürlükten kalkma şartları da dahil, tabi olacak ve sözkonusu tarihten itibaren hüküm ifade edecektir.

2. Aksine anlaşma olmadığı takdirde, bu Anlaşmanın yürürlükten kaldırılması, bu Anlaşmayı, bu Madde gereğince genişletildiği Hollanda Krallığı kısmı için de yürürlükten kaldırmayacaktır.

Bölüm VI

Son Hükümler

Madde 29

Yürürlüğe Girme;

Bu Anlaşma, Hükümetlerin birbirine kendi Devletlerinde anayasal olarak gerekli işlemlerin tamamlandığını yazılı olarak bildirdikleri tarihlerden sonra geleni takip eden otuzuncu gün yürürlüğe girecek ve hükümleri, sonraki bildirim alıldığı takvim yılını takip eden takvim yılının 1 Ocak günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları ve dönemleri için uygulanacaktır.

Madde 30

Yürürlükten Kalkma;

Bu Anlaşma, Akit Taraflardan biri tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Taraflardan her biri bu Anlaşmayı, yürürlüğe girme tarihinden itibaren beş yıllık bir süre geçtikten sonra, her takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının sona ermesinden sonra başlayan vergilendirme yılları ve dönemleri için hüküm ifade etmeyecektir. Bu hususları teyiden, tam yetkili temsilcileri, bu Anlaşmayı imzaladılar. Örnekler halinde Ankara'da 27 Mart 1986 tarihinde İngilizce dilinde düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Hollanda Krallığı Hükümeti Adına

Protokol;

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında bugün akdedilen, gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleme ve vergi kaçakçılığına engel olma Anlaşmasını imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın bir cüzünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

I. 3, 4, 5 ve 7 nci Maddelere İlave

Türk Kurumlar Vergisi Kanununa göre kurum addedilen özel iş ortaklıklarının kazancı yalnızca Türkiye'de vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer sözkonusu iş ortaklığının faaliyetleri, 5 inci Maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerinin öngördüğü şartlara uyum göstermezse, bu takdirde bu Anlaşmanın amaçları yönünden sözkonusu iş ortaklığının kurum statüsü dikkate alınmayacak ve bu iş ortaklığındaki Hollanda teşebbüsü, iş ortaklığı kazancındaki hissesi dolayısıyla

ve aynı zamanda sözkonusu iş ortaklığı tarafından ödenen temettü payı dolayısıyla Türkiye’de vergilendirilmeyecektir.

II. 4 üncü Maddeye İlave

Bir geminin bordasında yaşayan ve her iki Devlette de gerçek bir ikametgah olmayan bir gerçek kişi, sözkonusu geminin kayıtlı olduğu limanın bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir.

III. 5 inci Maddeye İlave

5 inci Maddenin 6 ncı fıkrası yönünden, bir bağımsız acentanın, bağımsız teşebbüsler arasında mutad olan çerçevede, namına mal veya ticari eşya tesliminde bulunduğu teşebbüsün sözkonusu mal veya ticari eşyalarını yalnızca stokda bulundurması dolayısıyla bağımsızlık niteliğini kaybetmeyeceği anlaşılmaktadır.

IV. 6 ncı Maddeye İlave

1) 6 ncı Maddenin 2 nci fıkrası yönünden, “her çeşit dalyanlar” teriminin Devletlerin kara suları dışındaki deniz balık avlama mahallerini kapsamına almadığı anlaşılmaktadır.

2. Gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin 12 nci Maddede ele alınan gelir unsurlarını kapsamına almadığı anlaşılmaktadır.

V. 7 nci Maddeye İlave

1. 7 nci Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, bir işyerinden yapılan mal veya ticari eşya satışının aynısı veya benzerinin gerçekleştirilmesinden veya diğer ticari faaliyetlerin aynısı veya benzerinin yürütülmesinden elde edilen kazanç, bu işyerine atfedilebilir. Ancak bunun için bu işleme, işyerinin bulunduğu Devlette vergiden kaçınma amacıyla başvurulduğunun kanıtlanması gerekir.

2. 7 nci maddenin 1 ve 2 nci fıkraları yönünden, Devletlerden birinin bir teşebbüsü diğer Devlette yeralan bir işyeri vasıtasıyla mal veya ticari eşya sattığında veya ticari faaliyette bulunduğu, bu işyerinin kazancı, bu teşebbüsün elde ettiği toplam hasılat üzerinden belirlenmeyecek; fakat yalnız bu işyerinin, bu türden satış veya ticari faaliyete dayalı gerçek faaliyetlerinden kaynaklanan hasıllata göre belirlenecektir. Özellikle snai, ticari veya bilimsel teçhizat veya tesisler ile bayındırlık işlerine ilişkin araştırma, tedarik, montaj veya inşa mukavelelerinde, teşebbüs bir işyerine sahip olursa, sözkonusu işyerinin kazancı mukavelelerin toplam tutarı üzerinden hesaplanmayacak; fakat işyerinin bulunduğu Devlette bu işyerinin fiilen yürüttüğü mukavele kısmı üzerinden hesaplanacaktır. Teşebbüsün genel merkezinin fiilen yürüttüğü mukavele kısmına ilişkin olan kazanç, yalnızca bu teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilebilecektir.

3. 7 nci Maddenin 3 üncü fıkrası yönünden, bir işyerinin kazancı belirlenirken, teşebbüsün ana merkezinin veya yurt dışında bulunan diğer işyerlerinin zarar veya masraflarına kısmen veya tamamen katılmak üzere yapılan faiz, gayrimaddi hak bedeli, komisyon ödemelerinin veya diğer benzeri ödemelerin gider olarak indirilmesine müsaade edilmeyecektir. Bununla beraber, sözkonusu işyeri, Anlaşmanın 7’nci Maddesinin 3’üncü fıkrası çerçevesinde, amaçlarına uygun düşen faiz,

gayrimaddi hak bedeli, komisyon niteliğindeki ödemeleri veya diğer benzeri ödemeleri (araştırma, geliştirme masrafları dahil) gider olarak indirebilir.

VI. 9 uncu Maddeye İlave

9 uncu Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, bağımlı teşebbüslerin yönetim ve genel idare giderlerini, teknik ve ticari giderleri, araştırma ve geliştirme harcamalarını ve diğer benzeri harcamaları paylaşmak için veya paylaştırmaya dayalı olarak yaptıkları maliyet paylaşımı anlaşmaları veya genel hizmet anlaşmaları gibi düzenlemelerin kendi başlarına sözkonusu fıkrada kastedilen durumu oluşturmayacağı hususu anlaşılmaktadır.

VII. 10 uncu Maddeye İlave

10 uncu Maddenin 4 üncü fıkrası yönünden, Türkiye için temettülerin yatırım fonu ve yatırım ortaklıklarından elde edilen gelirleri de kapsayacağı anlaşılmaktadır.

VIII. 10,11, ve 12 nci Maddelere İlave

Kaynakta alınan vergi, 10, 11 ve 12 nci Madde hükümleri gereğince alınması gereken vergi miktarından fazla olduğunda, fazla verginin iadesine ilişkin müracaatlar vergiyi alan Devletin yetkili makamına, bu Devletin milli mevzuatında öngörülen süreler içinde yapılmalıdır.

IX. 10 ve 23 üncü Maddelere İlave

10 uncu Maddenin 2 nci fıkrasının a) bendi hükümlerinden sapma olarak, Hollanda Kurumlar Vergisi Kanunu ve ilerideki değişiklikler gereğince, Hollanda'da mukim bir şirket Türkiye'de mukim bir şirketten elde ettiği temettüler dolayısıyla Hollanda Kurumlar Vergisine tabi tutulmadığı sürece, sözkonusu bentte öngörülen oranlar aşağıdaki oranlara indirilecektir:

- a) Türkiye'de mukim bir şirketin ödediği temettüler yönünden yüzde 10'a ve
- b) Hollanda'da mukim bir şirketin ödediği temettüler yönünden yüzde 5'e.

Böyle bir durumda, 23 üncü Maddenin 2 nci fıkrasının d) bendi hükümleri de aynı şekilde uygulanacaktır.

X. 12 nci Maddeye İlave

Bağımsız faaliyetlerin icrası (hizmet tedarikleri dahil) dolayısıyla elde edilen menfaatlerin 12 nci Maddenin 4 üncü fıkrasındaki anlamda bir gayrimaddi hak bedeli olmadığı hususunda anlaşılmıştır.

XI. 12 ve 13 üncü Maddelere İlave

Bu Anlaşmanın 12 ve 13 üncü Maddeleri yönünden şu husus anlaşılmaktadır. 12 nci Maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen bir varlığın devri dolayısıyla yapılan ödemelere, bu ödemenin, sözkonusu varlığın gerçekten de devredildiği için yapıldığı ispat edilmedikçe 12 nci madde hükümleri uygulanacaktır. Bu husus ispat edilirse 13 üncü Madde hükümleri uygulanacaktır.

XII. 14 üncü Maddeye İlave

14 üncü Maddenin 3 üncü fıkrasının b) bendi yönünden, sözkonusu bentte öngörülen sürelerin uygulanmasında yalnızca bağlantılı faaliyetler dikkate alınacaktır. Bununla beraber, karakter itibariyle birbiriyle ilgisi olmayan faaliyetler, bağlantılı faaliyetler olarak kabul edilmeyecektir.

XIII. 16 ncı Maddeye İlave

Bir Hollanda şirketinin “bestuurder” veya “commissaris” inin, hissedarlar genel kurulunun veya sözkonusu şirketin bir başka yetkili makamının tayin ettiği ve şirketin genel yönetimiyle ve denetiminden sözkonusu kişiler olduğu anlaşılmaktadır.

XIV. 23 üncü Maddeye İlave

23 üncü Maddenin 1 inci fıkrasının a) bendi hükümlerinin temettüler yönünden uygulanmasına, yalnızca Hollanda Kurumlar Vergisi Kanunu ile buna ilişkin muhtemel değişiklik hükümleri, Hollanda’da mukim şirketlere, Türkiye’de mukim şirketlerden elde ettikleri temettüler için Hollanda Kurumlar Vergisi ödememe hakkını tanıdığı sürece devam edileceği anlaşılmaktadır.

XV. 24 üncü Maddeye İlave

24 üncü Maddenin 1 inci fıkrasında bahsedilen “aynı koşullarda” ifadesinden, olağan vergi kanunlarının ve düzenlemelerinin uygulanması açısından hukuken ve gerçekte önemli ölçüde benzer koşullarda yerleşik vergi mükelleflerinin (gerçek kişilerin, tüzel kişilerin, ortaklıklarının ve derneklerin) kastedildiği anlaşılmaktadır.

Diğer hususların yanısıra bu husus, üçüncü bir Devlette mukim olan Devletlerden birinin vatandaşının diğer Devlette iş yapması halinde, üçüncü bir Devlette mukim olan diğer Devlet vatandaşlarının bu diğer Devlette iş yaparken tabi tutuldukları veya tabi tutulabilecekleri vergilemenin ve buna bağlı mükellefiyetlerin aynısına tabi tutulacakları anlamına gelmektedir.

XVI. 25 inci Maddeye İlave

25 inci Maddenin 2 nci fıkrasının Türkiye’deki uygulaması yönünden, vergi idaresi karşılıklı anlaşma sonucunu vergi mükellefine tebliğ ettikten sonra, vergi mükellefinin, sözkonusu karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan vergi iadesini bir yıl içinde talep etmek durumunda olduğu anlaşılmaktadır.

XVII. 26 ncı Maddeye İlave

26 ncı Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, Türkiye Cumhuriyeti 20 Nisan 1959 tarihli Adli Hususlarda Karşılıklı Yardımlaşmaya İlişkin Avrupa Sözleşmesine ait 17 Mart 1978 tarihli katma protokolu imzalamadığı sürece, 26 ncı Maddenin 1 inci fıkrası hükümlerinin cezalandırma için ihtiyaç duyulan bilgiler açısından çalışmayacağı anlaşılmaktadır. Bu hususları teyiden, tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzaladılar.

Örnekler halinde Ankara’da 27 Mart 1986 tarihinde İngilizce dilinde düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Hollanda Krallığı Hükümeti Adına

Yatırımların Karşılıklı Teşviki Ve Korunması Anlaşması

Bağlantı Linki: ³⁵

³⁵ <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ulkeler/ulke-detay/Hollanda/yatirimlarin-karsilikli-tesviki-ve-korunmasi-anlasmasi>

KAYNAKÇA;

1. IMF - <http://www.imf.org/external/index.htm>
2. ITC Trademap- <http://www.trademap.org/>
3. TÜİK-
<http://www.tuik.gov.tr/Start.do;jsessionid=T7LZW15R2yLGH2dTJwQ5c2x0DtzdN7HPQ3Cs nTzVXmV12DLJ1Gjs!1451146571>
4. UNCTAD, Investment Report 2015
5. Hollanda Merkez Bankası
6. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ulkeler/ulke-detay/Hollanda/musavir-raporlari>
7. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ulkeler/ulke-detay/Hollanda/temsilciliklerimize-ulasabilirsiniz>
8. <http://www.hollandtrade.com/business-information/rules-and-regulations/business-behaviour-and-travel/>
9. http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/cash_controls/index_en.htm
10. <http://www.antwoordvoorbedrijven.nl/en/>
11. <http://www.belastingdienst.nl>
12. http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/stats.htm
13. www.produivel.nl
14. www.pve.nl
15. www.tuinbouw.nl
16. Hoofdproductschap Akkerbouw (Tarım Ana Kurulu; www.hpa.nl)
17. http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/Genel_Bilgi.html
18. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/taviz-degisimi>
19. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/MenseKurallariVeMenseKumulasyonuSistemi>
20. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/SerbestTic/sta-uygulamasi>
21. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/cokTarafliBolgeselIliski/bolgeselIliski>
22. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/content/htmlViewer.jspx>
23. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ticEkoAnlasmalar>
24. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/cokTarafliBolgeselIliski/cokTarafliIliskiler>
25. <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ticaret-musavir-toplanti>